

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
RYŠIŲ REGULIAVIMO TARNYBA**

**BALSO SKAMBUČIŲ UŽBAIGIMO INDIVIDUALIUOSE VIEŠUOSIUOSE
JUDRIOJO RYŠIO TINKLUOSE RINKOS TYRIMAS**

2020 m. d. Nr. (43.4)
Vilnius

Vilnius

TURINYS

1. ĮVADAS	4
1.1. ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ RINKŲ TYRIMŲ TEISINIS PAGRINDAS LIETUVOS RESPUBLIKOJE.....	4
1.2. BALSO SKAMBUČIŲ UŽBAIGIMO PASLAUGŲ RINKOS TYRIMŲ APŽVALGA.....	5
1.3. BALSO SKAMBUČIŲ UŽBAIGIMO PASLAUGŲ RINKOS TYRIMO PROCESO APŽVALGA	7
2. BALSO SKAMBUČIŲ UŽBAIGIMO PASLAUGŲ RINKOS APIBRĖŽIMAS.....	10
2.1. BALSO SKAMBUČIŲ UŽBAIGIMO PASLAUGŲ RINKOS PRADINĖS PASLAUGOS APIBRĖŽIMAS	10
2.1.1. BALSO SKAMBUČIŲ UŽBAIGIMO PASLAUGA	10
2.1.2. SU BALSO SKAMBUČIŲ UŽBAIGIMO PASLAUGOMIS SUSIJUSIOS PRIEMONĖS	12
2.2. BALSO SKAMBUČIŲ UŽBAIGIMO PASLAUGŲ RINKOS APIBRĖŽIMAS IKI JOS GEOGRAFINĖS APRĖPTIES VERTINIMO	14
2.2.1. BALSO SKAMBUČIŲ UŽBAIGIMO PASLAUGŲ RINKOS APIBRĖŽIMO VERTINIMAS PAGAL TECHNOLOGIJĄ 14	
2.2.2. BALSO SKAMBUČIŲ UŽBAIGIMO PASLAUGŲ RINKOS APIBRĖŽIMO VERTINIMAS PAGAL NUMERACIJĄ 15	
2.2.3. BALSO SKAMBUČIŲ UŽBAIGIMO PASLAUGŲ VERTINIMAS PAGAL TEIKĖJUS	20
2.2.3.1. BALSO SKAMBUČIŲ UŽBAIGIMO PASLAUGŲ TEIKĖJO APIBRĖŽIMAS	20
2.2.3.2. FAKTINIAI BALSO SKAMBUČIŲ UŽBAIGIMO PASLAUGŲ TEIKĖJAI	22
2.2.3.3. BALSO SKAMBUČIŲ UŽBAIGIMO PASLAUGŲ PAKEIČIAMUMO ANALIZĖ PAGAL TEIKĖJUS.....	23
2.3. BALSO SKAMBUČIŲ UŽBAIGIMO PASLAUGŲ RINKOS GEOGRAFINĖS TERITORIJOS APIBRĖŽIMAS ..	26
2.4. BALSO SKAMBUČIŲ UŽBAIGIMO TINKLUOSE PASLAUGŲ RINKŲ APIBRĖŽIMAS.....	28
3. TYRIMAS, AR KONKURENCIJA ATITINKAMOJE RINKOJE YRA VEIKSMINGA, IR KONKURENCIJOS PROBLEMŲ NUSTATYMAS.....	30
3.1. KONKURENCIJOS VEIKSMINGUMO VERTINIMAS	30
3.2. KONKURENCIJOS PROBLEMŲ NUSTATYMAS IR DIDELĘ ĮTAKĄ BALSO SKAMBUČIŲ UŽBAIGIMO PASLAUGŲ RINKOSE TURINČIŲ ŪKIO SUBJEKTŲ ĮVARDIJIMAS	34
3.2.1. KONKURENCIJOS PROBLEMŲ NUSTATYMAS IR ŪKIO SUBJEKTAI, TURINTYS DIDELĘ ĮTAKĄ BALSO SKAMBUČIŲ UŽBAIGIMO „TELIA LIETUVA“, AB, TINKLE RINKOJE	34
3.2.2. KONKURENCIJOS PROBLEMŲ NUSTATYMAS IR ŪKIO SUBJEKTAI, TURINTYS DIDELĘ ĮTAKĄ BALSO SKAMBUČIŲ UŽBAIGIMO UAB „BITĖ LIETUVA“ TINKLE RINKOJE.....	36
3.2.3. KONKURENCIJOS PROBLEMŲ NUSTATYMAS IR ŪKIO SUBJEKTAI, TURINTYS DIDELĘ ĮTAKĄ BALSO SKAMBUČIŲ UŽBAIGIMO UAB „TELE2“ TINKLE RINKOJE	38
3.2.4. KONKURENCIJOS PROBLEMŲ NUSTATYMAS IR ŪKIO SUBJEKTAI, TURINTYS DIDELĘ ĮTAKĄ BALSO SKAMBUČIŲ UŽBAIGIMO UAB „CSC TELECOM“ TINKLE RINKOJE	39
3.2.5. KONKURENCIJOS PROBLEMŲ NUSTATYMAS IR ŪKIO SUBJEKTAI, TURINTYS DIDELĘ ĮTAKĄ BALSO SKAMBUČIŲ UŽBAIGIMO UAB „MEDIAFON CARRIER SERVICES“ TINKLE RINKOJE.....	40
3.2.6. KONKURENCIJOS PROBLEMŲ NUSTATYMAS IR ŪKIO SUBJEKTAI, TURINTYS DIDELĘ ĮTAKĄ BALSO SKAMBUČIŲ UŽBAIGIMO UAB „NACIONALINIS TELEKOMUNIKACIJŲ TINKLAS“ TINKLE RINKOJE	42
3.2.7. KONKURENCIJOS PROBLEMŲ NUSTATYMAS IR ŪKIO SUBJEKTAI, TURINTYS DIDELĘ ĮTAKĄ BALSO SKAMBUČIŲ UŽBAIGIMO UAB „ECOFON“ TINKLE RINKOJE.....	43
4. ĮPAREIGOJIMŲ DIDELĘ ĮTAKĄ BALSO SKAMBUČIŲ UŽBAIGIMO PASLAUGŲ RINKOSE TURINTIEMS ŪKIO SUBJEKTAMS NUSTATYMAS, PAKEITIMAS IR (AR) PANAIKINIMAS .	45
4.1. ĮPAREIGOJIMŲ ŪKIO SUBJEKTUI „TELIA LIETUVA“, AB, NUSTATYMAS	46
4.1.1. ĮPAREIGOJIMAS SUTEIKTI PRIEIGĄ.....	47

4.1.2.	KAINŲ KONTROLĖS ĮPAREIGOJIMAS	48
4.1.3.	NEDISKRIMINAVIMO ĮPAREIGOJIMAS	52
4.1.4.	SKAIDRUMO ĮPAREIGOJIMAS	53
4.2.	ĮPAREIGOJIMŲ ŪKIO SUBJEKTUI UAB „BITĖ LIETUVA“ NUSTATYMAS, PAKEITIMAS IR (AR) PANAIKINIMAS.....	54
4.2.1.	UAB „BITĖ LIETUVA GALIOJANČIŲ ĮPAREIGOJIMŲ VERTINIMAS.....	55
4.2.1.1.	KAINŲ KONTROLĖS ĮPAREIGOJIMO VERTINIMAS	56
4.2.1.2.	ĮPAREIGOJIMO SUTEIKTI PRIEIGĄ VERTINIMAS.....	59
4.2.1.3.	NEDISKRIMINAVIMO ĮPAREIGOJIMO VERTINIMAS	60
4.2.1.4.	SKAIDRUMO ĮPAREIGOJIMO VERTINIMAS	62
4.3.	ĮPAREIGOJIMŲ ŪKIO SUBJEKTUI UAB „TELE2“ NUSTATYMAS, PAKEITIMAS IR (AR) PANAIKINIMAS.....	62
4.3.1.	ŪKIO SUBJEKTUI UAB „TELE2“ GALIOJANČIŲ ĮPAREIGOJIMŲ VERTINIMAS	63
4.3.1.1.	KAINŲ KONTROLĖS ĮPAREIGOJIMO VERTINIMAS	64
4.3.1.2.	ĮPAREIGOJIMO SUTEIKTI PRIEIGĄ VERTINIMAS.....	67
4.3.1.3.	NEDISKRIMINAVIMO ĮPAREIGOJIMO VERTINIMAS	68
4.3.1.4.	SKAIDRUMO ĮPAREIGOJIMO VERTINIMAS	69
4.4.	ĮPAREIGOJIMŲ ŪKIO SUBJEKTUI UAB „CSC TELECOM“ NUSTATYMAS, PAKEITIMAS IR (AR) PANAIKINIMAS.....	70
4.4.1.	ŪKIO SUBJEKTUI UAB „CSC TELECOM“ GALIOJANČIŲ ĮPAREIGOJIMŲ VERTINIMAS	72
4.4.1.1.	ĮPAREIGOJIMO SUTEIKTI PRIEIGĄ VERTINIMAS.....	72
4.4.1.2.	KAINŲ KONTROLĖS ĮPAREIGOJIMO VERTINIMAS	73
4.5.	ĮPAREIGOJIMŲ ŪKIO SUBJEKTUI UAB „MEDIAFON CARRIER SERVICES“ NUSTATYMAS	77
4.5.1.	ĮPAREIGOJIMAS SUTEIKTI PRIEIGĄ.....	77
4.5.2.	KAINŲ KONTROLĖS ĮPAREIGOJIMAS	79
4.6.	ĮPAREIGOJIMŲ ŪKIO SUBJEKTUI UAB „NACIONALINIS TELEKOMUNIKACIJŲ TINKLAS“ NUSTATYMAS.....	82
4.6.1.	ĮPAREIGOJIMAS SUTEIKTI PRIEIGĄ.....	82
4.6.2.	KAINŲ KONTROLĖS ĮPAREIGOJIMAS	84
4.7.	ĮPAREIGOJIMŲ ŪKIO SUBJEKTUI UAB „ECOFON“ NUSTATYMAS, PAKEITIMAS IR (AR) PANAIKINIMAS.....	87
4.7.1.	UAB „ECOFON“ GALIOJANČIŲ ĮPAREIGOJIMŲ VERTINIMAS	88
4.7.1.1.	ĮPAREIGOJIMO SUTEIKTI PRIEIGĄ VERTINIMAS.....	88
4.7.1.2.	KAINŲ KONTROLĖS ĮPAREIGOJIMO VERTINIMAS	89
4.8.	ĮPAREIGOJIMŲ ŪKIO SUBJEKTUI UAB „LINKOTELUS“ NAIKINIMAS	93
4.9.	ĮPAREIGOJIMŲ ŪKIO SUBJEKTUI UAB „MEDIAFON“ NAIKINIMAS	94
4.10.	ĮPAREIGOJIMŲ ŪKIO SUBJEKTUI UAB „OMNITEL“ NAIKINIMAS	95
1 priedas		97
2 priedas		98

1. ĮVADAS

1.1. Elektroninių ryšių rinkų tyrimų teisinis pagrindas Lietuvos Respublikoje

Pagal 2004 m. gegužės 1 d. įsigaliojusio Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo (toliau – Įstatymas) 14 straipsnio 1 dalį, Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba (toliau – Tarnyba) konkurencijos priežiūros elektroninių ryšių srityje siekia, kad būtų sudarytos sąlygos veiksmingos konkurencijos elektroninių ryšių srityje egzistavimui ir plėtrai bei sąlygos, užkertančios kelią ūkio subjektams piktnaudžiauti savo įtaka rinkoje.

Įstatymo 16 straipsnio 1 dalis numato, kad Tarnybos atliekamo rinkos tyrimo tikslas – siekti, kad elektroninių ryšių srityje būtų užtikrinta veiksminga konkurencija, o didelę įtaką turintiems ūkio subjektams būtų užkirstas kelias piktnaudžiauti savo įtaka rinkoje.

Įstatymo 16 straipsnio 1 dalyje yra nurodyta, kad Tarnyba nustato rinkos tyrimo taisykles. Rinkos tyrimo taisyklės yra patvirtintos Tarnybos direktoriaus 2004 m. rugsėjo 17 d. įsakymu Nr. 1V-297 „Dėl Rinkos tyrimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės).

Tarnyba atlieka Balso skambučių užbaigimo individualiuose viešuosiuose judriojo ryšio tinkluose rinkos tyrimą vadovaudamasi:

1. 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/21/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos (Pagrindų direktyva) (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 13 skyrius, 29 tomas, p. 349) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/140/EB (OL 2009 L 337, p. 37) (toliau – Pagrindų direktyva);

2. Įstatymu;

3. Taisyklėmis;

4. Tarnybos direktoriaus 2019 m. vasario 28 d. įsakymu Nr. 1V-263 „Dėl Balso skambučių užbaigimo individualiuose viešuosiuose judriojo ryšio tinkluose rinkos tyrimo“ (toliau – 2019 m. vasario 28 d. įsakymas Nr. 1V-263);

ir atsižvelgdama į:

1. 2018 m. Komisijos komunikatą 2018/C 159/01 Rinkos tyrimo ir didelės įtakos rinkoje vertinimo pagal ES elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų reguliavimo sistemą gaires (OL 2018 C 159, p. 1) (toliau – Didelės įtakos rinkoje nustatymo gairės);

2. 2014 m. spalio 9 d. Komisijos rekomendaciją 2014/710/ES dėl elektroninių ryšių sektoriaus atitinkamų produktų ir paslaugų rinkų, kurioms gali būti taikomas *ex ante* reguliavimas pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2002/21/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos (OL 2014 L 295, p. 79) (toliau – Rinkų rekomendacija 2014);

3. 2008 m. spalio 15 d. Komisijos rekomendaciją 2008/850/EB dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/21/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos 7 straipsnyje numatytų pranešimų, terminų ir konsultacijų (OL 2008 L 301, p. 23);

4. 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2002/19/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir susijusių priemonių sujungimo ir prieigos prie jų (Prieigos direktyva) (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 13 skyrius, 29 tomas, p. 323) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/140/EB (OL 2009 L 337, p. 37) (toliau – Prieigos direktyva);

5. Europos Reguliotojų Grupės (angl. *European Regulators Group*, ERG) elektroninių ryšių tinklams ir paslaugoms bendrą poziciją dėl požiūrio į tinkamas priemones naujoje reguliavimo sistemoje (ERG (03) 30 rev1 ir ERG (06) 33) (toliau – Bendra pozicija dėl priemonių);

6. 2009 m. gegužės 7 d. Komisijos rekomendaciją 2009/396/EB dėl skambučių užbaigimo fiksuotojo ir judriojo ryšio tinkluose tarifų reguliavimo ES (OL 2009 L 124, p. 67) (toliau – Rekomendacija dėl kainų reguliavimo);

7. 2014 m. spalio 9 d. Atitinkamų rinkų apibrėžimo rekomendacijos aiškinamąjį memorandumą (toliau – Rinkų rekomendacijos 2014 aiškinamasis memorandumas);

Pagal Įstatymo 16 straipsnio 9 dalį, Tarnyba atlieka rinkos tyrimą ne rečiau kaip vieną kartą per 3 metus nuo ankstesnio galutinio sprendimo dėl šios rinkos tyrimo rezultatų priėmimo. Pagal Įstatymo 16 straipsnio 4 dalį, Tarnyba turi teisę atlikti rinkos tyrimą:

1. suinteresuotų ūkio subjektų prašymu;
2. valstybės ar savivaldybių institucijų prašymu;
3. savo iniciatyva.

Įstatymo 16 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad rinkos tyrimo procedūrą sudaro šie etapai:

1. atitinkamos rinkos (produktų (paslaugų) ir geografinės), kurios charakteristikos gali pateisinti įpareigojimų, nurodytų Įstatymo 17 straipsnyje, taikymą, apibrėžimas;
2. tyrimas, ar konkurencija atitinkamoje rinkoje yra veiksminga, ir, jeigu konkurencija nėra veiksminga, didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turinčių ūkio subjektų įvardijimas;
3. Įstatymo 17 straipsnyje nurodytų įpareigojimų nustatymas, pakeitimas ir (arba) panaikinimas didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turintiems ūkio subjektams.

1.2. Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimų apžvalga

Tarnyba 2004 m. pradėjo pirmą Balso skambučių užbaigimo individualiuose viešuosiuose judriojo ryšio tinkluose rinkos (toliau – Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinka) tyrimą (tiriamasis laikotarpis buvo 2000 m. sausio 1 d. – 2004 m. rugsėjo 30 d.). Atlikusi pirmą Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimą, Tarnyba nustatė tris ūkio subjektus – UAB „OMNITEL“, UAB „Bitė GSM“ (nuo 2005 m. liepos 5 d. bendrovės pavadinimas UAB „Bitė Lietuva“) ir UAB „TELE2“ – turinčius didelę įtaką individualiose Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkose. Šio tyrimo rezultatai patvirtinti Tarnybos direktoriaus 2005 m. rugsėjo 28 d. įsakymu Nr. 1V-821 „Dėl ūkio subjekto UAB „OMNITEL“, turinčio didelę įtaką Balso skambučių užbaigimo UAB „OMNITEL“ viešajame judriojo telefono ryšio tinkle rinkoje“ (toliau – 2005 m. rugsėjo 28 d. įsakymas Nr. 1V-821), Tarnybos direktoriaus 2005 m. rugsėjo 28 d. įsakymu Nr. 1V-820 „Dėl ūkio subjekto UAB „Bitė GSM“, turinčio didelę įtaką Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė GSM“ viešajame judriojo telefono ryšio tinkle rinkoje“ (toliau – 2005 m. rugsėjo 28 d. įsakymas Nr. 1V-820), Tarnybos direktoriaus 2005 m. rugsėjo 28 d. įsakymu Nr. 1V-819 „Dėl ūkio subjekto UAB „TELE2“, turinčio didelę įtaką Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ viešajame judriojo telefono ryšio tinkle rinkoje“ (toliau – 2005 m. rugsėjo 28 d. įsakymas Nr. 1V-819).

2009 m. Tarnyba pradėjo antrą Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimą (tiriamasis laikotarpis buvo 2004 m. spalio 1 d. – 2009 m. kovo 31 d.). Atlikusi antrą Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimą, Tarnyba nustatė tris ūkio subjektus – UAB „OMNITEL“, UAB „Bitė Lietuva“ ir UAB „TELE2“ – turinčius didelę įtaką individualiose Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkose. Pastarojo tyrimo rezultatai patvirtinti Tarnybos direktoriaus 2009 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 1V-1516 „Dėl ūkio subjekto UAB „OMNITEL“, turinčio didelę įtaką Balso skambučių užbaigimo UAB „OMNITEL“ viešajame judriojo telefono ryšio tinkle rinkoje“ (toliau – 2009 m. gruodžio 24 d. įsakymas Nr. 1V-1516), Tarnybos direktoriaus 2009 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 1V-1515 „Dėl ūkio subjekto UAB „Bitė Lietuva“, turinčio didelę įtaką Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ viešajame judriojo telefono ryšio tinkle rinkoje“, Tarnybos direktoriaus 2009 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 1V-1517 „Dėl ūkio subjekto UAB „TELE2“, turinčio didelę įtaką Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ viešajame judriojo telefono ryšio tinkle rinkoje“ (toliau – 2009 m. gruodžio 24 d. įsakymas Nr. 1V-1517). Antro Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu Tarnyba visiems trims minėtiems ūkio subjektams pakeitė pirmo Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytą kainų kontrolės įpareigojimą, o kitus nustatytus įpareigojimus paliko galioti.

2013 m. Tarnyba pradėjo trečią Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimą (tiriamasis laikotarpis buvo 2009 m. balandžio 1 d. – 2012 m. gruodžio 31 d.). Atlikusi trečią Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimą, Tarnyba nustatė šešis ūkio subjektus – UAB „OMNITEL“, UAB „Bitė Lietuva“, UAB „TELE2“, UAB „MEDIAFON“, UAB „LINKOTELUS“ ir UAB „CSC TELECOM“ – turinčius didelę įtaką individualiose Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkose. Trečio Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu Tarnyba trims ūkio subjektams pakeitė antro Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytą kainų kontrolės įpareigojimą, o kitus nustatytus įpareigojimus paliko galioti. Pastarojo tyrimo rezultatai patvirtinti Tarnybos direktoriaus 2014 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. 1V-956 „Dėl ūkio subjekto UAB „OMNITEL“, turinčio didelę įtaką Balso skambučių užbaigimo UAB „OMNITEL“ viešajame judriojo ryšio tinkle rinkoje“ (toliau – 2014 m. liepos 15 d. įsakymas Nr. 1V-956), Tarnybos direktoriaus 2014 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. 1V-955 „Dėl ūkio subjekto UAB „Bitė Lietuva“, turinčio didelę įtaką Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ viešajame judriojo ryšio tinkle rinkoje“, Tarnybos direktoriaus 2014 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. 1V-957 „Dėl ūkio subjekto UAB „TELE2“, turinčio didelę įtaką Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ viešajame judriojo ryšio tinkle rinkoje“. Trys nauji ūkio subjektai buvo pripažinti kaip turintys didelę įtaką individualiose Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkose ir jiems Tarnybos direktoriaus 2014 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. 1V-960 „Dėl ūkio subjekto UAB „CSC TELECOM“, turinčio didelę įtaką Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ viešajame judriojo ryšio tinkle rinkoje“ (toliau – 2014 m. liepos 15 d. įsakymas Nr. 1V-960), Tarnybos direktoriaus 2014 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. 1V-958 „Dėl ūkio subjekto UAB „MEDIAFON“, turinčio didelę įtaką Balso skambučių užbaigimo UAB „MEDIAFON“ viešajame judriojo ryšio tinkle rinkoje“ (toliau – 2014 m. liepos 15 d. įsakymas Nr. 1V-958) ir Tarnybos direktoriaus 2014 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. 1V-959 „Dėl ūkio subjekto UAB „LINKOTELUS“, turinčio didelę įtaką Balso skambučių užbaigimo UAB „LINKOTELUS“ viešajame judriojo ryšio tinkle rinkoje“ (toliau – 2014 m. liepos 15 d. įsakymas Nr. 1V-959) buvo nustatyti atitinkami įpareigojimai.

2015 m. Tarnyba pradėjo ketvirtą Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimą (tiriamasis laikotarpis buvo 2013 m. sausio 1 d. – 2015 m. kovo 31 d.). Atlikusi ketvirtą Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimą, Tarnyba nustatė septynis ūkio subjektus – UAB „OMNITEL“, UAB „Bitė Lietuva“, UAB „TELE2“, UAB „MEDIAFON“, UAB „LINKOTELUS“, UAB „CSC TELECOM“ ir UAB „ECOFON“ – turinčius didelę įtaką individualiose Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkose. Ketvirto Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu Tarnyba trims ūkio subjektams pakeitė trečio Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytus skaidrumo, nediskriminavimo bei kainų kontrolės įpareigojimus (Tarnybos direktoriaus 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1V-1585 „Dėl ūkio subjekto UAB „OMNITEL“, turinčio didelę įtaką Balso skambučių užbaigimo UAB „OMNITEL“ viešajame judriojo ryšio tinkle rinkoje“ (toliau – 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymas Nr. 1V-1585), Tarnybos direktoriaus 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1V-1584 „Dėl ūkio subjekto UAB „Bitė Lietuva“, turinčio didelę įtaką Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ viešajame judriojo ryšio tinkle rinkoje“ (toliau – 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymas Nr. 1V-1584), Tarnybos direktoriaus 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1V-1586 „Dėl ūkio subjekto UAB „TELE2“, turinčio didelę įtaką Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ viešajame judriojo ryšio tinkle rinkoje“ (toliau – 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymas Nr. 1V-1586)), trims ūkio subjektams pakeitė tik kainų kontrolės įpareigojimą (Tarnybos direktoriaus 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1V-1587 „Dėl ūkio subjekto UAB „CSC TELECOM“, turinčio didelę įtaką Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ viešajame judriojo ryšio tinkle rinkoje“ (toliau – 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymas Nr. 1V-1587), Tarnybos direktoriaus 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1V-1589 „Dėl ūkio subjekto UAB „MEDIAFON“, turinčio didelę įtaką Balso skambučių užbaigimo UAB „MEDIAFON“ viešajame judriojo ryšio tinkle rinkoje“ (toliau – 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymas Nr. 1V-1589), Tarnybos direktoriaus 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1V-1588 „Dėl ūkio subjekto

UAB „LINKOTELUS“, turinčio didelę įtaką Balso skambučių užbaigimo UAB „LINKOTELUS“ viešajame judriojo ryšio tinkle rinkoje“ (toliau – 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymas Nr. 1V-1588)). Vienas naujas ūkio subjektas buvo pripažintas kaip turintis didelę įtaką individualioje Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkoje ir jam Tarnybos direktoriaus 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1V-1590 „Dėl ūkio subjekto UAB „ECOFON“, turinčio didelę įtaką Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ viešajame judriojo ryšio tinkle rinkoje“ (toliau – 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymas Nr. 1V-1590) buvo nustatyti atitinkami įpareigojimai.

2017 m. vasario 1 d. UAB „OMNITEL“ ir UAB „Baltic Data Center“ buvo prijungti prie „TEO LT“, AB, ir pakeitė pavadinimą į „Telia Lietuva“, AB. UAB „OMNITEL“ teisės ir pareigos perėjo „Telia Lietuva“, AB.

Šis (penktas) Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimas pradėtas 2019 m. vasario 28 d. įsakymu Nr. 1V-263.

1.3. Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo proceso apžvalga

Šio Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo tiriamasis laikotarpis yra 2016 m. sausio 1 d. – 2018 m. gruodžio 31 d. (toliau – Tiriamasis laikotarpis).

Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo tikslas – įvertinti, ar konkurencija Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkoje yra veiksminga ir, jei konkurencija nėra veiksminga, imtis tinkamų priemonių sudaryti sąlygas vystyti konkurencijai joje. Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimą sudarys šie etapai:

1. atitinkamų rinkų, kurių charakteristikos gali pateisinti įpareigojimų, nurodytų Įstatymo 17 straipsnyje, taikymą, apibrėžimas;
2. tyrimo, ar konkurencija atitinkamose rinkose yra veiksminga ir, jeigu konkurencija nėra veiksminga, didelę įtaką atitinkamose rinkose turinčių ūkio subjektų įvardijimas;
3. Įstatymo 17 straipsnyje nurodytų įpareigojimų nustatymas, pakeitimas ir (arba) panaikinimas didelę įtaką atitinkamose rinkose turintiems ūkio subjektams.

Pirmame Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo etape yra apibrėžiama Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinka arba atskiros Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos. Pagal Taisyklių 15 punktą, atitinkama (-os) rinka (-os) bus apibrėžiama apibūdinant ją sudarančius produktus (paslaugas) ir įvertinant atitinkamos rinkos geografinę aprėptį, atsižvelgiant į pradinis produktus (paslaugas) ir pradinę geografinę teritoriją. Atitinkamą rinką sudarys visi produktai (paslaugos), kurie yra pakankamai pakeičiami tarpusavyje, atsižvelgiant į jų objektyvias charakteristikas, kainas ir (ar) paskirtį, taip pat į konkurencijos sąlygas ir paklausos bei pasiūlos struktūrą tiriamoje atitinkamoje rinkoje. Atitinkamos rinkos geografinė aprėptis yra geografinė teritorija, kurioje atitinkami ūkio subjektai dalyvauja atitinkamų produktų (paslaugų) pasiūloje bei paklausoje, kurioje konkurencijos sąlygos yra panašios ar pakankamai homogeniškos ir kuri gali būti atskirta nuo kaimyninių teritorijų, kuriose vyraujančios konkurencijos sąlygos yra pastebimai skirtingos. Atsižvelgiant į tai, kad Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinka Rinkų rekomendacijoje 2014 yra nurodyta kaip rinka, kurioje yra pateisinamas įpareigojimų, nurodytų Įstatymo 17 straipsnyje, taikymas (arba kitaip *ex ante* reguliavimas), papildomai nėra atliekamas trijų kriterijų testas, nurodytas Rinkų rekomendacijos 2014 2 punkte.

Antrame Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo etape bus vertinama, ar konkurencija apibrėžtoje Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkoje yra veiksminga ir, jeigu konkurencija nėra veiksminga, bus įvardijami didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turintys ūkio subjektai. Įstatymo 3 straipsnio 70 dalyje nurodyta, kad „*Veiksminga konkurencija – situacija atitinkamoje rinkoje, kai nėra didelę įtaką toje rinkoje turinčių ūkio subjektų.*“ Įstatymo 15 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad „*Ūkio subjektas laikomas turinčiu didelę įtaką atitinkamoje rinkoje, jei jis vienas ar kartu su kitais ūkio subjektais užima padėtį, prilygintą dominuojančiai, t. y. tokią ekonominės galios padėtį, kuri suteikia jam galią elgtis pakankamai nepriklausomai nuo konkurentų,*

klientų ir, galiausiai, vartotojų.“ Ar konkurencija atitinkamoje rinkoje yra veiksminga, vertinama atsižvelgiant į Didelės įtakos rinkoje nustatymo gaires, Rinkų rekomendaciją 2014.

Trečiame Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo etape didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turintiems ūkio subjektams bus nustatomi, pakeičiami ir (arba) panaikinami Įstatymo 17 straipsnyje nurodyti įpareigojimai. Atsižvelgiant į Įstatymo 17 straipsnio 1 dalį, Tarnyba ūkio subjektams, turintiems didelę įtaką atitinkamoje rinkoje, gali nustatyti šiuos įpareigojimus:

1. skaidrumo įpareigojimą pagal Įstatymo 18 straipsnį;
2. nediskriminavimo įpareigojimą pagal Įstatymo 19 straipsnį;
3. apskaitos atskyrimo įpareigojimą pagal Įstatymo 20 straipsnį;
4. įpareigojimą suteikti prieigą pagal Įstatymo 21 ir 22 straipsnius;
5. kainų kontrolės ir sąnaudų apskaitos įpareigojimus pagal Įstatymo 23 straipsnį;
6. funkcinio atskyrimo įpareigojimą pagal Įstatymo 23¹ straipsnį.

Taisyklių 21 punkte nurodyta, kad Tarnyba palieka galioti jau nustatytus įpareigojimus arba juos pakeičia, jei didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turintiems ūkio subjektams su atitinkama rinka susiję įpareigojimai jau buvo nustatyti anksčiau.

Įstatymo 17 straipsnio 7 punkte nurodyta, kad Tarnyba nenustato Įstatymo 17 straipsnyje nurodytų įpareigojimų ūkio subjektams ir (ar) panaikina didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turėjusiems ūkio subjektams nustatytus įpareigojimus (jei tokie buvo nustatyti) tuomet, kai, atlikus atitinkamos rinkos tyrimą, nustatoma, kad jos charakteristikos negali pateisinti įpareigojimų, nurodytų Įstatymo 17 straipsnyje, taikymo ir (arba) joje nėra didelę įtaką turinčių ūkio subjektų.

Įstatymo 17 straipsnio 6 dalyje nurodyta, kad Tarnybos ūkio subjektams nustatomi įpareigojimai turi būti pagrįsti, atitikti nustatytos problemos prigimtį, būti proporcingi ir pateisinami elektroninių ryšių veiklos reguliavimo principais ir tikslais. Tarnyba, nustatydamą įpareigojimus (įskaitant jų keitimą arba naikinimą), vadovausis Įstatymu, Didelės įtakos rinkoje nustatymo gairėmis, Bendrąja pozicija dėl priemonių ir Rekomendacija dėl kainų reguliavimo.

Taisyklių 24 punkte nurodyta, kad visų atitinkamos rinkos tyrimo etapų rezultatai yra išdėstomi Tarnybos sprendime dėl rinkos tyrimo rezultatų. Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo procedūros etapai yra aprašyti Balso skambučių užbaigimo individualiuose viešuosiuose judriojo ryšio tinkluose rinkos tyrimo ataskaitoje (toliau – Ataskaita), o Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo etapų rezultatai bus išdėstyti atitinkamuose Ataskaitos skyriuose ir Tarnybos direktoriaus įsakymuose.

Tarnyba, siekdama surinkti Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimui reikalingą informaciją, 2019 m. kovo 4 d. raštu Nr. (43.4)-1B-690 „Dėl Balso skambučių užbaigimo individualiuose viešuosiuose judriojo ryšio tinkluose rinkos tyrimo anketos“ paprašė 19 asmenų (toliau – Respondentai) užpildyti Tarnybos interneto svetainėje skelbtą Balso skambučių užbaigimo individualiuose viešuosiuose judriojo ryšio tinkluose rinkos tyrimo anketą (toliau – Anketa). Respondentų sąrašas yra pateiktas Ataskaitos 1 priede. Respondentai buvo atrinkti atsižvelgiant į asmenis, kurie Bendrųjų vertimosi elektroninių ryšių veikla sąlygų aprašo, patvirtinto Tarnybos direktoriaus 2005 m. balandžio 8 d. įsakymu Nr. 1V-340 „Dėl Bendrųjų vertimosi elektroninių ryšių veikla sąlygų aprašo patvirtinimo“, (toliau – Aprašas), nustatyta tvarka ir sąlygomis yra pateikę Tarnybai pranešimą apie viešųjų judriojo ir (arba) viešųjų fiksautojo telefono ryšio paslaugų ir (arba) viešųjų judriojo ir (arba) fiksautojo ryšio tinklų teikimą, yra gavę Tarnybos leidimą naudoti telefono ryšio numerius ir, Tarnybos nuomone, galėjo būti potencialūs Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos dalyviai.

Pagal Taisyklių 10 punktą, „Tarnyba, atlikdama rinkos tyrimą, gali naudotis bet kuria turima ar prieinama informacija apie atitinkamą rinką ir (ar) ūkio subjektus, taip pat ir kitų rinkos tyrimų metu surinkta informacija, ūkio subjektų pareikštais vertinimais, kita informacija, reikalinga rinkos tyrimui atlikti.“ Atsižvelgiant į tai, šiam Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimui atlikti naudojamos Anketos, kitų Tarnybos atliktų rinkų tyrimų metu surinkta informacija, Aprašo nustatyta tvarka ir sąlygomis pateikta informacija, taip pat kita Tarnybos turima ar viešai paskelbta informacija.

Vadovaujantis iš Respondentų gauta ir kita viešai prieinama informacija, toliau Tarnybos parengtoje Ataskaitoje pateikiama anksčiau nurodytų Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo procedūros etapų analizė.

2. BALSO SKAMBUČIŲ UŽBAIGIMO PASLAUGŲ RINKOS APIBRĖŽIMAS

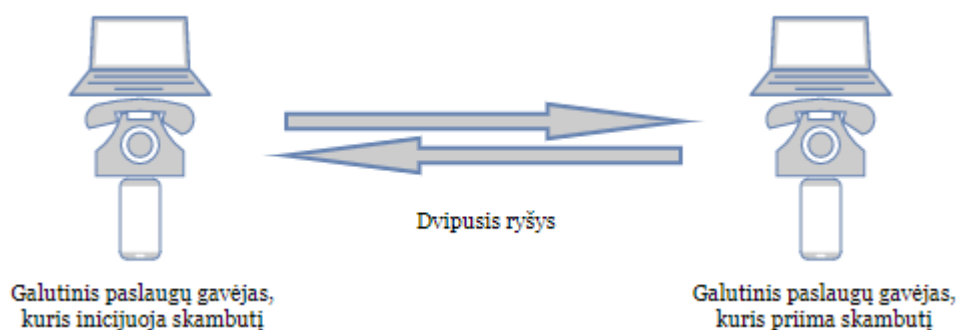
Kaip nurodyta Ataskaitos 1.3 skyriuje, pirmas Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo procedūros etapas yra atitinkamos rinkos (produktų (paslaugų) ir geografinės), kurios charakteristikos gali pateisinti įpareigojimą, nurodytą Įstatymo 17 straipsnyje, taikymą, apibrėžimas. Atitinkamo produkto (paslaugos) rinkos apibrėžimo tikslas yra nustatyti visus produktus (paslaugas), kurie paslaugos gavėjų ir teikėjų požiūriu yra tinkamas pakaitalas vienas kitam pagal jų savybes, naudojimą ir kainas.

Šiame Ataskaitos skyriuje atitinkama rinka apibrėžiama dviem etapais: pirmiausia apibrėžiama atitinkama rinka iki jos geografinio apibrėžimo, po to apibrėžiama atitinkamos rinkos geografinė teritorija. Pirmame etape pirmiausia yra apibrėžiamos ir analizuojamos atitinkamą rinką sudarančios paslaugos. Po to atliekama šių paslaugų tarpusavio pakeičiamumo pasiūlos ir paklausos atžvilgiu analizė. Atlikus pakeičiamumo analizę apibrėžiama atitinkama rinka. Antrame etape nustatoma pirmu etapu apibrėžtos atitinkamos rinkos geografinė teritorija.

2.1. Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos pradinės paslaugos apibrėžimas

2.1.1. Balso skambučių užbaigimo paslauga

Norint apibrėžti didmeninę Balso skambučių užbaigimo paslaugą svarbu apžvelgti ir su ja susijusią mažmeninę skambučių paslaugą. Įstatymo 3 straipsnio 55 dalyje skambutis apibrėžiamas kaip „*viešųjų telefono ryšio paslaugų priemonėmis sukurtas sujungimas, suteikiantis dvipusio ryšio galimybę*“. Skambutis yra pagrindinė priemonė susisiekti to paties ar skirtingų operatorių¹ mažmeninių paslaugų gavėjams: galutiniam paslaugų gavėjui², kuris inicijuoja skambutį, ir galutiniam paslaugų gavėjui, kuris priima skambutį (žr. 1 paveikslą). Šie mažmeninių paslaugų gavėjai identifikuojami telefono ryšio numeriais: skambutį inicijuojantis galutinis paslaugų gavėjas pasirenka skambučio gavėją rinkdamas jo telefono ryšio numerį. Pažymėtina, kad skambutis, skirtas konkrečiam galutiniam paslaugų gavėjui, negali būti pakeičiamas skambučiu kitam galutiniam paslaugų gavėjui, turinčiam kitą telefono ryšio numerį ir šis nepakeičiamumas mažmeninėje rinkoje turi įtaką didmeninėje rinkoje.



1 pav. Mažmeninė skambučių paslauga.

Kad skambučius gautų skirtingų operatorių mažmeninių paslaugų gavėjai būtina Balso skambučių užbaigimo paslauga. Siekiant kuo tiksliau apibrėžti Balso skambučių užbaigimo paslaugą,

¹ Įstatymo 3 straipsnio 78 dalyje nurodyta, kad „operatorius – ūkio subjektas, teikiantis ar turintis teisę teikti viešąjį ryšių tinklą ar susijusias priemones“.

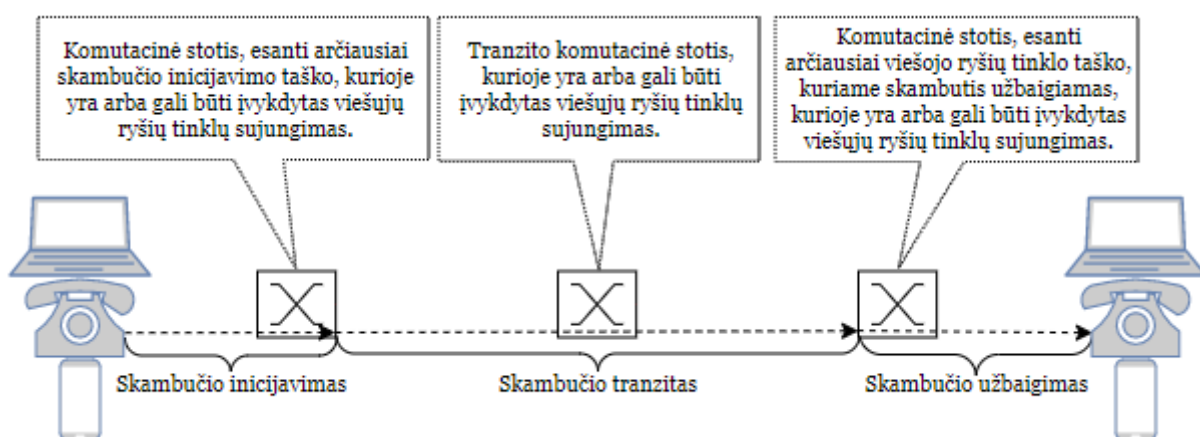
² Įstatymo 3 straipsnio 78 dalyje nurodyta, kad „galutinis paslaugų gavėjas – paslaugų gavėjas, kuris neteikia viešųjų ryšių tinklą ar viešųjų elektroninių ryšių paslaugų“.

visų pirma reikia atlikti skambučio sudedamųjų dalių analizę ir apibrėžti Balso skambučio užbaigimo paslaugą. Skambutį sudaro trys pagrindiniai elementai: skambučio inicijavimas, skambučio tranzitas (atskiris atvejais skambučio tranzito elemento gali nebūti) ir skambučio užbaigimas.

Technologiniu požiūriu inicijuotas skambutis yra perduodamas nuo viešojo ryšių tinklo³ taško, kuriame skambutis buvo inicijuotas (toliau – Skambučio inicijavimo taškas), iki artimiausio viešojo ryšių tinklo elemento (įskaitant šį elementą), kuris atlieka persiunčiamų skambučių analizę ir „sprendžia“, kokia kryptimi turi būti siunčiamas skambutis, bei kuriame yra arba gali būti įvykdytas viešųjų ryšių tinklų sujungimas (toliau – Komutacinė stotis). Minėta skambučių „analizė“ atliekama pagal viešųjų ryšių tinklų Komutacinėse stotyse įdiegtus telefono ryšio numerius, kuriais identifikuojamas taškas, kuriame skambutis bus užbaigtas. Naudojant interneto protokolo (IP) technologijas, „tradicinė“ Komutacinė stotis gali būti nenaudojama, tačiau tokiu atveju skambučių komutavimą (maršrutizavimą) atlieka analogiškas funkcijas užtikrinantis kitas tinklo elementas – tarnybinė stotis, speciali programinė įranga arba „debesų kompiuterijos“ paslaugos. Atsižvelgiant į tai, skambučių inicijavimą galima apibrėžti kaip skambučių perdavimą nuo Skambučio inicijavimo taško iki arčiausiai Skambučio inicijavimo taško esančios Komutacinės stoties.

Užbaigiamo skambučio atžvilgiu skambutis nuo Komutacinės stoties, esančios arčiausiai viešojo ryšių tinklo taško, kuriame skambutis yra užbaigiamas (toliau – Skambučio užbaigimo taškas), yra perduodamas iki Skambučio užbaigimo taško, kuris identifikuojamas telefono ryšio numeriu. Skambučių užbaigimą galima apibrėžti kaip skambučių perdavimą nuo Komutacinės stoties (įskaitant šią stotį) iki Skambučio užbaigimo taško, kuris identifikuojamas telefono ryšio numeriu. Pastebėtina, kad skambučio užbaigime dalyvaujanti Komutacinė stotis ir Skambučio užbaigimo taškas visuomet yra to paties viešojo ryšių tinklo elementai.

Skambučio tranzitas gali būti apibrėžiamas kaip skambučių perdavimas nuo Komutacinės stoties (neįskaitant šios Komutacinės stoties), esančios arčiausiai Skambučio inicijavimo taško, iki Komutacinės stoties (neįskaitant šios Komutacinės stoties), esančios arčiausiai Skambučio užbaigimo taško, per vieną (arba daugiau) Komutacinę stotį, kuri nėra arčiausiai Skambučio inicijavimo arba Skambučio užbaigimo taško. Principinė skambučio inicijavimo, skambučio tranzito ir skambučio užbaigimo schema yra pateikta 2 paveiksle.



2 pav. Skambučio sudedamosios dalys.

Atsižvelgiant į anksčiau aprašytą skambučio vertės grandinę ir pateiktą skambučio užbaigimo apibrėžimą galima teigti, kad skambučio užbaigimo paslauga – *skambučių perdavimas nuo Komutacinės stoties (įskaitant šią stotį) iki Skambučio užbaigimo taško, identifikuojamo telefono ryšio numeriu, įdiegtu to paties viešojo ryšių tinklo Komutacinėje stotyje*.

³ Įstatymo 3 straipsnio 74 dalyje nurodyta, kad „viešasis ryšių tinklas – elektroninių ryšių tinklas, kuris visiškai ar daugiausia naudojamas viešosioms elektroninių ryšių paslaugoms teikti, įskaitant elektroninių ryšių tinklą, kuriuo galima perduoti informaciją iš vieno tinklo galinio taško į kitą“.

Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo objektas yra Balso skambučių užbaigimo viešajame judriojo ryšio tinkle paslaugos, todėl svarbu nustatyti, kas yra viešasis judriojo ryšio tinklas. Įstatymo 3 straipsnio 73 dalyje nurodyta, kad „viešasis judriojo ryšio tinklas yra viešasis ryšių tinklas, kurio galiniai taškai nėra fiksuoti.“ Įstatymo 3 straipsnio 65 dalyje nurodyta, kad „Tinklo galinis taškas yra fizinis taškas, kuriame suteikiama galimybė prijungti abonento įrangą prie viešojo ryšių tinklo.“ Taigi, judriojo ryšio tinklas, priešingai nei fiksuotojo ryšio tinklas⁴, suteikia mobilumą, kuris užtikrina galimybę paslaugų gavėjui naudotis viešosiomis elektroninių ryšių paslaugomis nepriklausomai nuo savo buvimo vietos. Viešosios judriojo telefono ryšio paslaugos yra teikiamos tradiciniais viešaisiais judriojo ryšio tinklais, naudojant ribotus elektroninių ryšių išteklius – radijo dažnius – GSM standarto technologijų kartas, tokias kaip 2G, 3G, 4G, arba savo ir kitų operatorių valdomais duomenų perdavimo tinklais, naudojant interneto protokolą (angl. *Voice over Internet Protocol, VoIP*). Taigi viešasis judriojo ryšio tinklas (toliau – Tinklas) apibrėžiamas kaip viešasis ryšių tinklas, kurio galiniai taškai nėra fiksuoti.

Atsižvelgiant į anksčiau pateiktus skambučio užbaigimo ir Tinklo apibrėžimus, galima apibrėžti ir Balso skambučių užbaigimo paslaugą: *balso skambučių perdavimas nuo Tinklo Komutacinės stoties (įskaitant šią stotį) iki Skambučio užbaigimo taško, identifikuojamo telefono ryšio numeriu, įdiegtu to paties Tinklo Komutacinėje stotyje*. Šis apibrėžimas iš esmės sutampa su ketvirto Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrime nustatytu apibrėžimu, todėl Tarnyba Anketoje Respondentų klausė, ar jie sutinka su aukščiau pateiktu Balso skambučių užbaigimo paslaugos apibrėžimu. Vienuolika Respondentų sutiko su Balso skambučių užbaigimo paslaugos apibrėžimu, septyni Respondentai nepateikė nuomonės dėl Balso skambučių užbaigimo paslaugos apibrėžimo.

Išvada:

Balso skambučių užbaigimo paslauga – balso skambučių perdavimas nuo Tinklo Komutacinės stoties (įskaitant šią stotį) iki Skambučio užbaigimo taško, identifikuojamo telefono ryšio numeriu, įdiegtu to paties Tinklo Komutacinėje stotyje.

2.1.2. Su Balso skambučių užbaigimo paslaugomis susijusios priemonės

Įstatymo 3 straipsnio 65 dalyje nurodyta, kad „Tinkluose, kuriuose atliekamas maršruto parinkimas arba komutavimas, tinklo galinis taškas identifikuojamas konkrečiu tinklo adresu, kuris gali būti susietas su abonento telefono ryšio numeriu arba pavadinimu.“ Taigi atsižvelgiant į telefono ryšio numerį, kuriam skirtas inicijuotas skambutis, skambutis Komutacinėje stotyje, esančioje arčiausiai Skambučio inicijavimo taško, toliau nukreipiamas:

1. į to paties Tinklo kitą Komutacinę stotį;
2. į to paties Tinklo tašką, kuriame skambutis bus užbaigtas;
3. į kito viešojo ryšių tinklo Komutacinę stotį.

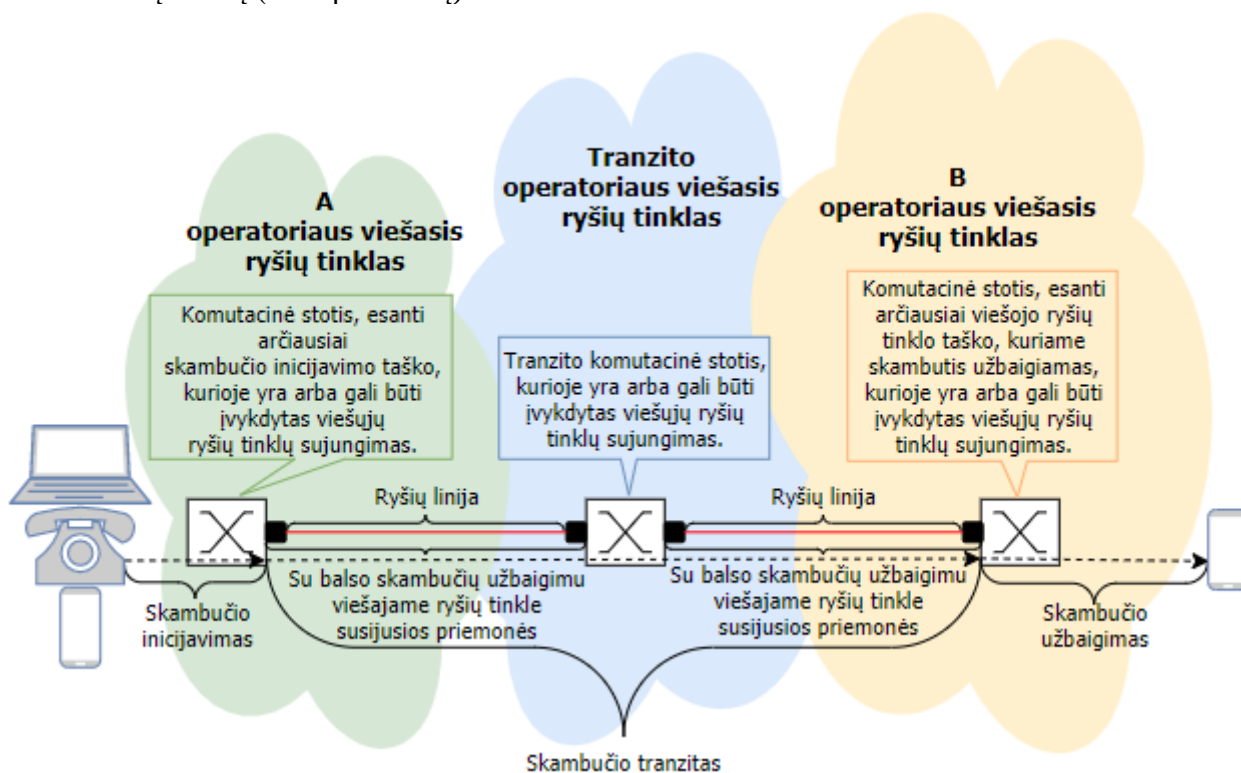
Pirmais dviem atvejais skambutis inicijuojamas ir užbaigiamas tame pačiame Tinkle, t. y. tarpusavyje bendrauja to paties operatoriaus mažmeninių paslaugų gavėjai (galutinis paslaugų gavėjas, inicijuojantis skambutį, ir galutinis paslaugų gavėjas, priimančias skambutį).

Trečiu atveju skambutis inicijuojamas ir užbaigiamas skirtinguose viešųjų ryšių tinkluose. Skambutį inicijuojančiam operatoriui nėra svarbu, kaip ir koku maršrutu bus perduotas skambutis nuo skambutį priėmusio operatoriaus Komutacinės stoties, nes operatorius priėmęs skambutį į jo Tinkle įdiegtus telefono ryšio numerius, kontroliuos ir organizuos skambučio perdavimą toliau, taip pat nustatys užmokestį už skambučio priėmimą į savo Tinkle įdiegtus telefono ryšio numerius. Operatorius, priėmęs skambutį į jo Tinkle įdiegtus telefono ryšio numerius, suteiks Balso skambučių

⁴ Įstatymo 3 straipsnio 72 dalyje nurodyta, kad „viešasis fiksuotojo ryšio tinklas – viešasis ryšių tinklas, kurio galiniai taškai yra fiksuoti“.

užbaigimo paslaugą skambutį inicijuojančiam operatoriui, taip pat galės daryti įtaką skambutį inicijuojančio operatoriaus patiriamoms išlaidoms ir gaunamų paslaugų sąlygoms.

Pažymėtina, kad Balso skambučių užbaigimo paslaugos, kai skambutis inicijuojamas ir užbaigiamas skirtinguose viešuosiuose ryšių tinkluose, nebūtų įmanoma suteikti, jei nebūtų sujungti viešieji ryšių tinklai. Įstatymo 3 straipsnio 66 dalyje **tinklų sujungimas** yra apibrėžiamas kaip „fizinis ar loginis viešųjų ryšių tinklų, naudojamų to paties ar kito ūkio subjekto, sujungimas, kad vieno ūkio subjekto elektroninių ryšių paslaugų gavėjai galėtų naudotis tarpusavio ryšiu ir (arba) ryšiu su kito ūkio subjekto paslaugų gavėjais arba ūkio subjekto, tarp jų visų prieigą prie atitinkamų tinklų turinčių ūkio subjektų, teikiamomis paslaugomis“ (toliau – tinklų sujungimas). Viešieji ryšių tinklai yra sujungiami ryšių linijomis⁵ (toliau – Ryšių linija), kurios jungia komutacines stotis arba viešųjų ryšių tinklų elementus (maršrutizatorius, srauto sutankinimo įrangą ir panašiai), kurie yra prijungti prie komutacinių stočių (žr. 3 paveikslą).



3 paveikslas. Viešųjų ryšių tinklų sujungimo schema.

Ryšių linija yra fizinė ir (arba) loginė jungtis, leidžianti operatoriams, kurie sujungia viešųjų ryšių tinklus, apsikeisti skambučių srautais tarpusavyje, taip pat sudaranti galimybę vieno operatoriaus elektroninių ryšių paslaugų gavėjams naudotis kito operatoriaus teikiamomis elektroninių ryšių paslaugomis. Ryšių liniją gali įrengti bet kuris viešuosius ryšių tinklus sujungiantis operatorius arba trečioji šalis. Atsižvelgiant į anksčiau išdėstytą informaciją, darytina išvada, kad Ryšių linija ir kiti tinklo elementai, reikalingi viešiesiems ryšių tinklams sujungti, yra su Balso skambučių užbaigimo paslaugomis susijusi priemonė, be kurios technologiškai Tinklo operatorius negalėtų teikti Balso skambučių užbaigimo paslaugos savo Tinkle kitam operatoriui, o skambutis tarp skirtingų viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų mažmeninių paslaugų gavėjų būtų neįmanomas. Įstatymo 3 straipsnio 60 dalyje nurodyta, kad **susijusios priemonės** yra „susijusios paslaugos, elektroninių ryšių infrastruktūra, kitos su elektroninių ryšių tinklu ir (arba) elektroninių ryšių paslauga susijusios priemonės arba susiję elementai, kurie sudaro galimybę teikti elektroninių ryšių

⁵ Viešųjų ryšių tinklų sujungimo bendrieji principai yra aprašyti Prieigos, įskaitant tinklų sujungimą, suteikimo ir teikimo taisyklių, patvirtintų Tarnybos direktoriaus 2011 m. spalio 10 d. įsakymu Nr. 1V-960 „Dėl Prieigos, įskaitant tinklų sujungimą, suteikimo ir teikimo taisyklių patvirtinimo“, VI skyriuje.

paslaugas naudojantis šiuo tinklu ir (arba) paslauga ir (ar) palengvina tokį teikimą arba sudarytų tokią galimybę, jeigu būtų naudojami.“

Išvada: Ryšių linija ir kiti tinklo elementai, reikalingi viešiesiems ryšių tinklams sujungti, yra su Balso skambučių užbaigimo paslaugomis susijusi priemonė, be kurios technologiškai Tinklo operatorius negalėtų teikti Balso skambučių užbaigimo paslaugos savo Tinkle kitam operatoriui, o skambutis tarp skirtingų viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų galutinių paslaugų gavėjų būtų neįmanomas.

Ataskaitos 2.1 skyriaus išvados:

1. Pradinė Balso skambučių užbaigimo paslauga apibrėžiama kaip balso skambučių perdavimas nuo Tinklo Komutacinės stoties (įskaitant šią stotį) iki Skambučio užbaigimo taško, identifikuojamo telefono ryšio numeriu, įdiegtu to paties Tinklo Komutacinėje stotyje.

2. Ryšių linija ir kiti tinklo elementai, reikalingi viešiesiems ryšių tinklams sujungti, yra su Balso skambučių užbaigimo paslaugomis susijusi priemonė, be kurios technologiškai Tinklo operatorius negalėtų teikti Balso skambučių užbaigimo paslaugų savo Tinkle kitam operatoriui, o skambutis tarp skirtingų viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų galutinių paslaugų gavėjų būtų neįmanomas.

2.2. Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos apibrėžimas iki jos geografinės aprėpties vertinimo

2.2.1. Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos apibrėžimo vertinimas pagal technologiją

Rinkų rekomendacijos 2014 aiškinamojo memorandumo 4.1.3 skyriuje konstatuota, jog Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinka apima visas Tinklo topologijas bei kitus šalyje veikiančius tinklus (angl. „<...> the wholesale mobile termination market comprises all mobile network topologies, 2G, 3G - UMTS, 4G - LTE and, if appropriate, any other networks operated in the Member States <...>“. Tarnybos Anketoje nurodytam teiginiui, kad „Lietuvoje viešosios judriojo telefono ryšio paslaugos yra teikiamos Tinklais (2G, 3G, 4G) ir duomenų perdavimo tinklais, balsą perduodant interneto protokolu (angl. *Voice over Internet Protocol, VoIP*)“ pastabų negauta. Lietuvoje viešosios judriojo telefono ryšio paslaugos, kurių viena iš paslaugų yra skambučiai, teikiamos naudojant tiek savo, tiek ir kitų operatorių valdomus Tinklus, naudojant GSM standarto technologijas ir (arba) duomenų perdavimo interneto protokolo (IP) technologijas, todėl laikytina, kad ir Balso skambučių užbaigimo paslaugos, teikiamos naudojant tiek GSM standarto technologijas, tiek duomenų perdavimo IP technologijas. Ši išvada sutampa su ketvirtame Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrime nustatyta išvada, kadangi Balso skambučių užbaigimo paslaugos, teikiamos šiomis technologijomis, užtikrina skambučio persiuntimą nuo Tinklo Komutacinės stoties (įskaitant šią stotį) iki Skambučio užbaigimo taško, identifikuojamo telefono ryšio numeriu, įdiegtu to paties Tinklo Komutacinėje stotyje.

Atsižvelgiant į tai, galima teigti, kad Balso skambučių užbaigimo paslaugos, teikiamos Tinkle ir duomenų perdavimo tinkle, naudojant interneto protokolą, patenka į Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos apibrėžimo sritį.

Išvada: Balso skambučių užbaigimo paslaugos, teikiamos Tinkluose, naudojant tiek GSM standarto technologijas, tiek duomenų perdavimo IP technologijas, patenka į Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos apibrėžimo sritį.

2.2.2. Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos apibrėžimo vertinimas pagal numeraciją

Vertinant pagal skambučių į geografinius ir negeografinius telefono ryšio numerius kriterijų, analizuojama, ar skambučiai visais telefono ryšio numeriais turi būti įtraukti į Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos apibrėžimą. Įstatymo 3 straipsnio 77 dalyje nurodyta, kad viešosios judriojo telefono ryšio paslaugos yra „viešosios telefono ryšio paslaugos, teikiamos viešuoju judriojo ryšio tinklu.“ Įstatymo 3 straipsnio 78 dalyje nurodyta, kad viešosios telefono ryšio paslaugos yra „visuomenei prieinamos paslaugos, skirtos tiesiogiai arba netiesiogiai siųsti ir gauti nacionalinius arba nacionalinius ir tarptautinius skambučius naudojant atitinkamą telefono ryšio numerį ar numerius, nurodytus Nacionaliniame telefono ryšio numeracijos plane.“ Telefono ryšio numerių skyrimo ir naudojimo taisyklių, patvirtintų Tarnybos direktoriaus 2005 m. gruodžio 13 d. įsakymu Nr. 1V-1104 „Dėl Telefono ryšio numerių skyrimo ir naudojimo taisyklių ir Nacionalinio telefono ryšio numeracijos plano patvirtinimo“, (toliau – Numerių naudojimo taisyklės) 7 punkto 10 pastraipoje nurodyta, kad „Numeris – skaitmenų nuo 0 iki 9 kombinacija, identifikuojanti tinklo galinį tašką ir apimanti pakankamai informacijos skambučiui į šį tinklo galinį tašką nukreipti.“ Nacionaliniame telefono ryšio numeracijos plane, patvirtintame Tarnybos direktoriaus 2005 m. gruodžio 13 d. įsakymu Nr. 1V-1104 „Dėl Telefono ryšio numerių skyrimo ir naudojimo taisyklių ir Nacionalinio telefono ryšio numeracijos plano patvirtinimo“, (toliau – Numeracijos planas) yra nurodytos 9 numerių serijos (žr. 1 lentelę).

1 lentelė. Numerių naudojimo taisyklėse nurodytos numerių serijos.

Eil. Nr.	Numerių serija	Numerio paskirtis	Numerių tipas
1.	1XX(XXX)	trumpieji numeriai	negeografinis
2.	2XXXXXXXX	rezervuota	
3.	3XXXXXXXX	viešųjų fiksuotojo telefono ryšio paslaugų numeriai	geografinis
4.	4XXXXXXXX	viešųjų fiksuotojo telefono ryšio paslaugų numeriai	geografinis
5.	5XXXXXXXX	viešųjų fiksuotojo telefono ryšio paslaugų numeriai	geografinis
6.	6XXXXXXXX	viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų numeriai	negeografinis
7.	7XXXXXXXX	paslaugų (asmeninio numerio ir panašių) numeriai	negeografinis
8.	8XXXXXXXX	paslaugų (nemokamo pokalbio ir panašių) numeriai	negeografinis
9.	9XXXXXXXX	paslaugų (padidinto tarifo ir panašių) numeriai	negeografinis

Šaltinis: Tarnyba

Kaip matyti iš 1 lentelėje pateiktos informacijos, telefono ryšio numerių iš numerių serijos 6XXXXXXXX (toliau – judriojo ryšio numeriai) paskirtis yra „viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų numeriai“ ir pastarieji telefono ryšio numeriai yra faktiškai naudojami viešosioms judriojo telefono ryšio paslaugoms teikti. Atsižvelgiant į tai, laikoma, kad Balso skambučių užbaigimo paslaugos, kai skambučiai yra siunčiami į telefono ryšio numerius iš numerių serijos 6XXXXXXXX, turi būti įtraukti į Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos apimtį.

Numeracijos plano 2.5–2.7 papunkčiuose nurodyta, kad telefono ryšio numeriai iš numerių serijų 3XXXXXXXX, 4XXXXXXXX ir 5XXXXXXXX yra „viešųjų fiksuotojo telefono ryšio paslaugų numeriai“ ir šie numeriai faktiškai yra naudojami viešosioms fiksuotojo telefono ryšio paslaugoms ir kitoms elektroninių ryšių paslaugoms viešaisiais fiksuotojo ryšio tinklais teikti. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Lietuvoje nėra galimybės perkelti telefono ryšio numerių (iš numerių serijų 3XXXXXXXX, 4XXXXXXXX ir 5XXXXXXXX) į Tinklus. Atsižvelgiant į nurodytas aplinkybes, darytina išvada, kad skambučių siuntimas į telefono ryšio numerius iš numerių serijų 3XXXXXXXX, 4XXXXXXXX ir 5XXXXXXXX neturi būti įtrauktas į Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos apimtį.

Telefono ryšio numeriai iš numerių serijos 2XXXXXXX yra rezervuoti ir šiuo metu nėra naudojami. Atsižvelgiant į tai, laikoma, kad skambučių siuntimas į telefono ryšio numerius iš numerių serijos 2XXXXXXX neturi būti įtrauktas į Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos apimtį.

Telefono ryšio numeriai iš numerių serijų 1XX(XXX), 7XXXXXXX, 8XXXXXXX ir 9XXXXXXX yra negeografiniai numeriai. Telefono ryšio numeriai iš numerių serijų 1XX(XXX), 7XXXXXXX, 8XXXXXXX, 9XXXXXXX gali būti naudojami tiek Tinkluose, tiek viešuosiuose fiksuotojo ryšio tinkluose. Tačiau atsižvelgiant į tai, kad Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo objektas yra Balso skambučių užbaigimo Tinkluose paslaugos, vertinami tik tie telefono ryšio numeriai iš numerių serijų 1XX(XXX), 7XXXXXXX, 8XXXXXXX, 9XXXXXXX, kuriais skambučiai yra siunčiami į Tinklus. Toliau yra vertinama, ar Balso skambučių užbaigimo paslaugos, kai skambučiai yra siunčiami į telefono ryšio numerius iš numerių serijų 1XX(XXX), 7XXXXXXX, 8XXXXXXX, 9XXXXXXX, turi būti įtrauktos į Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos apimtį.

Trumpųjų numerių iš numerių serijos 1XX(XXX) vertinimas

Numeracijos plano 2.3 papunktyje nurodytus 1XX(XXX) trumpuosius numerius (toliau – trumpieji numeriai) galima suskirstyti į keletą grupių: telefono ryšio numeriai iš numerių serijų 13XX, 14XX, 15XX, 16XX, 117, 119 (telefono ryšio numeriai, kurie yra skiriami ar naudojami viešųjų ryšių tinklų ir (ar) viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų); telefono ryšio numeriai iš numerių serijų 18XX ir 116XX (telefono ryšio numeriai, kurie yra skiriami netelekomunikacijų paslaugų teikėjams ir suderintų socialinių paslaugų teikimui); telefono ryšio numeriai iš numerių serijos 19XXX (telefono ryšio numeriai, kurie skiriami netelekomunikacijų paslaugų teikimui), bendrasis pagalbos numeris 112; numeris viešojo ryšių tinklo ir (arba) viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų informacijai, įskaitant informacijai apie visus viešųjų telefono ryšio paslaugų abonentus, įrašytus į viešuosius spausdintus ir (ar) elektroninius abonentų sąrašus, teikti 118. Bendras visų trumpųjų numerių naudojimo bruožas – vienkrypčiai skambučiai, nes skambučiai siunčiami į šiuos numerius, yra tik priimami ir šiais telefono ryšio numeriais skambučiai nėra inicijuojami. Pažymėtina, kad technologiniu požiūriu skambučių siuntimas į telefono ryšio numerius iš numerių serijos 1XX(XXX) (toliau – trumpieji numeriai), įdiegtus Tinkle, yra identiškas skambučių siuntimui į judriojo ryšio numerius, įdiegtus tame pačiame Tinkle. Todėl analizuojant situaciją, ar skambučių siuntimą į trumpuosius numerius reikia įtraukti į Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinką, reikia įvertinti operatorių galimybes vienašališkai taikyti aukštas Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainas už skambučių priėmimą į trumpuosius numerius, kurie įdiegti operatoriaus Tinkle. Taip pat tikslinga įvertinti, ar trumpųjų numerių naudojimas galutinio paslaugų gavėjo atžvilgiu yra pakeičiamas judriojo ryšio numerių naudojimu iš paklausos pusės. Toliau kiekviena telefono ryšio numerių grupė iš trumpųjų numerių yra vertinama atskirai:

1. Telefono ryšio numeriai iš numerių serijų 13XX–16XX ir telefono ryšio numeriai 117 ir 119 skiriami ar naudojami viešųjų ryšių tinklų ir (ar) viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų. Skambučiai į šiuos telefono ryšio numerius vyksta Tinklo viduje. Galutiniams paslaugų gavėjams nėra paskatų naudoti telefono ryšio numerius iš numerių serijų 13XX–16XX tokiu pačiu mastu kaip judriojo ryšio numerius, nes tokio telefono ryšio numerio naudotoją pasiektų tik iš to paties Tinklo inicijuoti skambučiai ir nebūtų užtikrintas telefono ryšio numerio pasiekiamumas iš kitų viešųjų ryšių tinklų, koks yra judriojo ryšio numerio pasiekiamumas. Anksčiau pateiktos aplinkybės rodo, kad skambučių siuntimas į telefono ryšio numerius iš numerių serijų 13XX–16XX ir telefono ryšio numerius 117, 119 bei su tuo susijusių Balso skambučių užbaigimo Tinkluose paslaugų suteikimas nėra tas veiksnys, kuris riboja konkurenciją, teikiant viešąsias judriojo telefono ryšio paslaugas ir neturėtų būti įtrauktas į Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos apimtį.

2. Telefono ryšio numeriai iš numerių serijos 18XX yra skirti tik netelekomunikacijų paslaugų teikėjams. Šių telefono ryšio numerių paskirtis skiriasi nuo judriojo ryšio numerių, nes jie naudojami teikti informaciją klientams ir šių telefono ryšio numerių naudotojai dažniausiai yra valstybinės institucijos, bankai, draudimo bendrovės, maitinimo paslaugų teikėjai ir panašiai. Asmenys, kuriems Tarnyba yra skyrusi telefono ryšio numerius iš numerių serijos 18XX, patys

sprendžia, kuriame viešajame ryšių tinkle jie nori įdiegti tuos telefono ryšio numerius. Dėl tokios telefono ryšio numerių įdiegimo galimybės operatoriai yra linkę konkuruoti tarpusavyje, kurio viešajame ryšių tinkle tokie telefono ryšio numeriai bus įdiegti. Atsižvelgiant į tai, kad yra situacijų, kai telefono ryšio numerio iš numerių serijos 18XX naudotojas nori, kad mažmeninės skambučių kainos į tą numerį nebūtų didelės, operatorius, kurio viešajame ryšių tinkle yra įdiegtas toks numeris, negali vienašališkai nustatyti aukštas Balso skambučių užbaigimo į telefono ryšio numerį iš numerių serijos 18XX paslaugų kainas, nes tai tiesiogiai darytų įtaką galutinių paslaugų gavėjų išlaidoms, taip pat skambutį priimančio operatoriaus ir telefono ryšio numerio iš numerių serijos 18XX naudotojo pajamoms. Taip pat yra situacijų, kai telefono ryšio numeriai iš numerių serijos 18XX tampa padidinto tarifo numeriais (pridėtinės vertės paslaugos). Tokiu atveju taikomas tam tikras pajamų dalijimosi mechanizmas. Iš skambutį inicijavusio galutinio paslaugų gavėjo gautos mažmeninės pajamos yra dalijamos trimis suinteresuotoms pusėms – skambučius inicijuojančiam operatoriui, skambučius priimančiam operatoriui ir asmeniui, turinčiam teisę naudoti tam tikrą telefono ryšio numerį iš numerių serijos 18XX. Dėl skirtingo pajamų dalijimosi mechanizmo ir dėl telefono ryšio numerio iš numerių serijos 18XX naudotojo galimybės daryti įtaką mažmeninei skambučių kainai bei pasirinkti Tinklą, kuriame įdiegti telefono ryšio numerį, operatoriams, priimantiems skambučius, nėra sukuriamos paskatos vienašališkai nustatyti aukštas Balso skambučių užbaigimo į telefono ryšio numerius iš numerių serijos 18XX paslaugų kainas. Atsižvelgiant į tai, kad galutinių paslaugų gavėjų atžvilgiu tokių telefono ryšio numerių naudojimo paskirtis skiriasi nuo tradicinių judriojo ryšio numerių, darytina išvada, kad judriojo ryšio numeriai nėra pakeičiami telefono ryšio numeriais iš numerių serijos 18XX. Specifinė telefono ryšio numerių iš numerių serijos 18XX naudojimo paskirtis, skambučių į tokius numerius kainų nustatymo ypatumai, galimybė telefono ryšio numerio iš numerių serijos 18XX naudotojui pasirinkti skambučius priimančių operatorių rodo, kad skambučių siuntimas į telefono ryšio numerius iš numerių serijos 18XX nėra tas veiksnys, kuris daro įtaką konkurencijai, teikiant viešąsias judriojo telefono ryšio paslaugas. Remdamasi anksčiau išdėstytais argumentais, Tarnyba daro išvadą, kad skambučių siuntimas telefono ryšio numeriais iš numerių serijos 18XX neturi būti įtrauktas į Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos apimtį.

3. Telefono ryšio numeriai iš numerių serijos 116XXX – tai suderintų socialinių paslaugų numeriai, kurie skirti teikti pagalbą telefonu įvairioms socialiai jautrioms žmonių grupėms. Skambučiai į šiuos numerius yra nemokami ir negali būti skirti tradicinėms viešosioms judriojo telefono ryšio paslaugoms teikti. Visas operatorių išlaidas padengia šio numerio naudotojas (dažniausiai tai yra valstybės valdomi subjektai, atsakingi už visuomenei teikiamas socialines paslaugas). Dėl telefono ryšio numerių iš numerių serijos 116XXX naudojimo ir atsiskaitymo sąlygų judriojo ryšio numeriai nėra pakeičiami šiais numeriais. Atsižvelgiant į išdėstytas aplinkybes, skambučių siuntimas į telefono ryšio numerius iš numerių serijos 116XXX neturi būti įtrauktas į Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos apimtį.

4. Telefono ryšio numeriai iš numerių serijos 19XXX gali būti skirti tiek viešųjų ryšių tinklų ir (ar) viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjams, tiek netelekomunikacijų paslaugų teikėjams. 2018 m. gruodžio 31 d. duomenimis, Tarnyba asmenims buvo skyrusi 58 telefono ryšio numerius iš numerių serijos 19XXX. Judriojo bei fiksuotojo telefono ryšio paslaugų teikėjai tokių telefono ryšio numerių turėjo 30. Netelekomunikacijų paslaugų teikėjams buvo skirti 28 telefono ryšio numeriai, kurie dažniausiai yra naudojami, teikiant klientų aptarnavimo paslaugas, finansines paslaugas, draudimo paslaugas ir panašiai. Telefono ryšio numerių iš numerių serijos 19XXX pasiskirstymas rodo, kad jie yra labiau patrauklūs netelekomunikacijų paslaugų teikėjams nei operatoriams. Atsižvelgiant į tai, kad operatoriai tuos numerius gali įdiegti bet kuriame viešajame ryšių tinkle, operatoriai konkuruos tarpusavyje, kurio viešajame ryšių tinkle tokie numeriai turėtų būti įdiegti, ir pateiks netelekomunikacijų paslaugų teikėjams geriausias sąlygas (įskaitant kainas). Tarnybos surinkta informacija rodo, kad telefono ryšio numeriais iš numerių serijos 19XXX dažniausiai yra teikiamos padidinto tarifo paslaugos. Tokiu atveju mažmeninė skambučių, siunčiamų į padidinto tarifo numerius, kaina yra didesnė nei tradicinių skambučių į judriojo ryšio numerius kaina. Ši kaina

yra pajamų šaltinis, kurį suinteresuotos pusės – skambutį inicijuojantis operatorius, skambutį priimančias operatorius ir paslaugų teikėjas – dalinasi derybų metu. Atsižvelgiant į tai, kad pajamos už priimtą skambutį yra dalinamos tarp kelių šalių, operatoriams nėra paskatų taikyti aukštas Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainas. Nustačius didelę Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainą, didės mažmeninių paslaugų kaina, o dėl to mažės paslaugos patrauklumas ir gaunamos pajamos. Atsižvelgiant į tai, kad galutinių paslaugų gavėjų atžvilgiu skambučiai į telefono ryšio numerius iš numerių serijos 19XXX yra vienkrypčiai, judriojo ryšio numeriai nėra pakeičiami šiais numeriais. Remiantis anksčiau pateiktomis aplinkybėmis, laikoma, kad Balso skambučių užbaigimo paslaugos, kai skambučiai siunčiami telefono ryšio numeriais iš numerių serijos 19XXX, nėra tas veiksnys, kuris daro įtaką konkurencijai teikiant viešąsias judriojo telefono ryšio paslaugas, ir skambučių siuntimas į telefono ryšio numerius iš numerių serijos 19XXX neturi būti įtrauktas į Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos apimtį.

5. Telefono ryšio numeriai 112 ir 118 privalo būti įdiegti ir pasiekiami visuose Tinkluose ir jų naudojimo paskirtis negali būti keičiama. Telefono ryšio numeris 112 yra naudojamas susisiekti su Bendruoju pagalbos centru, kuomet visi skambučiai į šį numerį yra nukreipiami į Bendrąjį pagalbos centrą. Tokiu atveju inicijuoti skambučiai į numerį 112 vyksta Tinklo viduje (vidiniai skambučiai). Šios aplinkybės rodo, kad Balso skambučių užbaigimo Tinkluose paslaugų, kai skambučiai yra siunčiami į telefono ryšio numerį 112, suteikimo sąlygos skiriasi nuo kitų Balso skambučių užbaigimo Tinkluose paslaugų ir jos neturi ypatumų, galinčių riboti konkurenciją teikiant viešąsias judriojo telefono ryšio paslaugas. Telefono ryšio numeris 118 yra naudojamas viešojo ryšių tinklo ir (arba) viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų informacijai, įskaitant informaciją apie visus viešųjų telefono ryšio paslaugų abonentus, įrašytus į viešuosius spausdintus ir (ar) elektroninius abonentų sąrašus, teikti. Pažymėtina, kad Balso skambučių užbaigimo Tinkluose paslaugos, kai skambučiai yra siunčiami į telefono ryšio numerį 118, teikimas jau yra reguliuojamas. Skambučių siuntimo į 118 telefono ryšio numerį didmeninių paslaugų, kurių viena iš sudėtinių dalių yra Balso skambučių užbaigimo Tinkluose paslaugos, kaina yra reguliuojama universaliųjų elektroninių ryšių paslaugų kainų aukščiausiaja riba, nustatyta Universaliųjų elektroninių ryšių paslaugų kainų aukščiausių ribų sąrašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. spalio 27 d. nutarimu Nr. 1248 „Dėl Universaliųjų elektroninių ryšių paslaugų teikimo nuostolių kompensavimo taisyklių patvirtinimo ir universaliųjų elektroninių ryšių paslaugų kainų aukščiausios ribos nustatymo bei kai kurių Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų pripažinimo netekusiais galios“, 6.1 papunktyje. Atsižvelgiant į anksčiau išdėstytus argumentus, laikoma, kad judriojo ryšio numeriai nėra pakeičiami trumpaisiais numeriais 112 ir 118. Dėl to, skambučių siuntimas į telefono ryšio numerius 112 ir 118 neturi būti įtrauktas į Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos apimtį.

Atsižvelgiant į nurodytas aplinkybes, darytina išvada, kad skambučių siuntimas į trumpuosius numerius neturi būti įtrauktas į Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos apimtį.

Telefono ryšio numerių iš numerių serijų 7XXXXXXX, 8XXXXXXX, 9XXXXXXX vertinimas

Pažymėtina, kad technologiniu požiūriu skambučių siuntimas į paslaugų numerius, įdiegtus Tinkle, yra identiškas skambučių siuntimui į judriojo ryšio numerius, įdiegtus tame pačiame Tinkle. Todėl analizuojant situaciją, ar paslaugų numerius reikia įtraukti į Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinką, reikia įvertinti operatorių galimybes vienašališkai taikyti aukštas Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainas už skambučių priėmimą į paslaugų numerius, kurie įdiegti operatoriaus Tinkle. Taip pat tikslinga įvertinti, ar paslaugų numerių naudojimas galutinio paslaugų gavėjo atžvilgiu yra pakeičiamas judriojo ryšio numerių naudojimu iš paklausos pusės.

2018 m. gruodžio 31 d. duomenimis, Tarnyba asmenims buvo skyrusi 232 452 telefono ryšio numerius iš numerių serijų 7XXXXXXX, 8XXXXXXX, 9XXXXXXX (toliau visi kartu – paslaugų numeriai). Judriojo ryšio operatoriams tokių numerių priklausė 92 740 (žr. 2 lentelę).

2 lentelė. Operatoriams skirtų paslaugų numerių skaičius, 2018 m. gruodžio 31 d.

	7XXXXXXX	8XXXXXXX	9XXXXXXX	Iš viso
Operatoriams skirtų paslaugų numerių skaičius	85 270	5 646	1 824	92 740

Šaltinis: Tarnybos duomenys

Analizuojant paslaugų numerių struktūrą, didžiausią dalį (91,9 proc.) sudaro telefono ryšio numeriai iš numerių serijos 7XXXXXXX (žr. 2 lentelę). Tai yra asmeniniai numeriai, kurie dažniausiai naudojami teikti viešąsias fiksuotojo telefono ryšio paslaugas, naudojant VoIP technologijas. Pastebėtina tai, kad viešosios fiksuotojo telefono ryšio paslaugos, teikiamos naudojant telefono ryšio numerius iš numerių serijos 7XXXXXXX ir VoIP technologijas, dažniausiai yra „valdomos paslaugos“ (angl. *managed services*) ir atitinka arba yra labai artimos viešųjų telefono ryšio paslaugų, teikiamų naudojant viešuosius fiksuotojo ryšio tinklus, kokybiniais parametrams. Teoriškai telefono ryšio numeriai iš numerių serijos 7XXXXXXX galėtų būti naudojami teikti viešąsias judriojo telefono ryšio paslaugas, tačiau Numerių naudojimo taisyklių 4 punkte nurodyta, kad „numeriai, išskyrus viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų numerius, naudojamus už Lietuvos Respublikos teritorijos tarptinklinio ryšio paslaugoms teikti, gali būti naudojami tik Lietuvos Respublikos teritorijoje.“ Taigi, galutinių paslaugų gavėjų atžvilgiu telefono ryšio numeriai iš numerių serijos 7XXXXXXX negali būti naudojami už Lietuvos Respublikos ribų. Tokios sąlygos sukuria akivaizdų skirtumą tarp judriojo ryšio numerio ir telefono ryšio numerio iš numerių serijos 7XXXXXXX, todėl jie galutinio paslaugų gavėjo atžvilgiu tarpusavyje nėra pakeičiami. Atsižvelgiant į tai, skambučių siuntimas į telefono ryšio numerius iš numerių serijos 7XXXXXXX neturi būti įtrauktas į Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos apimtį.

Telefono ryšio numeriai iš numerių serijos 8XXXXXXX (tai nemokamo pokalbio paslaugos, pokalbio kito sąskaita paslaugos, padalyto mokėjimo paslaugos) sudaro nedidelę dalį (6,1 proc.) paslaugų numerių struktūroje (žr. 2 lentelę). Pastebėtina tai, kad telefono ryšio numeriai iš numerių serijos 8XXXXXXX gali būti skirti tiek viešųjų ryšių tinklų ir (ar) viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjams, tiek netelekomunikacijų paslaugų teikėjams ir nagrinėjami telefono ryšio numeriai gali migruoti tarp viešųjų ryšių tinklų. Dėl to asmuo, kuris teikia paslaugas, naudodamas telefono ryšio numerius iš numerių serijos 8XXXXXXX, gali rinktis viešojo ryšių tinklo operatorių, kuris aptarnaus konkretų telefono ryšio numerį (telefono ryšio numerius). Atsižvelgiant į tai, kad skambučiai galutiniams paslaugų gavėjams į telefono ryšio numerius iš numerių serijos 8XXXXXXX yra nemokami, rinkoje vyksta atvirkštinis atsiskaitymo už paslaugas būdas: skambutį priimančias operatorius moka skambutį inicijuojančiam operatoriui, o patirtas sąnaudas operatoriui dengia telefono ryšio numerio turėtojas arba jo naudotojas. Situacija, kai telefono ryšio numerio iš numerių serijos 8XXXXXXX turėtojas turi galimybę rinktis ir (arba) pakeisti Tinklo operatorių, sukuria sąlygas, kurios neleidžia operatoriui vienašališkai taikyti aukštas Balso skambučių į telefono ryšio numerius iš numerių serijos 8XXXXXXX užbaigimo paslaugų kainas. Galutinių paslaugų gavėjų atžvilgiu pirmiausia skiriasi judriojo ryšio numerių ir telefono ryšio numerių iš numerių serijos 8XXXXXXX naudojimo paskirtis. Pastarieji numeriai dažniausiai yra socialiniai numeriai, kuriais teikiama tam tikra informacija. Jie taip pat naudojami televizijos ir kitų balsavimų metu. Telefono ryšio numeriai iš numerių serijos 8XXXXXXX yra naudojami teikti (arba gauti) vienkryptes paslaugas ir jie nėra naudojami teikti viešąsias judriojo telefono paslaugas, užtikrinant abipusę komunikaciją. Tokios sąlygos sukuria akivaizdų skirtumą tarp judriojo ryšio numerio ir telefono ryšio numerio iš numerių serijos 8XXXXXXX, todėl jie tarpusavyje nėra pakeičiami. Atsižvelgiant į tai, kas aukščiau išdėstyta, darytina išvada, kad skambučių siuntimas į telefono ryšio numerius iš numerių serijos 8XXXXXXX neturi būti įtrauktas į Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos apimtį.

2018 m. gruodžio 31 d. duomenimis, Tarnyba iš viso buvo skyrusi 1 824 telefono ryšio numerius iš numerių serijos 9XXXXXXX (žr. 2 lentelę). Telefono ryšio numeriai iš numerių serijos 9XXXXXXX – tai padidinto tarifo numeriai. Jų pagrindinė paskirtis – telefonu parduoti paslaugas, informaciją ar konsultacijas, priimti reklamos užsakymus, teikti įvairias pramogines paslaugas ar

rengti žaidimus. Atsižvelgiant į tai, kad telefono ryšio numeriais iš numerių serijos 9XXXXXXX yra teikiamos padidinto tarifo paslaugos, mažmeninės skambučių į minėtus telefono ryšio numerius kainos yra didesnės nei tradicinių skambučių į judriojo ryšio numerius. Dėl specifinės paslaugų paskirties ir mažmeninių paslaugų kainų, paklausa skambinti į minėtus numerius yra maža. Į telefono ryšio numerius iš numerių serijos 9XXXXXXX skambinama tik tada, kai konkrečiai norima pasinaudoti tam tikra paslauga. Tradicinės viešosios judriojo telefono ryšio paslaugos, užtikrinančios abipusį bendravimą, šiais telefono ryšio numeriais neteikiamos. Pastebėtina tai, kad telefono ryšio numeriai iš numerių serijos 9XXXXXXX gali būti skirti tiek viešųjų ryšių tinklų ir (ar) viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjams, tiek netelekomunikacijų paslaugų teikėjams ir minėti telefono ryšio numeriai gali migruoti tarp viešųjų ryšių tinklų. Dėl to asmuo, kuris teikia paslaugas, naudodamas telefono ryšio numerius iš numerių serijos 9XXXXXXX, gali rinktis operatorių, kuris aptarnaus konkretų telefono ryšio numerį (telefono ryšio numerius). Tarnybos surinkta informacija rodo, kad skambučio kainą į telefono ryšio numerius iš numerių serijos 9XXXXXXX galutiniams paslaugų gavėjams nustato operatorius, turintis teisę naudoti telefono ryšio numerius iš numerių serijos 9XXXXXXX arba pats asmuo, teikiantis paslaugas telefono ryšio numeriais iš numerių serijos 9XXXXXXX. Kadangi telefono ryšio numeriai iš numerių serijos 9XXXXXXX yra padidinto tarifo (kaip ir kai kurie trumpieji numeriai), didelė mažmeninė skambučių kaina, kurią moka galutinis paslaugų gavėjas, yra pagrindinis operatorių (inicijuojančio ir užbaigiančio) pajamų šaltinis, kurį suinteresuotos pusės dalinasi derybų metu. Skambutį priimantis Tinklo operatorius už savo Tinkle užbaigiamus skambučius gali gauti didesnes pajamas (iki 12 Eur/min.), nei faktiškai taikoma Balso skambučių užbaigimo paslaugų kaina. Dėl telefono ryšio numerio turėtojo galimybės pakeisti Tinklo operatorių, kuris aptarnauja telefono ryšio numerius iš numerių serijos 9XXXXXXX, galimybės gauti didesnes pajamas ir jų priklausomybės nuo priimamų skambučių trukmės, Tinklo operatorius negali vienašališkai taikyti aukštas Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainas. Galutinių paslaugų gavėjų atžvilgiu galutinis paslaugų gavėjas nėra suinteresuotas skambinti padidinto tarifo numeriais dėl patiriamų didesnių išlaidų, išskyrus atvejus, kai jam reikia sužinoti tam tikrą informaciją, kuri teikiama telefono ryšio numeriais iš numerių serijos 9XXXXXXX. Telefono ryšio numeriai iš numerių serijos 9XXXXXXX yra naudojami teikti specifines paslaugas ir jie nėra naudojami teikti viešąsias judriojo telefono ryšio paslaugas, užtikrinant abipusį ryšį. Dėl šios priežasties, galutinis paslaugų gavėjas neturės galimybių panaudoti telefono ryšio numerį iš numerių serijos 9XXXXXXX vietoj judriojo ryšio numerio. Dėl to laikoma, kad judriojo ryšio numeriai nėra pakeičiami telefono ryšio numeriais iš numerių serijos 9XXXXXXX. Atsižvelgdama į ankščiau šiame punkte aprašytas aplinkybes, Tarnyba laiko, kad skambučių siuntimas telefono ryšio numeriais iš numerių serijos 9XXXXXXX neturi būti įtrauktas į Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos apimtį.

Atsižvelgiant į nurodytas aplinkybes, darytina išvada, kad skambučių siuntimas į paslaugų numerius neturi būti įtrauktas į Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos apimtį.

Apibendrinant visas šio skyriaus išvadas į Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos apibrėžimą turi būti įtrauktas skambučių siuntimas telefono ryšio numeriais iš numerių serijos 6XXXXXXX.

Išvada: Į Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos apibrėžimą turi būti įtrauktas skambučių siuntimas telefono ryšio numeriais iš numerių serijos 6XXXXXXX.

2.2.3. Balso skambučių užbaigimo paslaugų vertinimas pagal teikėjus

2.2.3.1. Balso skambučių užbaigimo paslaugų teikėjo apibrėžimas

Atliekant Balso skambučių užbaigimo paslaugų pakeičiamumo analizę, svarbu įvertinti, kas yra esami arba potencialūs Balso skambučių užbaigimo paslaugų teikėjai. Atsižvelgiant į Ataskaitos 2.1

skyriuje pateiktą Balso skambučių užbaigimo paslaugų apibrėžimą, potencialiais Balso skambučių užbaigimo paslaugų teikėjais laikomi Tinklų operatoriai, atitinkantys šiuos 3 kriterijus:

- a) kuriems Tarnyba yra skyrusi judriojo ryšio numerius;
- b) kurie turi Komutacinę stotį;
- c) kurie turi galimybę nustatyti kainą už suteiktas Balso skambučių užbaigimo paslaugas.

Lietuvoje telefono ryšio numerių skyrimą ir naudojimą reglamentuoja Numerių naudojimo taisyklės ir Numeracijos planas. Numeracijos plane nurodyta, kad telefono ryšio numeriai gali būti skirti:

1. viešųjų ryšių tinklų ir (arba) viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjams;
2. netelekomunikacijų paslaugų teikėjams.

Netelekomunikacijų paslaugų teikėjai neturi savo viešųjų ryšių tinklų, kurių elementai galėtų parinkti skambučio maršrutą, todėl netelekomunikacijų paslaugų teikėjai, siekdami teikti paslaugas jiems skirtais telefono ryšio numeriais, kreipiasi į viešųjų ryšių tinklų teikėjus – operatorius, kad šie savo viešuosiuose ryšių tinkluose įdiegtų Tarnybos skirtus telefono ryšio numerius. Tokie operatoriai užtikrina skambučio maršruto parinkimą ir perdavimą nuo savo Komutacinės stoties iki Skambučio užbaigimo taško. Netelekomunikacijų paslaugų teikėjas paprastai neturi jokių komercinių santykių su skambutį inicijuojančiu operatoriumi ir atsiskaitymus su inicijuojančiu operatoriumi tvarko skambutį priimančias (užbaigiančias) operatorius. Atsižvelgiant į anksčiau aprašytas aplinkybes, Tarnyba laiko, kad netelekomunikacijų paslaugų teikėjai, turintys Tarnybos išduotus leidimus naudoti telefono ryšio numerius, neatlieka skambučio perdavimo nuo Komutacinės stoties iki Skambučio užbaigimo taško, todėl negali būti laikomi Balso skambučių užbaigimo paslaugų teikėjais.

Kai telefono ryšio numeriai yra skiriami viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjams, jie taip pat ne visais atvejais atlieka skambučio perdavimą nuo Komutacinės stoties iki Skambučio užbaigimo taško. Lietuvoje yra pavyzdžių, kai viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjai, kurie turi leidimą naudoti telefono ryšio numerius, naudojasi kitų elektroninių ryšių paslaugų teikėjų teikiamomis paslaugomis (jų valdomais komutavimo ir maršrutizavimo elementais), t. y. įdiegia telefono ryšio numerius šių operatorių Tinkluose. Pastarieji operatoriai turi tinklų sujungimus su kitų operatorių valdomais viešaisiais ryšių tinklais, priima skambučius, siunčiamus į Tinkle įdiegtus ir kitiems asmenims skirtus telefono ryšio numerius, užtikrina skambučio maršruto parinkimą, vykdo atsiskaitymus su kitais operatoriais, o taip pat nustato kainą už skambučio priėmimą į Tinkle įdiegtus kitiems asmenims skirtus telefono ryšio numerius. Taigi operatorius, kurio Tinkle yra įdiegti kitiems asmenims skirti numeriai, užtikrina skambučio perdavimą nuo savo Komutacinės stoties iki Skambučio užbaigimo taško, taip pat nustato užmokestį už skambučio perdavimą nuo stoties ir gali daryti įtaką skambutį inicijuojančio operatoriaus patiriamoms išlaidoms bei gaunamų paslaugų sąlygoms. Dėl anksčiau aprašytų aplinkybių, operatorius, kurio Komutacinėje stotyje yra įdiegti kitam asmeniui skirti telefono ryšio numeriai, laikytinas asmeniu, kuris perduoda skambutį nuo savo Komutacinės stoties iki Skambučio užbaigimo taško. Atsižvelgiant į tai, Tarnyba laiko, kad viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjai, kurie turi Tarnybos išduotus leidimus naudoti telefono ryšio numerius bei naudojasi kitų elektroninių ryšių paslaugų teikėjų teikiamomis paslaugomis, neatlieka skambučio perdavimo nuo Komutacinės stoties iki Skambučio užbaigimo taško, todėl negali būti laikomi Balso skambučių užbaigimo paslaugos teikėjais.

Lietuvoje dažnas atvejis ir tai, kad mažmeninių telefono ryšio paslaugų teikėjai mažmenines paslaugas teikia naudodami kitų operatorių viešuosius ryšių tinklus ir telefono ryšio numerius. Pastarieji operatoriai turi Komutacinę stotį, turi tinklų sujungimus su kitais viešaisiais ryšių tinklais, turi telefono ryšio numerius ir tokiu būdu kontroliuoja skambučio perdavimą nuo savo Komutacinės stoties iki Skambučio užbaigimo taško, taip pat nustato užmokestį už skambučio perdavimą. Būtent pastarieji operatoriai, o ne asmenys, teikiantys mažmenines telefono ryšio paslaugas, gali daryti įtaką skambutį inicijuojančio operatoriaus patiriamoms išlaidoms ir gaunamų paslaugų sąlygoms. Aprašytoje situacijoje operatorius, kurio Tinkle yra įdiegti telefono ryšio numeriai, kuris turi Komutacinę stotį, yra laikytinas asmeniu, perduodančiu skambutį nuo savo Komutacinės stoties iki

Skambučio užbaigimo taško, nes jis užtikrina skambučių perdavimą nuo Komutacinės stoties, kurioje gali būti įvykdytas tinklų sujungimas iki Skambučio užbaigimo taško, taip pat nustato užmokestį už skambučių perdavimą. Atsižvelgiant į tai, Tarnyba laiko, kad mažmeninių telefono ryšio paslaugų teikėjai, kurie paslaugas teikia naudodami kitų operatorių elektroninių ryšių išteklius (taip pat ir telefono ryšio numerius), neatlieka skambučių perdavimo nuo Komutacinės stoties iki Skambučio užbaigimo taško, todėl negali būti laikomi Balso skambučių užbaigimo paslaugos teikėjais.

Taikomosios programos („Skype“, „Viber“, „Messenger“ ir kt.) suteikia galimybę jų naudotojams bendrauti tarpusavyje, nemokamai perduoti garso ir (arba) vaizdo pranešimus. Dalis taikomųjų programų teikiamų paslaugų priskirtos elektroninių ryšių paslaugoms (Europos Sąjungos Teisingumo Teismas 2019 m. birželio 5 d. sprendime byloje C-142/18 *Skype Communications Sàrl prieš Institut belge des services postaux et des télécommunications (IBPT) SkypeOut* paslaugą pripažino elektroninių ryšių paslauga): tai tokia programinės įrangos gamintojo siūloma funkcija, kuri leidžia naudotis IP telefonijos paslauga, kai naudotojas gali iš terminalo (kompiuterio, planšetinio kompiuterio ar išmaniojo telefono) per operatorių, galinčių perduoti ir užbaigti skambučius viešajame telefono ryšio tinkle, tinklus skambinti į nacionaliniame numeracijos plane nurodytus fiksuotojo arba judriojo ryšio telefono numerius, jeigu už šią paslaugą gamintojas gauna atlygį ir sudaro susitarimus su operatoriais, galinčiais perduoti ir užbaigti skambučius viešajame telefono ryšio tinkle. Taigi aprašytų taikomųjų programų paslaugų teikėjai patys neatlieka skambučio perdavimo bei užbaigimo viešajame telefono ryšio tinkle, o šią paslaugą įsigyja iš kitų operatorių, todėl negali būti laikomi skambučių užbaigimo viešuosiuose ryšių tinkluose paslaugos teikėjais.

Kaip jau nustatyta, užmokestį už skambučio priėmimą į konkretų telefono ryšio numerį nustato Tinklo operatorius, kurio Tinkle yra įdiegtas konkretus telefono ryšio numeris. Pastarasis Tinklo operatorius taip pat organizuoja ir skambučio maršruto parinkimą savo Tinkle. Anksčiau pateikta informacija rodo, kad galia įvykdyti tinklų sujungimą, priimti skambutį ir nustatyti tam tikrą kainą už priimtą skambutį yra koncentruota Tinklo operatoriuje, kurio Komutacinėje stotyje yra įdiegtas konkretus telefono ryšio numeris. Dėl to Balso skambučių užbaigimo Tinkluose paslaugą tikslinga sieti su asmeniu, kurio Komutacinėje stotyje yra įdiegtas konkretus telefono ryšio numeris ir kurioje gali būti įvykdytas tinklų sujungimas ir kuris gali nustatyti kainą už suteiktas Balso skambučių užbaigimo paslaugas. Tarnyba Anketoje Respondentų klausė, ar jie sutinka su aukščiau išvardintais kriterijais, kurie apibūdina Balso skambučių užbaigimo paslaugų teikėją: vienuolika Respondentų sutiko, o septyni nepateikė savo nuomonės.

Išvada: Balso skambučių užbaigimo paslaugų teikėju yra laikomas asmuo, kurio Komutacinėje stotyje yra įdiegtas konkretus telefono ryšio numeris ir kurioje gali būti įvykdytas tinklų sujungimas ir kuris nustato kainą už suteiktas Balso skambučių užbaigimo paslaugas.

2.2.3.2. Faktiniai Balso skambučių užbaigimo paslaugų teikėjai

Atsižvelgiant į Ataskaitos 2.2.3.1 skyriaus išvadą, atliekant Balso skambučių užbaigimo paslaugų pakeičiamumo pagal teikėjus analizę, būtina įvertinti, kas yra esami arba potencialūs Balso skambučių užbaigimo paslaugų teikėjai. Tarnyba, atsižvelgdama į Ataskaitos 2.1 skyriuje pateiktą Balso skambučių užbaigimo paslaugų apibrėžimą, potencialiais Balso skambučių užbaigimo paslaugų teikėjais laiko Tinklų operatorius: kurių Komutacinėse stotyse įdiegti jiems arba kitiems asmenims Tarnybos skirti telefono ryšio numeriai iš numerių serijos 6XXXXXXX; kurie turi Komutacinę stotį, kurie turi galimybę nustatyti kainą už suteiktas Balso skambučių užbaigimo paslaugas.

Tarnyba, atsižvelgdama į Anketų duomenis, nustatė kad Balso skambučių užbaigimo paslaugas Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo Tiriamojo laikotarpio pabaigoje teikė šie asmenys:

1. „Telia Lietuva“, AB;

2. UAB „Bitė Lietuva“;
3. UAB „TELE2“;
4. UAB „CSC TELECOM“;
5. UAB „Mediafon Carrier Services“;
6. UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“;
7. UAB „ECOFON“.

Ketvirtame Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrime buvo nustatyta, kad Balso skambučių užbaigimo paslaugas taip pat teikė septyni teikėjai: UAB „OMNITEL“, UAB „Bitė Lietuva“, UAB „TELE2“, UAB „MEDIAFON“, UAB „LINKOTELUS“, UAB „CSC TELECOM“ ir UAB „ECOFON“.

UAB „MEDIAFON“ 2015 m. rugsėjo 28 d. raštu Nr. TR15-0098 informavo Tarnybą, kad nuo 2015 m. spalio 1 d. UAB „MEDIAFON“ visas teises ir pareigas pagal turimas sutartis su operatoriais dėl didmeninių Balso skambučių užbaigimo paslaugų teikimo perleido UAB „Mediafon Carrier Services“. Atsižvelgiant į tai, Balso skambučių užbaigimo paslaugas Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo Tiriamuoju laikotarpiu teikė UAB „Mediafon Carrier Services“, o UAB „MEDIAFON“ šių paslaugų nebeteikė.

Pagal Tarnybos turimus Elektroninių ryšių ataskaitų duomenis UAB „LINKOTELUS“ Tiriamuoju laikotarpiu neteikė Balso skambučių užbaigimo paslaugų. Remiantis tuo, laikoma, kad UAB „LINKOTELUS“ nėra Balso skambučių užbaigimo paslaugų teikėjas.

2017 m. vasario 1 d. UAB „OMNITEL“ ir UAB „Baltic Data Center“ buvo prijungti prie „TEO LT“, AB, ir pakeitė pavadinimą į „Telia Lietuva“, AB. Kaip nurodyta 2017 m. vasario 1 d. „Telia Lietuva“, AB pranešime apie esminį įvykį⁶ toliau naudojamas veiklą tęsiančios bendrovės „Telia Lietuva“, AB pavadinimas, o UAB „OMNITEL“, UAB „Baltic Data Center“ ir „TEO LT“, AB prekių ženklai bei įmonių pavadinimai nebenaudojami. Atsižvelgiant į tai, Balso skambučių užbaigimo paslaugas teikia „Telia Lietuva“, AB, o UAB „OMNITEL“ šių paslaugų nebeteikia.

Remiantis anksčiau aprašytais aplinkybėmis, atliekant Balso skambučių užbaigimo paslaugų pakeičiamumo paklausos ir pasiūlos atžvilgiu analizę, yra vertinama, ar Balso skambučių užbaigimo paslaugos, teikiamos „Telia Lietuva“, AB, UAB „Bitė Lietuva“, UAB „TELE2“, UAB „CSC TELECOM“, UAB „Mediafon Carrier Services“, UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ ir UAB „ECOFON“, yra pakeičiamos tarpusavyje, ar nurodytos paslaugos gali būti pakeistos kitomis paslaugomis.

Išvada: Balso skambučių užbaigimo paslaugų teikėjai yra „Telia Lietuva“, AB, UAB „Bitė Lietuva“, UAB „TELE2“, UAB „CSC TELECOM“, UAB „Mediafon Carrier Services“, UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ ir UAB „ECOFON“.

2.2.3.3. Balso skambučių užbaigimo paslaugų pakeičiamumo analizė pagal teikėjus

Šiame ataskaitos skyriuje vertinama, ar Balso skambučių užbaigimo paslaugos, teikiamos skirtingų Balso skambučių užbaigimo paslaugų teikėjų, gali būti pakeičiamos tarpusavyje.

Paslaugos pakeičiamumo paklausos atžvilgiu analizė

Atliekant paslaugos pakeičiamumo paklausos atžvilgiu analizę, siekiama įvertinti, ar viešųjų elektroninių ryšių paslaugų gavėjai galėtų pakeisti gaunamas Balso skambučių užbaigimo paslaugas kito Balso skambučių užbaigimo paslaugų teikėjo analogiškais paslaugomis.

Konkretus Tinklo operatorius Balso skambučių užbaigimo jo Tinkle paslaugą teikia sau (operatorius užtikrina galimybę savo galutiniams paslaugų gavėjams skambinti vieni kitiems) ir kitiems viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjams (operatoriai užtikrina galimybę savo galutiniams

⁶ <https://cns.omxgroup.com/cdsPublic/viewDisclosure.action?disclosureId=755932&messageId=948228>

paslaugų gavėjams paskambinti kitų viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų galutiniais paslaugų gavėjams). Pastebėtina tai, kad Balso skambučių užbaigimo paslaugos yra naudojamos teikti elektroninių ryšių paslaugas (jos buvo paminėtos Ataskaitos 2.1 skyriuje), kurios sudaro tarpusavio bendravimo galimybę tarp konkretaus viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų teikėjo galutinių paslaugų gavėjų arba skirtingų viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų galutinių paslaugų gavėjų. Konkretus Balso skambučių užbaigimo paslaugų teikėjas, teikdamas Balso skambučių užbaigimo paslaugas sau, gali kontroliuoti paslaugų kokybę, savikainą ir kitas Balso skambučių užbaigimo paslaugų sąlygas. Taigi, Balso skambučių užbaigimo paslaugų pakeičiamumą paklausos atžvilgiu tikslinga nagrinėti tik tokioje situacijoje, kai operatoriai gauna Balso skambučių užbaigimo kituose Tinkluose paslaugas.

Atsižvelgiant į Balso skambučių užbaigimo paslaugų apibrėžimą (žr. Ataskaitos 2.1 skyrių), Balso skambučių užbaigimo paslaugos baigiasi taške, kuris yra arba gali būti identifikuojamas judriojo ryšio numeriu. Telefono ryšio numerių naudojimo sąlygas nustato Numerių naudojimo taisyklės. Operatoriui skirtą telefono ryšio numerį įdiegus operatoriaus Komutacinėje stotyje (Komutacinėse stotyse), šis telefono ryšio numeris negali būti naudojamas jokio kito operatoriaus viešajame ryšių tinkle⁷. Tai reiškia, kad, dėl telefono ryšio numerių naudojimo technologinių ypatumų, joks kitas asmuo negali užtikrinti viešuosiuose ryšių tinkluose inicijuoto skambučio perdavimo iki taško, identifikuojamo tam Tinklo operatoriui skirtais telefono ryšio numeriais. Ta pati situacija išlieka net ir telefono ryšio numerio perkėlimo atveju, nes teisė naudoti telefono ryšio numerį, taip pat ir galimybė kontroliuoti skambučio atsuntimą iki taško, kuris bus identifikotas perkeltu telefono ryšio numeriu, pereis Tinklo operatoriui, į kurio Tinklą telefono ryšio numeris buvo perkeltas. Atsižvelgiant į anksčiau išdėstytas aplinkybes, darytina išvada, kad konkretus operatorius negali pasiūlyti alternatyvios paslaugos Balso skambučių užbaigimo konkrečiame Tinkle paslaugai.

Ribotas galimybes skirtingiems asmenims siūsti skambučius į taškus, kuriuose bus užbaigtas skambutis, patvirtina ir Rinkų rekomendacijos 2014 aiškinamajame memorandume pateikta informacija. Rinkų rekomendacijos 2014 aiškinamojo memorandumo 4.1.3 skyriuje nurodyta, kad Rinkų rekomendacijos 2014 aiškinamojo memorandumo ruošimo laikotarpiu ir netolimoje ateityje Balso skambučių užbaigimo paslaugoms pakaitalų, kurie galėtų daryti įtaką paslaugų kainoms, nėra (angl. *An analysis of demand and supply substitutability shows that currently or in the foreseeable future there are no substitutes at the wholesale level which might constrain the setting of a charges for termination in a given network*).

Atsižvelgiant į anksčiau aprašytas aplinkybes, laikoma, kad Balso skambučių užbaigimo paslaugos, teikiamos „Telia Lietuva“, AB, UAB „Bitė Lietuva“, UAB „TELE2“, UAB „CSC TELECOM“, UAB „Mediafon Carrier Services“, UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ ir UAB „ECOFON“ nėra pakeičiamos tarpusavyje, taip pat nėra nustatyta Balso skambučių užbaigimo paslaugų pakaitalų paklausos atžvilgiu.

Išvada: Balso skambučių užbaigimo konkrečiame Tinkle paslaugos nėra pakeičiamos paklausos atžvilgiu.

Paslaugos pakeičiamumo pasiūlos atžvilgiu analizė

Atliekant Balso skambučių užbaigimo paslaugos pakeičiamumo pasiūlos atžvilgiu analizę, siekiama įvertinti, ar viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjai galėtų pasiūlyti paslaugas, kurios būtų kaip alternatyva konkretaus Balso skambučių užbaigimo paslaugų teikėjo teikiamoms Balso skambučių užbaigimo paslaugoms. Kaip buvo nurodyta šio skyriaus pradžioje, skambutis yra

⁷ Išimtis yra trumpieji numeriai. Toks pats trumpasis numeris gali būti įdiegtas keliuose viešuosiuose ryšių tinkluose. Tačiau net ir trumpųjų numerių atžvilgiu galima parinkti tokį skambučio siuntimo maršrutą, kad skambučiai, inicijuoti tais pačiais trumpaisiais numeriais, įdiegtais skirtinguose viešuosiuose ryšių tinkluose, bus nukreipti užbaigti į konkretų Tinklą.

užbaigiamas taške, kuris yra identifikuojamas tam tikru telefono ryšio numeriu. Telefono ryšio numeris veikia kaip taško adresas, kuris naudojamas parenkant skambučio maršrutą iki jo užbaigimo taško. Taigi, Balso skambučių užbaigimo konkrečiame Tinkle paslauga galėtų būti pakeičiama pasiūlos atžvilgiu, jei daugiau nei vienas operatorius tuo pačiu metu kontroliuotų telefono ryšio numerį, kuriuo yra identifikuojamas konkretus taškas, kuriame bus užbaigtas skambutis. Esant aprašytai aplinkybei, daugiau nei vienas operatorius galėtų pasiūlyti Balso skambučių užbaigimo konkrečiame Tinkle paslaugą ir skambutį perduoti nuo savo Komutacinės stoties iki to taško. Arba, kitaip tariant, Balso skambučių užbaigimo konkrečiame Tinkle paslauga, teikiama to paslaugų teikėjo, galėtų būti pakeičiama Balso skambučių užbaigimo paslauga, teikiama kito paslaugų teikėjo, jei tas pats telefono ryšio numeris tuo pačiu metu būtų įdiegtas ne viename viešajame ryšių tinkle. Tačiau, kaip jau nurodyta šio poskyrio pradžioje, operatoriui paskirtą telefono ryšio numerį įdiegus operatoriaus Komutacinėje stotyje (Komutacinėse stotyse), šis telefono ryšio numeris negali būti naudojamas jokio kito operatoriaus viešajame ryšių tinkle. Atsižvelgiant į tai, kad tas pats telefono ryšio numeris, kuriuo yra identifikuojamas Skambučio užbaigimo taškas, negali vienu metu būti įdiegtas daugiau kaip vieno operatoriaus viešajame ryšių tinkle, konkretus viešojo ryšių tinklo operatorius negali pasiūlyti alternatyvios paslaugos Balso skambučių užbaigimo konkrečiame Tinkle paslaugai.

Atsižvelgiant į anksčiau aprašytas aplinkybes, laikoma, kad Balso skambučių užbaigimo paslaugos, teikiamos „Telia Lietuva“, AB, UAB „Bitė Lietuva“, UAB „TELE2“, UAB „CSC TELECOM“, UAB „Mediafon Carrier Services“, UAB „Nacionalinis Telekomunikacijų Tinklas“ ir UAB „ECOFON“, nėra pakeičiamos tarpusavyje, taip pat nėra nustatyta Balso skambučių užbaigimo paslaugų pakaitalų pasiūlos atžvilgiu.

Išvada: Balso skambučių užbaigimo konkrečiame Tinkle paslaugos nėra pakeičiamos pasiūlos atžvilgiu.

Ataskaitos 2.2.4 skyriaus išvados:

1. Balso skambučių užbaigimo konkrečiame Tinkle paslaugos nėra pakeičiamos paklausos ir pasiūlos atžvilgiu.

2. Balso skambučių užbaigimo paslaugos, teikiamos „Telia Lietuva“, AB, UAB „Bitė Lietuva“, UAB „TELE2“, UAB „CSC TELECOM“, UAB „Mediafon Carrier Services“, UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ ir UAB „ECOFON“ nėra pakeičiamos paklausos ir pasiūlos atžvilgiu.

Ataskaitos 2.2 skyriaus apibendrinimas:

Ataskaitos 2.2.1 skyriuje konstatuota, kad Balso skambučių užbaigimo paslaugos, teikiamos Tinkluose, naudojant tiek GSM standarto technologijas, tiek duomenų perdavimo IP technologijas, patenka į Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos apibrėžimo sritį.

Ataskaitos 2.2.2 skyriuje konstatuota, kad į Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos apibrėžimą turi būti įtrauktas skambučių siuntimas telefono ryšio numeriais iš numerių serijos 6XXXXXXX.

Ataskaitos 2.2.4 skyriuje buvo nurodyta, kad Balso skambučių užbaigimo paslaugas Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo Tiriomojo laikotarpio pabaigoje ir tyrimo metu teikė ir galėjo teikti „Telia Lietuva“, AB, UAB „Bitė Lietuva“, UAB „TELE2“, UAB „CSC TELECOM“, UAB „Mediafon Carrier Services“, UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ ir UAB „ECOFON“.

Ataskaitos 2.2.4 skyriuje nustatyta, kad Balso skambučių užbaigimo paslaugos, teikiamos „Telia Lietuva“, AB, UAB „Bitė Lietuva“, UAB „TELE2“, UAB „CSC TELECOM“, UAB „Mediafon Carrier Services“, UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ ir UAB „ECOFON“ nėra pakeičiamos paklausos ir pasiūlos atžvilgiu.

Atsižvelgiant į anksčiau aprašytas aplinkybes, iki bus atliktas Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos geografinis apibrėžimas, Tarnyba apibrėžia tokias Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkas:

1. Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB Tinkle paslaugų rinką.
2. Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugų rinką.
3. Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle paslaugų rinką.
4. Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle paslaugų rinką.
5. Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų rinką.
6. Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų rinką.
7. Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle paslaugų rinką.

2.3. Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos geografinės teritorijos apibrėžimas

Apibrėžiant Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkų geografinę teritoriją, siekiama nustatyti, kokia yra konkrečios rinkos geografinė teritorija. Atitinkamos rinkos geografinė teritorija gali įtakoti nagrinėjamos rinkos apimtį, esamą ir potencialą konkurencinę aplinką nagrinėjamoje rinkoje. Taisyklių 6 punkte nurodyta, kad Tarnybos sprendime pradėti atitinkamos rinkos tyrimą gali būti nurodyta ir atitinkamos rinkos pradinė geografinė teritorija. Ten pat nurodyta, kad jei Tarnybos sprendime pradėti atitinkamos rinkos tyrimą pradinė geografinė teritorija nenurodoma, tai laikoma, kad ji atitinka Lietuvos Respublikos teritoriją. 2019 m. vasario 28 d. įsakymu Nr. 1V-263 Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos pradinė geografinė teritorija nebuvo nurodyta. Atsižvelgiant į tai, laikoma, kad Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos geografinės teritorijos nustatymo pradinis taškas yra prielaida, kad nagrinėjamos Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija.

Ataskaitos 2.2 skyriaus apibendrinime buvo apibrėžtos atskiros Balso skambučių užbaigimo individualiuose Tinkluose paslaugų rinkos. Dėl to laikoma, kad ir visų Ataskaitos 2.2 skyriaus apibendrinime apibrėžtų atskirų Balso skambučių užbaigimo individualiuose Tinkluose paslaugų rinkų geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija. Toliau yra vertinama, ar atskirų Balso skambučių užbaigimo individualiuose Tinkluose paslaugų rinkų geografinės teritorijos ribos turi būti suskaldytos į mažesnes teritorijas (administracinius vienetų) nei Lietuvos Respublikos teritorija arba išplėstos į didesnę teritoriją nei Lietuvos Respublikos teritorija.

Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos geografinės teritorijos suskaldymo į mažesnes Lietuvos Respublikos teritorijas vertinimas

Tinklai, steigiami naudojant radijo dažnius (kanalus), dengia 99 proc. Lietuvos Respublikos teritorijos (esant vidutinio stiprumo ryšiui⁸). Šiuo atveju Tinklo dengiama teritorija parodo, kokioje geografinėje teritorijoje gali būti suteikta Balso skambučių užbaigimo paslauga. Atsižvelgiant į tai, kad „Telia Lietuva“, AB, UAB „Bitė Lietuva“, UAB „TELE2“ Tinklai veikia beveik visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje, jie ir Balso skambučių užbaigimo paslaugas gali suteikti beveik visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje. Pastebėtina tai, kad, teikdami viešąsias judriojo telefono ryšio paslaugas, minėti operatoriai naudoja judriojo ryšio numerius, kurie nėra geografiniai numeriai ir gali būti naudojami bet kur Lietuvos Respublikos teritorijoje. Taip pat pastebėtina, kad „Telia Lietuva“, AB, UAB „Bitė Lietuva“, UAB „TELE2“ yra pranešę Tarnybai, jog savo veiklą vykdo Lietuvoje ir ją vykdo visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje, o ne tik viename arba keliuose Lietuvos Respublikos administraciniuose vienetuose. Dėl anksčiau aprašytų aplinkybių, Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB Tinkle paslaugų rinkos, Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė

⁸ Šaltinis: <http://epaslaugos.rrt.lt/apreptis/>

Lietuva“ Tinkle paslaugų rinkos, Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle paslaugų rinkos geografinę teritoriją nėra tikslinga skaldyti į smulkesnes geografines teritorijas (administracinius vienetų) nei Lietuvos Respublikos teritorija.

UAB „CSC TELECOM“ yra virtualus judriojo ryšio operatorius (angl. *MVNO – mobile virtual network operator*) UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle, t. y. toks viešųjų judriojo ryšio paslaugų teikėjas, kuris neturi radijo dažnių (kanalų) ir negali sukurti belaidžio prieigos tinklo (angl. *wireless network infrastructure*), tačiau galintis vystyti paslaugų vertės grandinės dalis. Kaip nurodyta šios Ataskaitos 2.2.4.1 poskyryje, viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjai, kurie turi Tarnybos išduotus leidimus naudoti telefono ryšio numerius bei naudojasi kitų elektroninių ryšių paslaugų teikėjų teikiamomis paslaugomis, neatlieka skambučių perdavimo nuo Komutacinės stoties iki Skambučio užbaigimo taško, todėl negali būti laikomi Balso skambučių užbaigimo Tinkluose paslaugos teikėjais. Tačiau UAB „CSC TELECOM“ kaip ir UAB „Mediafon Carrier Services“, UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“, UAB „ECOFON“, teikdami viešąsias judriojo telefono ryšio paslaugas, naudoja IP technologijas ir duomenų perdavimo paslaugas, bet nenaudoja radijo dažnių (kanalų), kuriuos naudoja „Telia Lietuva“, AB“, UAB „Bitė Lietuva“, UAB „TELE2“. Mažmeninės ir didmeninės duomenų perdavimo paslaugos yra teikiamos visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje. Atsižvelgiant į tai, skambutis, naudojant IP technologijas, gali būti perduodamas iki bet kurio taško Lietuvos Respublikoje. Pastebėtina tai, kad, teikdami viešąsias judriojo telefono ryšio paslaugas, minėti operatoriai naudoja judriojo ryšio numerius, kurie nėra geografiniai numeriai ir gali būti naudojami bet kur Lietuvoje. Taip pat pastebėtina tai, kad UAB „CSC TELECOM“, UAB „Mediafon Carrier Services“, UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ ir UAB „ECOFON“ yra pranešę Tarnybai, kad savo veiklą vykdo Lietuvoje ir ją vykdo visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje, o ne tik viename arba keliuose Lietuvos Respublikos administraciniuose vienetuose. Dėl anksčiau aprašytų aplinkybių, Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle paslaugų rinkos, Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų rinkos, Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų rinkos, Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle paslaugų rinkos geografinę teritoriją nėra tikslinga skaldyti į smulkesnes geografines teritorijas (administracinius vienetų) nei Lietuvos Respublikos teritorija.

Rinkos geografinės teritorijos išplėtimas už Lietuvos Respublikos teritorijos

Naudojant IP technologijas ir vystantis viešiesiems ryšių tinklams, skambučių perdavime naudojami elektroninių ryšių tinklų elementai gali būti geografiškai išsidėstę kitose šalyse. Pavyzdžiui, Komutacinė stotis arba paslaugos gali būti vienoje šalyje, o Skambučio užbaigimo taškas, yra kitoje šalyje. Net ir tradicinių viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų atveju paslaugų gavėjas, naudodamas tą patį įrenginį ir tą patį telefono ryšio numerį, gali išvykti į užsienį ir pasinaudoti tarptinklinio ryšio (angl. *roaming*) paslaugomis.

Ataskaitos 2.1 skyriuje nagrinėjant įvairius technologinius kriterijus buvo apibrėžta Balso skambučių užbaigimo paslauga. Balso skambučių užbaigimo paslauga turi tris svarbius elementus – a) Komutacinę stotį, b) Skambučio užbaigimo tašką, kuris yra identifikuojamas konkrečiu telefono ryšio numeriu, c) operatoriaus galimybę už šią paslaugą taikyti tam tikrą kainą.

Atsižvelgdama į tai, kad tam tikri Tinklo elementai gali būti išdėstyti už Lietuvos Respublikos teritorijos ribų, Tarnyba Respondentų Anketoje prašė nurodyti 2018 m. gruodžio 31 d. turėtų Komutacinių stočių skaičių ir jų adresus. Tarnyba neturi duomenų, kad nors viena Balso skambučių užbaigimo paslaugų teikėjo valdoma Komutacinė stotis būtų registruota ir būtų įrengta ne Lietuvos Respublikos teritorijoje.

Ataskaitos 2.1 skyriuje yra nurodyta, kad Skambučio užbaigimo taškas, yra identifikuojamas judriojo ryšio numeriais. Ataskaitos 2.2.4 skyriuje nustatyta, kad dėl technologinių ypatumų joks kitas operatorius negali pasiūlyti Balso skambučių užbaigimo paslaugos konkrečiame Tinkle. Taigi, užsienyje veikiantis operatorius, negalėdamas pasinaudoti konkrečiu jau naudojamu Tarnybos skirtu

telefono ryšio numeriu, negalės pasiūlyti Balso skambučių užbaigimo paslaugos. Pastebėtina tai, kad Ataskaitos 2.2.4 skyriuje nurodyti operatoriai, kurie teikia Balso skambučių užbaigimo paslaugas savo Tinkluose, veikia ir Lietuvoje ir yra tarpusavyje sujungę savo elektroninių ryšių tinklus, taip pat yra susijungę su viešaisiais fiksuotojo ryšio tinklais. Atsižvelgiant į tai, kad teikiant Balso skambučių užbaigimo paslaugas yra naudojami Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių ištekliai (telefono ryšio numeriai) ir joks kitas operatorius (užsienio ar Lietuvos) negalėtų suteikti Balso skambučių užbaigimo paslaugos jau naudojamu telefono ryšio numeriu, taip pat atsižvelgiant į tai, kad operatoriai veiklą vykdo Lietuvoje, Tinklai ir kiti viešieji ryšių tinklai yra sujungti Lietuvoje, laikoma, kad Balso skambučių užbaigimo individualiuose Tinkluose paslaugų rinkų geografinė teritorija neturi būti išplėsta už Lietuvos Respublikos teritorijos ribų.

Atsižvelgiant į anksčiau pateiktą analizę, laikoma, kad Balso skambučių užbaigimo individualiuose Tinkluose paslaugų rinkų geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija.

Ataskaitos 2.3 skyriaus išvada: Tarnyba nustato, kad Balso skambučių užbaigimo individualiame Tinkle paslaugų rinkos geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija, t. y.:

1. Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB Tinkle paslaugų rinkos geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija.
2. Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugų rinkos geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija.
3. Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle paslaugų rinkos geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija.
4. Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle paslaugų rinkos geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija.
5. Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų rinkos geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija.
6. Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų rinkos geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija.
7. Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle paslaugų rinkos geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija.

2.4. Balso skambučių užbaigimo Tinkluose paslaugų rinkų apibrėžimas

Ataskaitos 2.2 skyriuje nustatyta, kad Balso skambučių užbaigimo individualiame Tinkle paslauga nėra pakeičiama nei paklausos, nei pasiūlos atžvilgiu. Ataskaitos 2.2 skyriuje buvo apibrėžtos atskiros Balso skambučių užbaigimo individualiuose Tinkluose paslaugų rinkos, o Ataskaitos 2.3 skyriuje buvo apibrėžtos Balso skambučių užbaigimo individualiuose Tinkluose paslaugų rinkų geografinės teritorijos. Atsižvelgiant į anksčiau išdėstytą informaciją, Tarnyba apibrėžia šias atskiras Balso skambučių užbaigimo Tinkluose paslaugų rinkas:

1. Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB Tinkle paslaugų rinka, kurios geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija (toliau – Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinka);
2. Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugų rinka, kurios geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija (toliau – Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle rinka);
3. Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle paslaugų rinka, kurios geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija (toliau – Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle rinka);
4. Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle paslaugų rinka, kurios geografinė teritorija yra Lietuvos Respublika (toliau – Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle rinka);

5. Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų rinka, kurios geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija (toliau – Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinka);

6. Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų rinka, kurios geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija (toliau – Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinka);

7. Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle paslaugų rinka, kurios geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija (toliau – Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle rinka).

Ataskaitos 2 skyriaus išvados:

Tarnyba apibrėžia tokias Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkas:

1. Balso skambučių užbaigimo UAB „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinką;
2. Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle rinką;
3. Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle rinką;
4. Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle rinką;
5. Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinką;
6. Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinką;
7. Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle rinką.

3. TYRIMAS, AR KONKURENCIJA ATITINKAMOJE RINKOJE YRA VEIKSMINGA, IR KONKURENCIJOS PROBLEMŲ NUSTATYMAS

Kaip nurodyta Ataskaitos 1.3 skyriuje, antras Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo procedūros etapas yra tyrimas, ar konkurencija Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkoje yra veiksminga, ir jeigu konkurencija nėra veiksminga, didelę įtaką Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkoje turinčių ūkio subjektų įvardijimas. Taigi, šioje Ataskaitos dalyje yra atliekamas tyrimas, ar konkurencija atitinkamose Ataskaitos 2.4 skyriuje apibrėžtose Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkose yra veiksminga. Atliekant šį tyrimą, siekiama nustatyti, ar atitinkamoje apibrėžtoje Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkoje yra ūkio subjektas, kuris turi tokią ekonominės galios padėtį, kuri suteikia jam galią elgtis pakankamai nepriklausomai nuo konkurentų, klientų ir, galiausiai, vartotojų. Atliekant konkurencijos veiksmingumo tyrimą, taip pat yra nustatomos konkurencijos problemos, kurios kyla arba gali kilti. Galiausiai yra nustatoma, ar atitinkamose apibrėžtose Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkose yra ūkio subjektų, turinčių didelę įtaką atitinkamose Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkose.

3.1. Konkurencijos veiksmingumo vertinimas

Tarnyba, tirdama, ar konkurencija Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkoje yra veiksminga, turi ištirti septynias individualias Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkas. Vadovaujantis Įstatymo 16 straipsnio 5 dalimi ir Taisyklių 9 punktu, Tarnyba turi teisę atlikti ne visą rinkos tyrimo procedūrą, bet tik atskiras jos dalis, jei motyvuotai ir pagrįstai mano, kad kitas rinkos tyrimo procedūros dalis atlikti nėra tikslinga. Atlikti septynis tyrimus, ar konkurencija kiekvieno Tinklo operatoriaus Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkoje yra veiksminga, nėra tikslinga, o tokio sprendimo motyvai yra tokie:

1. Rinkų rekomendacijos 2014 aiškinamojo memorandumo 4.1.3 skyriuje⁹ nurodyta, kad Balso skambučių užbaigimo kiekvieno operatoriaus Tinkle rinka yra monopolinė ir joje nėra jokių tendencijų efektyvios konkurencijos link¹⁰. Atsižvelgiant į tai, Balso skambučių užbaigimo konkrečiame Tinkle rinka laikytina monopoline rinka, kurioje nėra galimybės vystytis efektyviai konkurencijai.

2. Situacija individualių Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkų struktūrose per Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo Tiriamąjį laikotarpį, lyginant su ankstesniais Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimais, iš esmės nepasikeitė. Lietuvoje už Balso skambučių užbaigimo individualiuose Tinkluose rinkos paslaugas yra atsiskaitoma pagal „skambinančioji pusė moka“¹¹ atsiskaitymo principą. Konkretus Tinklo operatorius kontroliuoja balso skambučių perdavimą iki Skambučio užbaigimo taško. Telefono ryšio numeris, kuriuo yra identifikuojamas Skambučio užbaigimo taškas, vienu metu gali būti naudojamas tik viename viešajame ryšių tinkle. Artimiausiu metu nėra numatomi pokyčiai, kurie darytų įtaką anksčiau aprašytoms Balso skambučių užbaigimo paslaugų teikimo ir telefono ryšio numerio naudojimo sąlygoms. Taigi, joks kitas viešojo ryšių tinklo operatorius Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo Tiriamuoju laikotarpiu negalėjo ir artimoje ateityje negalės pasiūlyti alternatyvios paslaugos Balso skambučių užbaigimo konkrečiame Tinkle paslaugai. Esant tokioms aplinkybėms, Balso skambučių užbaigimo

⁹ Poskyris „Three criteria test“.

¹⁰ angl. <...>each market for fixed and mobile voice call termination is a monopolistic market with all the operators enjoying a 100 % market share with no tendency towards effective competition.

¹¹ Tai reiškia, kad sąnaudas, susijusias su skambučio siuntimu (nuo skambučio inicijavimo iki jo užbaigimo), dengia skambutį inicijuojantis asmuo. Mažmeninių paslaugų atžvilgiu, skambutį inicijavęs asmuo sumoka už inicijuotą skambutį, o skambutį priėmęs asmuo už skambutį nemoka nieko. Didmeninių paslaugų atžvilgiu, operatorius, siųsdamas skambutį į kitą viešąjį ryšių tinklą, sumoka už skambučio užbaigimą to operatoriaus viešajame ryšių tinkle ir patirtas sąnaudas perkelia mažmeninių paslaugų arba savo didmeninių paslaugų gavėjams. Skambutį užbaigiantis operatorius nenustato jokių užmokesčių savo galutiniams paslaugų gavėjams arba didmeninių paslaugų gavėjams už tai, kad skambutis buvo užbaigtas jo viešajame ryšių tinkle.

konkrečiame Tinkle paslaugų teikėjui nėra daromas spaudimas nenustatyti sau palankių Balso skambučių užbaigimo paslaugų suteikimo sąlygų.

Tarnyba savo motyvus neatlikti tyrimo, ar konkurencija individualiose Ataskaitos 2.4 skyriuje išvardintose rinkose yra veiksminga, grindžia šiais argumentais:

1. Kiekvienas Tinklo operatorius užima 100 proc. Balso skambučių užbaigimo savo Tinkle rinkos. Užimama rinkos dalis sukuria sąlygas Balso skambučių užbaigimo individualiame Tinkle teikėjui nustatyti Balso skambučių užbaigimo paslaugų teikimo sąlygas sau palankia linkme.

Rinkų rekomendacijos 2014 aiškinamojo memorandumo 4.1.3. skyriuje nurodyta, kad Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinka yra monopolinė rinka, neturinti jokių tendencijų link efektyvios konkurencijos. Ten pat nurodyta, kad Balso skambučių užbaigimo paslaugų teikėjai užima 100 proc. Balso skambučių užbaigimo savo Tinkle rinkos. Remiantis šiuo teiginiu, galima daryti išvadą, kad kiekvienas operatorius užima visą Balso skambučių užbaigimo savo Tinkle paslaugų rinką. Ataskaitos 2.2.4.3 skyriuje buvo nagrinėtas Balso skambučių užbaigimo paslaugų pakeičiamumas pagal teikėjus paklausos ir pasiūlos atžvilgiu. Minėtame Ataskaitos skyriuje buvo nustatyta, kad tas pats telefono ryšio numeris, kuriuo yra nustatomas Skambučio užbaigimo taškas, negali vienu metu būti įdiegtas daugiau kaip vieno operatoriaus viešajame ryšių tinkle, ir dėl to, kitas operatorius negali pakeisti Balso skambučių užbaigimo individualiame Tinkle paslaugos kita paslauga, taip pat negali pasiūlyti alternatyvos Balso skambučių užbaigimo individualiame Tinkle paslaugai. Atsižvelgiant į tai, kad operatoriui kontroliuojant skambučio perdavimą nuo savo Komutacinės stoties iki Skambučio užbaigimo taško, joks kitas asmuo negali teikti Balso skambučių užbaigimo individualiame Tinkle paslaugos, konstatuotina, kad kiekvienas Tinklo operatorius užima 100 proc. Balso skambučių užbaigimo savo Tinkle paslaugų rinkos.

2. Barjerai įeiti į Balso skambučių užbaigimo individualiame Tinkle rinką yra absoliutūs.

Ataskaitos 2.2.4.3 skyriuje buvo nustatyta, kad skirtingų Balso skambučių užbaigimo paslaugų teikėjų teikiamos Balso skambučių užbaigimo paslaugos nėra pakeičiamos tarpusavyje, o pagrindinė tokios situacijos priežastis yra technologinė. Dėl telefono ryšio numerių naudojimo technologinių ypatumų joks kitas asmuo negali užtikrinti viešuosiuose ryšių tinkluose inicijuoto skambučio perdavimo nuo savo Tinklo Komutacinės stoties iki konkretaus Skambučio užbaigimo taško, identifikuojamo telefono ryšio numeriais, įdiegtais to Tinklo Komutacinėje stotyje, kuriame skambutis bus užbaigtas. Taigi, aprašytos aplinkybės rodo, kad egzistuoja natūralus (ir absoliutus) barjeras kitiems operatoriams įeiti į Balso skambučių užbaigimo individualiame Tinkle paslaugų rinką.

3. Potencialios konkurencijos Balso skambučių užbaigimo individualiame Tinkle rinkoje nėra.

Potencialios konkurencijos atsiradimą galima vertinti dviem aspektais: ar yra galimybė įeiti į konkrečią Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinką; ar yra galimybė atsirasti konkurencijai, net nesant galimybės įeiti į konkrečią Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinką.

Galimybė įeiti į konkrečią Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinką yra išnagrinėta Ataskaitos 2.2 skyriuje ir šiame Ataskaitos skyriuje anksčiau, o analizė rodo, kad barjeras kitiems operatoriams įeiti į Balso skambučių užbaigimo konkrečiame Tinkle rinką yra absoliutus.

Galimybė atsirasti konkurencijai, net nesant galimybės įeiti į konkrečią Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinką, yra analizuojama toliau. Ataskaitos 2.1 skyriuje buvo nurodyta, kad skambutis susideda iš mažiausiai dviejų elementų – skambučio inicijavimo ir skambučio užbaigimo. Vienas operatorius (A), suteikdamas savo galutiniams paslaugų gavėjams galimybę susisiekti su kito operatoriaus (B) Tinklo galutiniais paslaugų gavėjais, privalo pirkti Balso skambučių užbaigimo paslaugą iš B operatoriaus, priešingu atveju, A operatoriaus galutiniai paslaugų gavėjai neturės galimybės susisiekti su B operatoriaus galutiniais paslaugų gavėjais. Konkretus operatorius, kontroliuodamas balso skambučio perdavimą nuo savo Tinklo Komutacinės stoties iki Skambučio užbaigimo taško, identifikuojamo telefono ryšio numeriu, įdiegtu to paties Tinklo Komutacinėje stotyje, turi galimybę kontroliuoti viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų prieinamumą galutiniam

paslaugų gavėjui ir neleisti kitiems viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjams pasiekti skambučio gavėją tame Skambučio užbaigimo taške. Atsiskaitymas už suteiktas paslaugas pagal principą „skambinančioji pusė moka“ sukuria paskatas operatoriams nustatyti Balso skambučių užbaigimo paslaugų sąlygas, įskaitant ir kainas, sau palankia linkme. Pvz., nesant reguliavimo, Balso skambučių užbaigimo paslaugų teikėjai, siekdami padidinti kitų viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų sąnaudas ir šių teikėjų paslaugų nepatrauklumą, turi motyvus didinti teikiamų Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainas arba jas išlaikyti tam tikrame lygyje, lyginant su sau teikiamų paslaugų sąnaudomis. Taigi, Balso skambučių užbaigimo paslaugų teikėjų galimybės elgtis nepriklausomai nuo konkurentų yra didelės ir tai rodo, kad potencialios konkurencijos Balso skambučių užbaigimo individualiame Tinkle rinkoje nėra.

4. Pirkėjo derybinės galios Balso skambučių užbaigimo individualiame Tinkle rinkoje nėra. Pirkėjo derybinė galia nusako Balso skambučių užbaigimo paslaugų gavėjų galimybes daryti vienpusę lemiamą įtaką Balso skambučių užbaigimo individualiame Tinkle paslaugos teikėjui. Pirkėjo derybinė galia egzistuoja, jei, paslaugos teikėjams nusprendus padidinti kainas ar pabloginti parduodamos paslaugos savybes, klientai turi galimybę pasinaudoti atitinkamos rinkos siūlomų paslaugų alternatyvomis (šiuo atveju nepirkti Balso skambučių užbaigimo individualiame Tinkle paslaugos iš jos teikėjo), arba, jei paslaugos gavėjai dėl perkamo paslaugų kiekio gali daryti kitokią įtaką paslaugos teikėjams (t. y. keisti Balso skambučių užbaigimo individualiame Tinkle paslaugos kainas, paslaugų kokybę ar kitas sąlygas). Atsižvelgiant į anksčiau išdėstytą informaciją, galima daryti išvadą, kad konkretus operatorius tiesiogiai nesusiduria su pirkėjo derybine galia atitinkamoje rinkoje, kai nėra galimybių nagrinėjamos rinkos paslaugų pakeisti kitomis paslaugomis, nėra galimybės keisti nagrinėjamų paslaugų kokybės ir paslaugų teikimo sąlygų dėl perkamo paslaugų kiekio. Toliau pirkėjo derybinė galia yra įvertinama pagal kiekvieną anksčiau paminėtą aplinkybę:

1) *Paslaugų pakeičiamumas.* Atsižvelgiant į argumentus, pateiktus Ataskaitos 2.2 skyriuje, Balso skambučių užbaigimo individualiame Tinkle paslaugų pirkėjai negali pakeisti šių paslaugų kitomis paslaugomis, taip pat per trumpą laiką pradėti teikti analogiškas paslaugas (pavyzdžiui, imti teikti Balso skambučių užbaigimo paslaugas sau).

2) *Įtaka paslaugų sąlygoms dėl perkamo paslaugos kiekio.* Tarnyba periodiškai renka informaciją apie Tinkluose užbaigtų balso skambučių trukmę, kai balso skambučiai yra inicijuojami ir užbaigiami savo Tinkle (skambučiai Tinklo viduje) arba kitame viešajame ryšių tinkle. Remiantis Tarnybos turimais duomenimis, buvo atlikta analizė, kokią dalį konkrečiame Tinkle užbaigtų balso skambučių trukmės sudaro balso skambučių Tinklo viduje trukmė (žr. 3 lentelę).

3 lentelė. Balso skambučių, inicijuotų ir užbaigtų savo Tinkle, trukmė, lyginant su visų Tinkle užbaigtų balso skambučių trukme, proc.

Balso skambučių užbaigimo savo Tinkle teikėjas	Balso skambučių, inicijuotų ir užbaigtų savo Tinkle (skambučiai Tinklo viduje), trukmė, lyginant su visais Tinkle užbaigtais balso skambučiais, proc.		
	2016 m.	2017 m.	2018 m.
„Telia Lietuva“, AB	48,3	46,1	44,8
UAB „Bitė Lietuva“	47,6	45,3	42,8
UAB „TELE2“	62,8	61,4	59,6
UAB „CSC Telecom“	100	1,2	0,6
UAB „Mediafon Carrier Services“	0,3	0,1	1,1

Šaltinis: Tarnybos duomenys

Kaip matyti iš 3 lentelėje pateiktos informacijos, didžiąją dalį visų UAB „TELE2“ Tinkle užbaigtų balso skambučių trukmės sudaro balso skambučių Tinklo viduje trukmė. Kitų operatorių Tinkluose užbaigtų balso skambučių trukmė neviršija 50 procentų. Tačiau daryti išvadą, kad Balso skambučių užbaigimo konkretaus operatoriaus Tinkle paslaugų teikėjas susiduria su pirkėjo derybine galia tuo atveju, kai Balso skambučių užbaigimo individualiame Tinkle paslaugos yra parduodamos

daugiausia ne sau, o kitam operatoriui, yra klaidinga. Atsižvelgiant į Balso skambučių užbaigimo paslaugų pakeičiamumo paklausos ir pasiūlos atžvilgiu analizę (žr. Ataskaitos 2.2.3.3 skyrių), operatorius (A) negali pasiekti kito operatoriaus (B) Skambučio užbaigimo taško, kitokiu būdu, nei tiesiogiai ar netiesiogiai pirkdamas operatoriaus (B) teikiamą Balso skambučių užbaigimo paslaugą. Tokia situacija operatoriui (B) suteikia galimybes elgtis kaip monopolistui, t. y. operatorius (B), nesant reguliavimo, turės galimybes vienašališkai nustatyti Balso skambučių užbaigimo savo Tinkle paslaugų sąlygas (įskaitant kainas). Vystantis konkurencijai viešųjų telefono ryšio paslaugų rinkoje, konkretus operatorius, siekdamas apsaugoti savo pajamas ir pelną, gali turėti motyvus nesujungti savo Tinklo su kitų operatorių viešaisiais ryšių tinklais arba vienašališkai nustatyti Balso skambučių užbaigimo savo Tinkle paslaugų teikimo sąlygas (įskaitant kainas).

Atsižvelgiant į pateiktus argumentus, darytina išvada, kad Balso skambučių užbaigimo individualiame Tinkle paslaugos gavėjai negali daryti įtakos Balso skambučių užbaigimo individualiame Tinkle paslaugos teikėjo teikiamų Balso skambučių užbaigimo paslaugų sąlygoms dėl bet kokio perkamų paslaugų kiekio.

Remdamasi anksčiau išdėstyta informacija, Tarnyba neatlieka individualių tyrimų, ar konkurencija Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB Tinkle rinkoje, Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle rinkoje, Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle rinkoje, Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle rinkoje, Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinkoje, Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinkoje, Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle rinkoje yra veiksminga. Tarnyba, atsižvelgdama į šiame skyriuje aprašytas aplinkybes, konstatuoja, kad:

1. Kiekvienas Tinklo operatorius kontroliuoja balso skambučių perdavimą nuo savo Komutacinės stoties iki Skambučio užbaigimo taško, identifikuojamo telefono ryšio numeriu, įdiegtu to paties Tinklo Komutacinėje stotyje.

2. Viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjas, siekdamas savo teikiamų viešųjų telefono ryšio paslaugų gavėjams suteikti galimybę paskambinti konkrečiam Tinklo operatoriaus galutiniams paslaugų gavėjams arba nusiųsti balso skambučius į Skambučių užbaigimo taškus, identifikuojamus konkrečiais telefono ryšio numeriais, privalo pirkti Balso skambučių užbaigimo konkrečiame Tinkle paslaugas.

3. Viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjas, siekdamas suteikti galimybę savo teikiamų didmeninių viešųjų elektroninių ryšių paslaugų gavėjų galutiniams paslaugų gavėjams (viešųjų telefono ryšio paslaugų gavėjams) paskambinti konkrečiam Tinklo operatoriaus galutiniams paslaugų gavėjams arba siųsti balso skambučius į tam tikrus telefono ryšio numerius, privalo pirkti Balso skambučių užbaigimo konkrečiame Tinkle paslaugas.

4. Konkretus operatorius užima 100 procentų Balso skambučių užbaigimo savo Tinkle rinkos.

5. Barjerai įeiti į Balso skambučių užbaigimo individualiame Tinkle rinką yra absoliutūs.

6. Balso skambučių užbaigimo individualiame Tinkle rinkoje potencialios konkurencijos nėra.

7. Balso skambučių užbaigimo individualiame Tinkle rinkoje pirkėjo derybinės galios nėra.

Dėl aukščiau išvardintų aplinkybių Balso skambučių užbaigimo paslaugų teikėjas, siekdamas pajamų ir (arba) pelno maksimizavimo, ir (arba) norėdamas apsaugoti savo teikiamas viešąsias elektroninių ryšių paslaugas (iš jų ir viešąsias telefono ryšio) nuo konkurencijos, nesant reguliavimo, Balso skambučių užbaigimo individualiame Tinkle rinkoje gali elgtis nepriklausomai nuo potencialių konkurentų ir galutinių paslaugų gavėjų. Tarnyba, įvertinusi konkurencijos veiksmingumą Balso skambučių užbaigimo individualiame Tinkle rinkoje konstatuoja, kad konkurencija Balso skambučių užbaigimo individualiame Tinkle paslaugų rinkoje, t. y. Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinkoje, Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle rinkoje, Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle rinkoje, Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC

TELECOM“ Tinkle rinkoje, Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinkoje, Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinkoje, Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle rinkoje nėra veiksminga.

Išvada: Konkurencija Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinkoje, Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle rinkoje, Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle rinkoje, Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle rinkoje, Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinkoje, Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinkoje, Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle rinkoje nėra veiksminga.

3.2. Konkurencijos problemų nustatymas ir didelę įtaką Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkose turinčių ūkio subjektų įvardijimas

Ataskaitos 3.1 skyriuje aprašytos aplinkybės leidžia konstatuoti tokias Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkoje egzistuojančias konkurencijos problemas:

1. Balso skambučių užbaigimo individualiame Tinkle paslaugų teikėjas, nesant reguliavimo, turi galimybių ir motyvų atsisakyti suteikti prieigą prie Balso skambučių užbaigimo savo Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių arba nutraukti jau suteiktą prieigą prie Balso skambučių užbaigimo savo Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių.

2. Balso skambučių užbaigimo individualiame Tinkle paslaugų teikėjas, nesant reguliavimo, turi galimybių ir motyvų nustatyti Balso skambučių užbaigimo savo Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių sąlygas (įskaitant kainas) sau palankia linkme.

Kaip nurodyta Ataskaitos 1.3 skyriuje, antras Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo procedūros etapas yra tyrimas, ar konkurencija šioje rinkoje yra veiksminga, ir jeigu konkurencija nėra veiksminga, didelę įtaką šioje rinkoje turinčių ūkio subjektų įvardijimas. Šioje Ataskaitos dalyje, atsižvelgiant į Ataskaitos 3 skyriuje nustatytas aplinkybes, yra įvardijami ūkio subjektai, turintys didelę įtaką atitinkamoje Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkoje.

3.2.1. Konkurencijos problemų nustatymas ir ūkio subjektai, turintys didelę įtaką Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinkoje

Tarnyba, atsižvelgdama į Ataskaitos 2.1 skyriuje pateiktas aplinkybes, konstatuoja, kad „Telia Lietuva“, AB, Tinkle teikiamos Balso skambučių užbaigimo paslaugos apima balso skambučių perdavimą nuo „Telia Lietuva“, AB, Tinklo Komutacinės stoties (įskaitant šią stotį) iki Skambučio užbaigimo taško, identifikuojamo telefono ryšio numeriu, įdiegtu „Telia Lietuva“, AB, Tinklo Komutacinėje stotyje.

Tarnyba, atsižvelgdama į Ataskaitos 2.4 skyriuje pateiktą informaciją, konstatuoja, kad „Telia Lietuva“, AB, teikiamos Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugos sudaro atskirą Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinką – Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinką.

Tarnyba, atsižvelgdama į Ataskaitos 3 skyriuje išdėstytas aplinkybes, konstatuoja, kad:

1. „Telia Lietuva“, AB, kontroliuoja balso skambučių perdavimą nuo savo Komutacinės stoties iki Skambučio užbaigimo taško, identifikuojamo telefono ryšio numeriu, įdiegtu „Telia Lietuva“, AB, Tinklo Komutacinėje stotyje.

2. „Telia Lietuva“, AB, teikiamas Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugas privalo pirkti kiti operatoriai: kurių teikiamų viešųjų telefono ryšio paslaugų galutiniai paslaugų gavėjai skambina į telefono ryšio numerius, įdiegtus „Telia Lietuva“, AB, Tinkle; kurie teikia didmenines viešąsias elektroninių ryšių paslaugas ir užtikrina galimybę šių paslaugų gavėjų

galutiniams paslaugų gavėjams paskambinti į telefono ryšio numerius, įdiegtus „Telia Lietuva“, AB, Tinkle.

3. „Telia Lietuva“, AB, užima 100 proc. Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinkos.

4. Barjerai įeiti į Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinką yra absoliutūs.

5. Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinkoje potencialios konkurencijos nėra.

6. Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinkoje pirkėjo derybinės galios nėra.

Dėl aukščiau išvardintų aplinkybių „Telia Lietuva“, AB, nesant reguliavimo Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinkoje gali elgtis nepriklausomai nuo potencialių konkurentų, potencialių paslaugų gavėjų ir galutinių paslaugų gavėjų. Tarnyba, įvertinusi, konkurencijos veiksmingumą Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinkoje, konstatuoja, kad konkurencija Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinkoje nėra veiksminga ir nustato šias konkurencijos problemas:

1. „Telia Lietuva“, AB, nesant reguliavimo, turi galimybių ir motyvų atsisakyti suteikti prieigą prie Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių arba nutraukti jau suteiktą prieigą prie Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių.

2. „Telia Lietuva“, AB, nesant reguliavimo, turi galimybių ir motyvų nustatyti Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių sąlygas (įskaitant kainas) sau palankia linkme.

„Telia Lietuva“, AB, Anketos duomenimis, 88,15 proc. „Telia Lietuva“, AB, akcijų valdė „Telia Company AB“, o 11,85 proc. – kiti akcininkai. Remiantis „Telia Lietuva“, AB, Anketoje pateiktais duomenimis, „Telia Company AB“, turi 88,15 proc. balsų suteikiančių akcijų, kiti akcininkai – 11,85 proc. Anketoje Respondentų buvo prašoma pateikti informaciją apie jų kontroliuojamus ir su jais susijusius juridinius asmenis. Anketoje „Telia Lietuva“, AB, nurodė 3 dukterines įmones (žr. 4 lentelę).

4 lentelė. Su „Telia Lietuva“, AB, susiję juridiniai asmenys

Susijusio juridinio asmens pavadinimas	Kaip susijęs (sąsajos pobūdis)	Pagrindinės veiklos, vykdytos tiriamuoju laikotarpiu	Valstybė, kurioje registruotas juridinis asmuo
Telia Customer Service LT, UAB	Dukterinė įmonė	Klientų aptarnavimo ir informacijos telefonu 118 paslaugų teikimas	Lietuvos Respublika
VšĮ „Numerio perkėlimas“	Dukterinė įmonė	Numerio perkėlimo paslaugų teikimas	Lietuvos Respublika
UAB „Mobilieji mokėjimai“	Dukterinė įmonė	Momentinių mokėjimų paslaugų teikimas	Lietuvos Respublika

Šaltinis: „Telia Lietuva“, AB, Anketa.

Atsižvelgiant į Ataskaitos 2 priede pateiktus ūkio subjekto ir susijusių asmenų nustatymo principus, taip pat atsižvelgiant į „Telia Lietuva“, AB, 2019 m. kovo 28 d. Anketa ir Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registro tvarkomus duomenis, darytina išvada, kad ūkio subjektą „Telia Lietuva“, AB, sudaro „Telia Lietuva“, AB, UAB „Telia Customer Service LT“, VšĮ „Numerio perkėlimas“, UAB „Mobilieji mokėjimai“ (toliau – ūkio subjektas „Telia Lietuva“, AB).

Tarnyba, remdamasi anksčiau pateiktomis aplinkybėmis, daro išvadą, kad konkurencija Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinkoje nėra veiksminga ir ūkio subjektas „Telia Lietuva“, AB, turi didelę įtaką Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinkoje.

Išvados:

1. Ūkio subjektas „Telia Lietuva“, AB, turi didelę įtaką Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinkoje.
2. Ūkio subjektą „Telia Lietuva“, AB, sudaro „Telia Lietuva“, AB, UAB „Telia Customer Service LT“, VšĮ „Numerio perkėlimas“, UAB „Mobilieji mokėjimai“.

3.2.2. Konkurencijos problemų nustatymas ir ūkio subjektai, turintys didelę įtaką Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle rinkoje

Tarnyba, atsižvelgdama į Ataskaitos 2.1 skyriuje pateiktas aplinkybes, konstatuoja, kad UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle teikiamos Balso skambučių užbaigimo paslaugos apima balso skambučių perdavimą nuo UAB „Bitė Lietuva“ Tinklo Komutacinės stoties (įskaitant šią stotį) iki Skambučio užbaigimo taško, identifikuojamo telefono ryšio numeriu, įdiegtu UAB „Bitė Lietuva“ Tinklo Komutacinėje stotyje.

Tarnyba, atsižvelgdama į Ataskaitos 2.4 skyriuje pateiktą informaciją, konstatuoja, kad UAB „Bitė Lietuva“ teikiamos Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugos sudaro atskirą Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinką – Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle rinką.

Tarnyba, atsižvelgdama į Ataskaitos 3 skyriuje išdėstytas aplinkybes, konstatuoja, kad:

1. UAB „Bitė Lietuva“ kontroliuoja balso skambučių perdavimą nuo savo Komutacinės stoties iki Skambučio užbaigimo taško, identifikuojamo telefono ryšio numeriu, įdiegtu UAB „Bitė Lietuva“ Tinklo Komutacinėje stotyje.
2. UAB „Bitė Lietuva“ teikiamas Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugas privalo pirkti kiti operatoriai: kurių teikiamų viešųjų telefono ryšio paslaugų galutiniai paslaugų gavėjai skambina į telefono ryšio numerius, įdiegtus UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle; kurie teikia didmenines viešąsias elektroninių ryšių paslaugas ir užtikrina galimybę šių paslaugų gavėjų galutiniams paslaugų gavėjams paskambinti į telefono ryšio numerius, įdiegtus UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle.
3. UAB „Bitė Lietuva“ užima 100 proc. Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle rinkos.
4. Barjerai įeiti į Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle rinką yra absoliutūs.
5. Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle rinkoje potencialios konkurencijos nėra.
6. Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle rinkoje pirkėjo derybinės galios nėra.

Dėl aukščiau išvardintų aplinkybių UAB „Bitė Lietuva“ nesant reguliavimo Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle rinkoje gali elgtis nepriklausomai nuo potencialių konkurentų, potencialių paslaugų gavėjų ir galutinių paslaugų gavėjų. Tarnyba, įvertinusi, konkurencijos veiksmingumą Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle rinkoje, konstatuoja, kad konkurencija Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle rinkoje nėra veiksminga ir nustato šias konkurencijos problemas:

1. UAB „Bitė Lietuva“, nesant reguliavimo, turi galimybių ir motyvų atsisakyti suteikti prieigą prie Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių arba nutraukti jau suteiktą prieigą prie Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių.
2. UAB „Bitė Lietuva“, nesant reguliavimo, turi galimybių ir motyvų nustatyti Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių sąlygas (įskaitant kainas) sau palankia linkme.

100 proc. UAB „Bitė Lietuva“ akcijų, 2019 m. kovo 29 d. (Anketos pateikimo data) duomenimis valdė Bitė Finance International B.V. Anketoje Respondentų buvo prašoma pateikti informaciją apie jų kontroliuojamus ir su jais susijusius juridinius asmenis. Anketoje UAB „Bitė Lietuva“ nurodė 12 susijusių asmenų. Juridiniai asmenys, sąsajos, veiklos sritys ir valstybė, kurioje registruotas juridinis asmuo, yra nurodyti 5 lentelėje.

5 lentelė. Su UAB „BITĖ Lietuva“ susiję juridiniai asmenys.

Susijusio juridinio asmens pavadinimas	Kaip susijęs (sąsajos pobūdis)	Pagrindinės veiklos, vykdytos tiriamuoju laikotarpiu	Valstybė, kurioje registruotas juridinis asmuo
UAB „TeleTower“	Tas pats akcininkas, kaip ir UAB „Bitė Lietuva“ (100 % akcijų priklauso Bitė Finance International B.V.)	Telekomunikacijos bokštų, stiebų ir su jais susijusio turto turėjimas nuosavybės teise, valdymas ir nuoma	Lietuvos Respublika
UAB „Eurocom“	UAB „Bitė Lietuva“ turi 100 % akcijų	Mobiliojo ryšio paslaugų teikimas per „Bitė Lietuva“ tinklą	Lietuvos Respublika
UAB „Bitės salonų tinklas“	UAB „Bitė Lietuva“ turi 100 % akcijų	Prekyba įvairiais elektroniniais prietaisais	Lietuvos Respublika
SIA „Bite Latvija“	UAB „Bitė Lietuva“ turi 100 % akcijų	Elektroninių ryšių paslaugos	Latvijos Respublika
Bite Broadcasting Services Ltd	UAB „Bitė Lietuva“ turi 100 % akcijų	Televizijos programų rengimas ir transliavimas	Jungtinė Karalystė
UAB „All Media Lithuania“	UAB „Bitė Lietuva“ turi 100 % akcijų	Televizijos programų rengimas ir transliavimas	Lietuvos Respublika
SIA „All Media Latvia“	UAB „Bitė Lietuva“ turi 100 % akcijų	Televizijos programų rengimas ir transliavimas	Latvijos Respublika
TV Play Baltics AS	UAB „Bitė Lietuva“ turi 100 % akcijų	Televizijos programų transliavimas	Estijos Respublika
All Media Eesti AS	UAB „Bitė Lietuva“ turi 100 % akcijų	Televizijos programų transliavimas	Estijos Respublika
UAB „Mobilieji mokėjimai“	UAB „Bitė Lietuva“ turi 1/3 akcijų	Momentinių mokėjimų paslaugos	Lietuvos Respublika
UAB „All Media Radijas“	UAB „All Media Lithuania“ turi 100 % akcijų	Radio laidų transliavimas	Lietuvos Respublika
UAB „All Media Digital“	UAB „All Media Lithuania“ turi 100 % akcijų	Interneto vartų paslaugų veikla	Lietuvos Respublika

Šaltinis: UAB „Bitė Lietuva“ Anketa.

Atsižvelgiant į Ataskaitos 2 priede pateiktus ūkio subjekto ir susijusių asmenų nustatymo principus, taip pat atsižvelgiant į UAB „Bitė Lietuva“ 2019 m. kovo 29 d. Anketą ir Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registro tvarkomus duomenis, laikoma, kad ūkio subjektą UAB „Bitė Lietuva“ sudaro UAB „Bitė Lietuva“, UAB „TeleTower“, UAB „Eurocom“, UAB „Bitės salonų tinklas“, UAB „All Media Lithuania“, UAB „Mobilieji mokėjimai“, UAB „All Media Radijas“, UAB „All Media Digital“ (toliau – ūkio subjektas UAB „Bitė Lietuva“).

Tarnyba, remdamasi anksčiau pateiktomis aplinkybėmis, daro išvadą, kad konkurencija Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle rinkoje nėra veiksminga ir ūkio subjektas UAB „Bitė Lietuva“ turi didelę įtaką Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle rinkoje.

Išvados:

1. Ūkio subjektas UAB „Bitė Lietuva“ turi didelę įtaką Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle rinkoje.

2. Ūkio subjektą UAB „Bitė Lietuva“ sudaro UAB „Bitė Lietuva“, UAB „TeleTower“, UAB „Eurocom“, UAB „Bitės salonų tinklas“, UAB „All Media Lithuania“, UAB „Mobilieji mokėjimai“, UAB „All Media Radijas“, UAB „All Media Digital“.

3.2.3. Konkurencijos problemų nustatymas ir ūkio subjektai, turintys didelę įtaką Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle rinkoje

Tarnyba, atsižvelgdama į Ataskaitos 2.1 skyriuje pateiktas aplinkybes, konstatuoja, kad UAB „TELE2“ Tinkle teikiamos Balso skambučių užbaigimo paslaugos apima balso skambučių perdavimą nuo UAB „TELE2“ Tinklo Komutacinės stoties (įskaitant šią stotį) iki Skambučio užbaigimo taško, identifikuojamo telefono ryšio numeriu, įdiegtu UAB „TELE2“ Tinklo Komutacinėje stotyje.

Tarnyba, atsižvelgdama į Ataskaitos 2.4 skyriuje pateiktą informaciją, konstatuoja, kad UAB „TELE2“ teikiamos Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle paslaugos sudaro atskirą Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinką – Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle rinką.

Tarnyba, atsižvelgdama į Ataskaitos 3 skyriuje išdėstytas aplinkybes, konstatuoja, kad:

1. UAB „TELE2“ kontroliuoja balso skambučių perdavimą nuo savo Komutacinės stoties iki Skambučio užbaigimo taško, identifikuojamo telefono ryšio numeriu, įdiegtu UAB „TELE2“ Tinklo Komutacinėje stotyje.

2. UAB „TELE2“ teikiamas Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle paslaugas privalo pirkti kiti operatoriai: kurių teikiamų viešųjų telefono ryšio paslaugų galutiniai paslaugų gavėjai skambina į telefono ryšio numerius, įdiegtus UAB „TELE2“ Tinkle; kurie teikia didmenines viešąsias elektroninių ryšių paslaugas ir užtikrina galimybę šių paslaugų gavėjų galutiniams paslaugų gavėjams paskambinti į telefono ryšio numerius, įdiegtus UAB „TELE2“ Tinkle.

3. UAB „TELE2“ užima 100 proc. Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle rinkos.

4. Barjerai įeiti į Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle rinką yra absoliutūs.

5. Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle rinkoje potencialios konkurencijos nėra.

6. Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle rinkoje pirkėjo derybinės galios nėra.

Dėl aukščiau išvardintų aplinkybių UAB „TELE2“ nesant reguliavimo Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle rinkoje gali elgtis nepriklausomai nuo potencialių konkurentų, potencialių paslaugų gavėjų ir galutinių paslaugų gavėjų. Tarnyba, įvertinusi, konkurencijos veiksmingumą Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle rinkoje, konstatuoja, kad konkurencija Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle rinkoje nėra veiksminga ir nustato šias konkurencijos problemas:

1. UAB „TELE2“, nesant reguliavimo, turi galimybių ir motyvų atsisakyti suteikti prieigą prie Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių arba nutraukti jau suteiktą prieigą prie Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių.

2. UAB „TELE2“, nesant reguliavimo, turi galimybių ir motyvų nustatyti Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių sąlygas (įskaitant kainas) sau palankia linkme.

UAB „TELE2“ Anketoje pažymėjo, kad 100 proc. UAB „TELE2“ turto ar reikalavimo teisės į turtą (įskaitant ir akcijas) turi TELE2 SVERIGE AB. Anketoje Respondentų buvo prašoma pateikti informaciją apie jų kontroliuojamus ir su jais susijusius juridinius asmenis. Anketoje UAB „TELE2“ nurodė 3 susijusius asmenis (žr. 6 lentelę).

6 lentelė. Su UAB „TELE2“ susiję juridiniai asmenys.

Susijusio juridinio asmens pavadinimas	Kaip susijęs (sąsajos pobūdis)	Pagrindinės veiklos, vykdytos tiriamuoju laikotarpiu	Valstybė, kurioje registruotas juridinis asmuo
UAB „Tele2 prekyba“	Dukterinė įmonė	Prekyba	Lietuvos Respublika
VšĮ „Numerio perkėlimas“	Dalininkas 25 proc.	Numerio perkėlimo paslaugų teikimas	Lietuvos Respublika
UAB „Mobilieji mokėjimai“	UAB „Tele2“ turi 1/3 akcijų	Momentinių mokėjimų paslaugos	Lietuvos Respublika

Atsižvelgiant į UAB „TELE2“ Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimui pateiktą informaciją apie susijusius asmenis, darytina išvada, kad ūkio subjektą UAB „TELE2“ sudaro UAB „TELE2“, UAB „TELE2 prekyba“ ir UAB „Mobilieji mokėjimai“ (toliau – ūkio subjektas UAB „TELE2“).

Tarnyba, remdamasi anksčiau pateiktomis aplinkybėmis, daro išvadą, kad konkurencija Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle rinkoje nėra veiksminga ir ūkio subjektas UAB „TELE2“ turi didelę įtaką Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle rinkoje.

Išvados:

1. Ūkio subjektas UAB „TELE2“ turi didelę įtaką Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle rinkoje.
2. Ūkio subjektą UAB „TELE2“ sudaro UAB „TELE2“, UAB „TELE2 prekyba“ ir UAB „Mobilieji mokėjimai“.

3.2.4. Konkurencijos problemų nustatymas ir ūkio subjektai, turintys didelę įtaką Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle rinkoje

Tarnyba, atsižvelgdama į Ataskaitos 2.1 skyriuje pateiktas aplinkybes, konstatuoja, kad UAB „CSC TELECOM“ Tinkle teikiamos Balso skambučių užbaigimo paslaugos apima balso skambučių perdavimą nuo UAB „CSC TELECOM“ Tinklo Komutacinės stoties (įskaitant šią stotį) iki Skambučio užbaigimo taško, identifikuojamo telefono ryšio numeriu, įdiegtu UAB „CSC TELECOM“ Tinklo Komutacinėje stotyje.

Tarnyba, atsižvelgdama į Ataskaitos 2.4 skyriuje pateiktą informaciją, konstatuoja, kad UAB „CSC TELECOM“ teikiamos Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle paslaugos sudaro atskirą Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinką – Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle rinką.

Tarnyba, atsižvelgdama į Ataskaitos 3 skyriuje išdėstytas aplinkybes, konstatuoja, kad:

1. UAB „CSC TELECOM“ kontroliuoja balso skambučių perdavimą nuo savo Komutacinės stoties iki Skambučio užbaigimo taško, identifikuojamo telefono ryšio numeriu, įdiegtu UAB „CSC TELECOM“ Tinklo Komutacinėje stotyje.
2. UAB „CSC TELECOM“ teikiamas Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle paslaugas privalo pirkti kiti operatoriai: kurių teikiamų viešųjų telefono ryšio paslaugų galutiniai paslaugų gavėjai skambina į telefono ryšio numerius, įdiegtus UAB „CSC TELECOM“ Tinkle; kurie teikia didmenines viešąsias elektroninių ryšių paslaugas ir užtikrina galimybę šių paslaugų gavėjų galutiniams paslaugų gavėjams paskambinti į telefono ryšio numerius, įdiegtus UAB „CSC TELECOM“ Tinkle.
3. UAB „CSC TELECOM“ užima 100 proc. Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle rinkos.
4. Barjerai įeiti į Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle rinką yra absoliutūs.

5. Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle rinkoje potencialios konkurencijos nėra.

6. Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle rinkoje pirkėjo derybinės galios nėra.

Dėl aukščiau išvardintų aplinkybių UAB „CSC TELECOM“, nesant reguliavimo Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle rinkoje, gali elgtis nepriklausomai nuo potencialių konkurentų, potencialių paslaugų gavėjų ir galutinių paslaugų gavėjų. Tarnyba, įvertinusi, konkurencijos veiksmingumą Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle rinkoje, konstatuoja, kad konkurencija Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle rinkoje nėra veiksminga ir nustato šias konkurencijos problemas:

1. UAB „CSC TELECOM“, nesant reguliavimo, turi galimybių ir motyvų atsisakyti suteikti prieigą prie Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių arba nutraukti jau suteiktą prieigą prie Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių.

2. UAB „CSC TELECOM“, nesant reguliavimo, turi galimybių ir motyvų nustatyti Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių sąlygas (įskaitant kainas) sau palankia linkme.

100 proc. UAB „CSC TELECOM“ akcijų valdė Estijos įmonė TOP Connect OU. UAB „CSC TELECOM“ Anketoje taip pat nurodė vieną juridinį asmenį, susijusį su bendrove: UAB „CSC TELECOM“ valdo 100 proc. UAB „TCG TELECOM“ akcijų. Atsižvelgiant į tai ir į Ataskaitos 2 priede pateiktus ūkio subjekto ir susijusių asmenų nustatymo principus, laikoma, kad ūkio subjektą UAB „CSC TELECOM“ sudaro UAB „CSC TELECOM“ ir UAB „TCG TELECOM“ (toliau – ūkio subjektas UAB „CSC TELECOM“).

Tarnyba, remdamasi anksčiau pateiktomis aplinkybėmis, daro išvadą, kad konkurencija Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle rinkoje nėra veiksminga ir ūkio subjektas UAB „CSC TELECOM“ turi didelę įtaką Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle rinkoje.

Išvados:

1. Ūkio subjektas UAB „CSC TELECOM“ turi didelę įtaką Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle rinkoje.

2. Ūkio subjektą UAB „CSC TELECOM“ sudaro UAB „CSC TELECOM“ ir UAB „TCG TELECOM“.

3.2.5. Konkurencijos problemų nustatymas ir ūkio subjektai, turintys didelę įtaką Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinkoje

Tarnyba, atsižvelgdama į Ataskaitos 2.1 skyriuje pateiktas aplinkybes, konstatuoja, kad UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle teikiamos Balso skambučių užbaigimo paslaugos apima balso skambučių perdavimą nuo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinklo Komutacinės stoties (įskaitant šią stotį) iki Skambučio užbaigimo taško, identifikuojamo telefono ryšio numeriu, įdiegtu UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinklo Komutacinėje stotyje.

Tarnyba, atsižvelgdama į Ataskaitos 2.4 skyriuje pateiktą informaciją, konstatuoja, kad UAB „Mediafon Carrier Services“ teikiamos Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugos sudaro atskirą Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinką – Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinką.

Tarnyba, atsižvelgdama į Ataskaitos 3 skyriuje išdėstytas aplinkybes, konstatuoja, kad:

1. UAB „Mediafon Carrier Services“ kontroliuoja balso skambučių perdavimą nuo savo Komutacinės stoties iki Skambučio užbaigimo taško, identifikuojamo telefono ryšio numeriu, įdiegtu UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinklo Komutacinėje stotyje.

2. UAB „Mediafon Carrier Services“ teikiamas Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugas privalo pirkti kiti operatoriai: kurių teikiamų viešųjų telefono ryšio paslaugų galutiniai paslaugų gavėjai skambina į telefono ryšio numerius, įdiegtus UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle; kurie teikia didmenines viešąsias elektroninių ryšių paslaugas ir užtikrina galimybę šių paslaugų gavėjų galutiniams paslaugų gavėjams paskambinti į telefono ryšio numerius, įdiegtus UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle.

3. UAB „Mediafon Carrier Services“ užima 100 proc. Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinkos.

4. Barjerai įeiti į Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinką yra absoliutūs.

5. Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinkoje potencialios konkurencijos nėra.

6. Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų rinkoje pirkėjo derybinės galios nėra.

Dėl aukščiau išvardintų aplinkybių UAB „Mediafon Carrier Services“ nesant reguliavimo Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinkoje gali elgtis nepriklausomai nuo potencialių konkurentų, potencialių paslaugų gavėjų ir galutinių paslaugų gavėjų. Tarnyba, įvertinusi, konkurencijos veiksmingumą Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinkoje, konstatuoja, kad konkurencija Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinkoje nėra veiksminga ir nustato šias konkurencijos problemas:

1. UAB „Mediafon Carrier Services“, nesant reguliavimo, turi galimybių ir motyvų atsisakyti suteikti prieigą prie Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių arba nutraukti jau suteiktą prieigą prie Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių.

2. UAB „Mediafon Carrier Services“, nesant reguliavimo, turi galimybių ir motyvų nustatyti Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių sąlygas (įskaitant kainas) sau palankia linkme.

Remiantis 2019 m. kovo 29 d. (Anketos pateikimo data) UAB „Mediafon Carrier Services“ Anketoje nurodyta informacija, 100 proc. UAB „Mediafon Carrier Services“ akcijų valdė UAB „Mediafon“. Anketoje UAB „Mediafon Carrier Services“ nurodė 5 susijusius asmenis. (žr. 7 lentelę).

7 lentelė. Su UAB „Mediafon Carrier Services“ susiję juridiniai asmenys.

Susijusio juridinio asmens pavadinimas	Kaip susijęs (sąsajos pobūdis)	Pagrindinės veiklos, vykdytos tiriamuoju laikotarpiu	Valstybė, kurioje registruotas juridinis asmuo
UAB „Mediafon“	Patronuojanti bendrovė	Pagrindinių buveinių veikla	Lietuvos Respublika
UAB „Mediafon Datapro“	Patronuojančios įmonės dukterinė bendrovė	Numerio perkėlimo paslaugos	Lietuvos Respublika
UAB „Mediafon Technology“	Patronuojančios įmonės dukterinė bendrovė	IT / TELCO produktų kūrimas ir paslaugos	Lietuvos Respublika
UAB „Mediafon Telco Solutions“	Patronuojančios įmonės dukterinė bendrovė	Rizikos valdymo telekomunikacinės paslaugos	Lietuvos Respublika
UAB „MG Baltic Media“	Patronuojančią įmonę kontroliuojanti įmonė	Finansinė veikla	Lietuvos Respublika

Šaltinis: UAB „Mediafon Carrier Services“ Anketa

Atsižvelgiant į Ataskaitos 2 priede pateiktus ūkio subjekto ir susijusių asmenų nustatymo principus, taip pat atsižvelgiant į UAB „Mediafon Carrier Services“ Anketoje nurodytą informaciją ir Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registro tvarkomais duomenimis, UAB „Mediafon Carrier Services“ sudaro UAB „Mediafon Carrier Services“, UAB „Mediafon“, UAB „Mediafon Datapro“,

UAB „Mediafon Technology“, UAB „Mediafon Telco Solutions“ ir UAB „MG Baltic Media“ (toliau – ūkio subjektas UAB „Mediafon Carrier Services“).

Tarnyba, remdamasi anksčiau pateiktomis aplinkybėmis, daro išvadą, kad konkurencija Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinkoje nėra veiksminga ir ūkio subjektas UAB „Mediafon Carrier Services“ turi didelę įtaką Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinkoje.

Išvados:

1. Ūkio subjektas UAB „Mediafon Carrier Services“ turi didelę įtaką Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinkoje.

2. Ūkio subjektą UAB „Mediafon Carrier Services“ sudaro UAB „Mediafon Carrier Services“, UAB „Mediafon“, UAB „Mediafon Datapro“, UAB „Mediafon Technology“, UAB „Mediafon Telco Solutions“ ir UAB „MG Baltic Media“.

3.2.6. Konkurencijos problemų nustatymas ir ūkio subjektai, turintys didelę įtaką Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinkoje

Tarnyba, atsižvelgdama į Ataskaitos 2.1 skyriuje pateiktas aplinkybes, konstatuoja, kad UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle teikiamos Balso skambučių užbaigimo paslaugos apima balso skambučių perdavimą nuo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinklo Komutacinės stoties (įskaitant šią stotį) iki Skambučio užbaigimo taško, identifikuojamo telefono ryšio numeriu, įdiegtu UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinklo Komutacinėje stotyje.

Tarnyba, atsižvelgdama į Ataskaitos 2.4 skyriuje pateiktą informaciją, konstatuoja, kad UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ teikiamos Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugos sudaro atskirą Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinką – Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinką.

Tarnyba, atsižvelgdama į Ataskaitos 3 skyriuje išdėstytas aplinkybes, konstatuoja, kad:

1. UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ kontroliuoja balso skambučių perdavimą nuo savo Komutacinės stoties iki Skambučio užbaigimo taško, identifikuojamo telefono ryšio numeriu, įdiegtu UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinklo Komutacinėje stotyje.

2. UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ teikiamas Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugas privalo pirkti kiti ūkio subjektai: kurių teikiamų viešųjų telefono ryšio paslaugų galutiniai paslaugų gavėjai skambina į telefono ryšio numerius, įdiegtus UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle; kurie teikia didmenines viešąsias elektroninių ryšių paslaugas ir užtikrina galimybę šių paslaugų gavėjų galutiniams paslaugų gavėjams paskambinti į telefono ryšio numerius, įdiegtus UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle.

3. UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ užima 100 proc. Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinkos.

4. Barjerai įeiti į Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinką yra absoliutūs.

5. Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinkoje potencialios konkurencijos nėra.

6. Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų rinkoje pirkėjo derybinės galios nėra.

Dėl aukščiau išvardintų aplinkybių UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ nesant reguliavimo Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle

rinkoje gali elgtis nepriklausomai nuo potencialių konkurentų, potencialių paslaugų gavėjų ir galutinių paslaugų gavėjų. Tarnyba, įvertinusi, konkurencijos veiksmingumą Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinkoje, konstatuoja, kad konkurencija Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinkoje nėra veiksminga ir nustato šias konkurencijos problemas:

1. UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“, nesant reguliavimo, turi galimybių ir motyvų atsisakyti suteikti prieigą prie Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių arba nutraukti jau suteiktą prieigą prie Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių.

2. UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“, nesant reguliavimo, turi galimybių ir motyvų nustatyti Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių sąlygas (įskaitant kainas) sau palankia linkme.

UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ akcijas, Anketos duomenimis, valdė 8 juridiniai asmenys ir vienas fizinis asmuo, iš kurių daugiau nei 5 proc. akcijų valdė šie juridiniai asmenys: UAB „SPL Holding“ (77,53 proc.), UAB „Init“ (10,00 proc.) ir UAB „Cgates“ (5,53 proc.). Atsižvelgiant į Ataskaitos 2 priede pateiktus ūkio subjekto ir susijusių asmenų nustatymo principus, laikoma, kad UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ ir UAB „SPL Holding“ yra susiję asmenys. Atsižvelgiant į pateiktą informaciją, laikoma, kad ūkio subjektą UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ sudaro UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ ir UAB „SPL Holding“ (toliau – ūkio subjektas UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“).

Tarnyba, remdamasi anksčiau pateiktomis aplinkybėmis, daro išvadą, kad konkurencija Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinkoje nėra veiksminga ir ūkio subjektas UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ turi didelę įtaką Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinkoje.

Išvados:

1. Ūkio subjektas UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ turi didelę įtaką Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinkoje.

2. Ūkio subjektą UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ sudaro UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ ir UAB „SPL Holding“.

3.2.7. Konkurencijos problemų nustatymas ir ūkio subjektai, turintys didelę įtaką Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle rinkoje

Tarnyba, atsižvelgdama į Ataskaitos 2.1 skyriuje pateiktas aplinkybes, konstatuoja, kad UAB „ECOFON“ Tinkle teikiamos Balso skambučių užbaigimo paslaugos apima balso skambučių perdavimą nuo UAB „ECOFON“ Tinklo Komutacinės stoties (įskaitant šią stotį) iki Skambučio užbaigimo taško, identifikuojamo telefono ryšio numeriu, įdiegtu UAB „ECOFON“ Tinklo Komutacinėje stotyje.

Tarnyba, atsižvelgdama į Ataskaitos 2.4 skyriuje pateiktą informaciją, konstatuoja, kad UAB „ECOFON“ teikiamos Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle paslaugos sudaro atskirą Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinką – Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle rinką.

Tarnyba, atsižvelgdama į Ataskaitos 3 skyriuje išdėstytas aplinkybes, konstatuoja, kad:

1. UAB „ECOFON“ kontroliuoja balso skambučių perdavimą nuo savo Komutacinės stoties iki Skambučio užbaigimo taško, identifikuojamo telefono ryšio numeriu, įdiegtu UAB „ECOFON“ Tinklo Komutacinėje stotyje.

2. UAB „ECOFON“ teikiamas Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle paslaugas privalo pirkti kiti operatoriai: kurių teikiamų viešųjų telefono ryšio paslaugų galutiniai

paslaugų gavėjai skambina į telefono ryšio numerius, įdiegtus UAB „ECOFON“ Tinkle; kurie teikia didmenines viešąsias elektroninių ryšių paslaugas ir užtikrina galimybę šių paslaugų gavėjų galutiniams paslaugų gavėjams paskambinti į telefono ryšio numerius, įdiegtus UAB „ECOFON“ Tinkle.

3. UAB „ECOFON“ užima 100 proc. Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle rinkos.
4. Barjerai įeiti į Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle rinką yra absoliutūs.
5. Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle rinkoje potencialios konkurencijos nėra.
6. Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle paslaugų rinkoje pirkėjo derybinės galios nėra.

Dėl aukščiau išvardintų aplinkybių UAB „ECOFON“ nesant reguliavimo Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle rinkoje gali elgtis nepriklausomai nuo potencialių konkurentų, potencialių paslaugų gavėjų ir galutinių paslaugų gavėjų. Tarnyba, įvertinusi, konkurencijos veiksmingumą Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle rinkoje, konstatuoja, kad konkurencija Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle rinkoje nėra veiksminga ir nustato šias konkurencijos problemas:

1. UAB „ECOFON“ turi galimybių ir motyvų atsisakyti suteikti prieigą prie Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių arba nutraukti jau suteiktą prieigą prie Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių.

2. UAB „ECOFON“ turi galimybių ir motyvų nustatyti Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių sąlygas (įskaitant kainas) sau palankia linkme.

Remiantis 2019 m. birželio 11 d. „Skambučių užbaigimo individualiuose viešuosiuose ryšių tinkluose, teikiamuose fiksuotoje vietoje, rinkos tyrimo ataskaita“ ir Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registro tvarkomais duomenimis 97 proc. UAB „ECOFON“ akcijų valdė vienas fizinis asmuo. UAB „ECOFON“ nenurodė asmenų, kurie būtų susiję su bendrove. Atsižvelgiant į tai ir į Ataskaitos 2 priede pateiktus ūkio subjekto ir susijusių asmenų nustatymo principus, laikoma, kad ūkio subjektą UAB „ECOFON“ sudaro UAB „ECOFON“ (toliau – ūkio subjektas UAB „ECOFON“).

Tarnyba, remdamasi anksčiau pateiktomis aplinkybėmis, daro išvadą, kad konkurencija Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle rinkoje nėra veiksminga ir ūkio subjektas UAB „ECOFON“ turi didelę įtaką Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle rinkoje.

Išvados:

1. Ūkio subjektas UAB „ECOFON“ turi didelę įtaką Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle rinkoje.
2. Ūkio subjektą UAB „ECOFON“ sudaro UAB „ECOFON“.

4. IPAREIGOJIMŲ DIDELĘ ĮTAKĄ BALSO SKAMBUČIŲ UŽBAIGIMO PASLAUGŲ RINKOSE TURINTIEMS ŪKIO SUBJEKTAMS NUSTATYMAS, PAKEITIMAS IR (AR) PANAIKINIMAS

Kaip nurodyta Ataskaitos 1.3 skyriuje, trečiasis Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo etapas yra Įstatymo 17 straipsnyje nurodytų įpareigojimų nustatymas, pakeitimas ir (arba) panaikinimas didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turintiems ūkio subjektams. Šis Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo etapas atitinka Europos Sąjungos reguliavimo sistemos nuostatas. Europos Sąjungos bei Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių reguliavimo harmonizavimą, tai patvirtina ir Taisyklių 5 punktas.

Prieigos direktyvos preambulės 5 konstatuojamoje dalyje nurodoma, kad atviroje ir konkurencinėje rinkoje neturi būti apribojimų, kurie trukdytų įmonėms tarpusavyje derėtis dėl prieigos ir tinklų sujungimo susitarimų, ypač dėl susitarimų su kitų valstybių įmonėmis. Be to, Prieigos direktyvos 3 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad valstybės narės užtikrina, kad nebūtų jokių apribojimų, kurie neleistų ūkio subjektams toje pačioje ar kitoje valstybėje narėje derėtis tarpusavyje dėl prieigos ir (ar) tinklų sujungimo sąlygų techniniais ar komerciniais klausimais. Pažymėtina, kad pagal Įstatymo 1 straipsnio 5 dalį, Įstatymu siekiama Europos Sąjungos elektroninių ryšių reguliavimo sistemos tikslų, tarp jų plėsti vidaus rinką. Tai daryti nacionalines reguliavimo institucijas įpareigoja ir Pagrindų direktyvos 8 straipsnio 3 dalis. Taigi, vadovaudamasi Įstatymo 1 straipsnio 5 dalies ir Pagrindų direktyvos 8 straipsnio 2 ir 3 dalių nuostatomis, Tarnyba turi imtis visų reikiamų priemonių, siekdama skatinti konkurenciją elektroninių ryšių srityje.

Prieigos direktyvos 8 straipsnio 4 dalyje nurodoma, kad nustatyti įpareigojimai turi būti pagrįsti nustatytos problemos pobūdžiu, taip pat proporcingi ir pateisinami atsižvelgiant į Pagrindų direktyvos 8 straipsnyje nustatytus tikslus (konkurencijos skatinimas, vidaus rinkos plėtra ir Europos Sąjungos piliečių interesų užtikrinimas). Prieigos direktyvos preambulės 15 konstatuojamojoje dalyje pabrėžiama, kad skiriant įmonei, turinčiai didelę įtaką rinkoje, įpareigojimus papildomos rinkos analizės atlikti nereikia, tačiau būtina pagrįsti, kad būtent toks įpareigojimas yra tikslingas ir pagal nustatytos problemos pobūdį proporcingas.

Įstatymo 17 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad Tarnyba turi teisę ūkio subjektams, turintiems didelę įtaką atitinkamoje rinkoje, nustatyti Įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 1–7 punktuose nurodytus įpareigojimus, atsižvelgdama į tai, kurie iš jų yra tinkami konkrečiu atveju, ir nustatydamą tokių įpareigojimų vykdymo pradžios momentą.

Taisyklių 20 punkte nurodyta, kad nustačius, jog konkurencija atitinkamoje rinkoje nėra veiksminga, Tarnyba nustato įpareigojimus didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turintiems ūkio subjektams. Įpareigojimai nustatomi vadovaujantis Įstatymo 17 straipsniu, taip pat vadovaujantis ir atsižvelgiant į Taisyklių 5 punkte nurodytus teisės aktus. Įstatymo 17 straipsnyje nurodyta, kad Tarnyba, atsižvelgdama į tai, kurie įpareigojimai yra tinkamiausi konkrečiu atveju, ūkio subjektams, turintiems didelę įtaką atitinkamoje rinkoje, gali nustatyti šiuos įpareigojimus:

1. skaidrumo įpareigojimą;
2. nediskriminavimo įpareigojimą;
3. apskaitos atskyrimo įpareigojimą;
4. įpareigojimą suteikti prieigą;
5. kainų kontrolės ir sąnaudų apskaitos įpareigojimus;
6. funkcinio atskyrimo įpareigojimą;
7. įpareigojimus, susijusius su paslaugų galutiniams paslaugų gavėjams teikimu.

Taisyklių 21 punkte nurodyta, kad, jei didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turintiems ūkio subjektams, kuriems įpareigojimai, susiję su atitinkama rinka, jau buvo nustatyti anksčiau, Tarnyba palieka galioti jau nustatytus įpareigojimus arba juos pakeičia (įskaitant ir naujų įpareigojimų nustatymą ir (ar) nustatytų įpareigojimų panaikinimą). Nustatydamą įpareigojimus ar juos pakeisdama, Tarnyba nurodo naujų arba pakeistų įpareigojimų vykdymo pradžios momentą.

Taisyklių 23 punkte nurodyta, kad įpareigojimai panaikinami Įstatymo 17 straipsnio 7 dalyje nustatytais atvejais, sąlygomis ir tvarka. Įstatymo 17 straipsnio 7 dalyje nustatyta, kad, jei atlikus atitinkamos rinkos tyrimą nustatoma, kad jos charakteristikos negali pateisinti įpareigojimų, nurodytų Įstatymo 17 straipsnyje, taikymo ir (arba) joje nėra didelę įtaką turinčių ūkio subjektų, Tarnyba nenustato įpareigojimų ūkio subjektams ir (ar) panaikina didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turėjusiems ūkio subjektams nustatytus įpareigojimus, jei tokie buvo nustatyti.

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytą, didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turintiems ūkio subjektams įpareigojimai gali būti nustatomi, keičiami, o nustačius, kad atitinkamos rinkos charakteristikos negali pateisinti *ex ante* reguliavimo ir (arba) atitinkamoje rinkoje nėra didelę įtaką turinčių ūkio subjektų, ūkio subjektams nustatyti įpareigojimai yra naikinami.

4.1. Įpareigojimų ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB, nustatymas

Ataskaitos 3.2.1 skyriuje nustatyta, kad ūkio subjektas „Telia Lietuva“, AB, turi didelę įtaką Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinkoje. Atsižvelgiant į tai, Tarnyba, vadovaudamasi Įstatymo 17 straipsniu, turi teisę ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB, nustatyti atitinkamus įpareigojimus, sprendžiančius tiriamoje rinkoje nustatytas konkurencijos problemas.

Tarnyba Ataskaitos 3.2.1 skyriuje nustatė šias Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinkoje konkurencijos problemas:

1. ūkio subjektas „Telia Lietuva“, AB, nesant reguliavimo, turi galimybių ir motyvų atsisakyti suteikti prieigą prie Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių arba nutraukti jau suteiktą prieigą prie Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių;

2. ūkio subjektas „Telia Lietuva“, AB, nesant reguliavimo, turi galimybių ir motyvų nustatyti Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių sąlygas (įskaitant kainas) sau palankia linkme.

Tarnybos šio Balso skambučių užbaigimo rinkos tyrimo metu nustatytos Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinkoje konkurencijos problemos iš esmės sutampa su ketvirto Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu Balso skambučių užbaigimo UAB „OMNITEL“ Tinkle rinkoje nustatytomis konkurencijos problemomis, kurios buvo sprendžiamos nustatant įpareigojimą suteikti prieigą, skaidrumo, nediskriminavimo, taip pat kainų kontrolės įpareigojimus (kainų kontrolės įpareigojimas buvo taikomas tiek Balso skambučių užbaigimo paslaugoms, tiek su šiomis paslaugomis susijusioms priemonėms).

Ataskaitos 3.2.1 skyriuje konstatuota, kad ūkio subjektas „Telia Lietuva“, AB, užima 100 proc. Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinkos, barjerai įeiti į Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinką yra absoliutūs, Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinkoje potencialios konkurencijos nėra, Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų rinkoje pirkėjo derybinės galios taip pat nėra. Šios aplinkybės nesudaro sąlygų nagrinėjamoje rinkoje atsirasti charakteristikoms, kurios spręstų šias Ataskaitos 3.2.1 skyriuje nurodytas su Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių teikimo sąlygomis susijusias konkurencijos problemas. Konkurencijos problemą, kad „Telia Lietuva“, AB, turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių kainas nustatyti sau palankia linkme, tiesiogiai ir geriausiai sprendžia Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių kainų reguliavimas. Nediskriminavimo įpareigojimas sustiprina kainų kontrolės įpareigojimą, taip pat riboja ūkio subjekto galimybes diskriminuoti skirtingus Balso skambučių užbaigimo paslaugų gavėjus kitomis priemonėmis nei kainos. Įpareigojimas suteikti prieigą riboja ūkio subjekto galimybes atsisakyti suteikti Balso skambučių užbaigimo paslaugas, o skaidrumo įpareigojimas sudaro galimybes stebėti, kaip yra laikomasi nediskriminavimo įpareigojimo, kainų kontrolės įpareigojimo, įpareigojimo

suteikti prieigą. Atsižvelgiant į anksčiau paminėtus atitinkamų įpareigojimų tikslus ir, kad nagrinėjamoje rinkoje esančios aplinkybės neužtikrins savaiminio Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinkoje nustatytų konkurencijos problemų sprendimo, Tarnybos šio Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytas Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinkoje konkurencijos problemas geriausiai spręs įpareigojimas suteikti prieigą, kainų kontrolės, nediskriminavimo ir skaidrumo įpareigojimai.

4.1.1. Įpareigojimas suteikti prieigą

Ataskaitos 3.2.1 skyriuje nustatyta, kad Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinkoje egzistuoja ši konkurencijos problema – ūkio subjektas „Telia Lietuva“, AB, turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes atsisakyti suteikti prieigą prie Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių arba nutraukti jau suteiktą prieigą prie Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių.

Siekiant spręsti Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinkos tyrimo metu nustatytą konkurencijos problemą ir atsižvelgiant į tai, kad nagrinėjamoje rinkoje egzistuojančios aplinkybės neužtikrins savaiminio Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinkoje nustatytos konkurencijos problemos sprendimo, ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB, tikslinga nustatyti įpareigojimą suteikti prieigą, nurodytą Įstatymo 21 straipsnio 1 dalies 1, 2, 3, 5, 6 ir 9 punktuose. Ūkio subjektas „Telia Lietuva“, AB, teikdamas Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugas ir su jomis susijusias priemones:

1. privalo tenkinti pagrįstus kitų ūkio subjektų prašymus suteikti prieigą prie su Balso skambučių užbaigimo paslaugų teikimu susijusių Tinklo elementų ir (ar) priemonių kitiems ūkio subjektams;
2. privalo sąžiningai derėtis su ūkio subjektais, prašančiais suteikti prieigą prie Balso skambučių užbaigimo paslaugų;
3. privalo nenutraukti prieigos prie jau suteiktų priemonių;
4. privalo suteikti atvirą prieigą prie techninių sąsajų, protokolų ar kitų technologijų, kurios yra būtinos paslaugų suderinamumui ar virtualiojo tinklo paslaugoms teikti;
5. privalo suteikti prieigą prie patalpų ar kitus elektroninių ryšių infrastruktūros bendro naudojimo būdus;
6. privalo sujungti viešuosius ryšių tinklus ar suteikti viešųjų ryšių tinklų priemones, įskaitant galimybę sujungti tinklus bet kuriame techniškai galimame Tinklo taške;
7. gali atsisakyti suteikti prieigą prie Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų, vienašališkai sustabdyti ar nutraukti jų teikimą tik tais atvejais, kai tai yra pagrįsta objektyviais kriterijais, įskaitant techninių galimybių nebuvimą arba būtinybę užtikrinti Tinklo vientisumą.

Įpareigojimas suteikti prieigą ribos ūkio subjekto „Telia Lietuva“, AB, galimybes vienašališkai nesuteikti prieigos arba nutraukti prieigą prie Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių. Įpareigojimas suteikti prieigą taip pat sumažins elektroninių ryšių paslaugų teikėjų įėjimo į viešųjų telefono ryšio paslaugų rinką barjerus ir tokiu būdu galutiniams paslaugų gavėjams sukurs didesnes paslaugų pasirinkimo galimybes.

Įpareigojimas suteikti prieigą yra pateisinamas Įstatymo 1 straipsnio 5 dalyje nurodytais tikslais, nes, nenustačius įpareigojimo suteikti prieigą, ūkio subjektas „Telia Lietuva“, AB, turės galimybių ir motyvų nesuteikti prieigos prie Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių arba vienašališkai nustatyti (keisti) Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų sąlygas. Tokiu būdu bus ribojama konkurencija teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas.

Įpareigojimas suteikti prieigą yra proporcingas ir pateisinamas elektroninių ryšių veiklos reguliavimo principais, nurodytais Įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje, nes:

a) šiuo įpareigojimu bus apribotos ūkio subjekto „Telia Lietuva“, AB, galimybės riboti viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų (konkurentų) skaičių arba jų veiklą, nesuteikiant prieigos arba nutraukiant prieigą prie Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų;

b) šiuo įpareigojimu bus apribotos ūkio subjekto „Telia Lietuva“, AB, galimybės riboti savo teikiamų viešųjų telefono ryšio paslaugų gavėjams galimybes paskambinti kitų viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų galutiniams paslaugų gavėjams arba atvirkščiai;

c) viešųjų ryšių tinklų sujungimas (t. y. prieigos prie Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių suteikimas) yra abipusiškai naudingas viešuosius ryšių tinklus sujungiantiems operatoriams, tokiu būdu užtikrinantis skirtingų viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų galutinių paslaugų gavėjų tarpusavio bendravimą;

d) prieiga turės būti suteikta esant pagrįstam prašymui suteikti prieigą prie Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių.

Išvada: Ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB, teikiant Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugas ir su jomis susijusias priemones, yra nustatomas įpareigojimas suteikti prieigą, nurodytas Įstatymo 21 straipsnio 1 dalies 1, 2, 3, 5, 6 ir 9 punktuose.

4.1.2. Kainų kontrolės įpareigojimas

Ataskaitos 3.2.1 skyriuje nustatyta, kad viena iš Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinkoje nustatytų konkurencijos problemų yra tai, kad ūkio subjektas „Telia Lietuva“, AB, nesant reguliavimo, turi galimybių ir motyvų Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių kainas nustatyti sau palankia linkme.

Ataskaitos 3.2.1 skyriuje konstatuota, kad ūkio subjektas „Telia Lietuva“, AB, užima 100 proc. Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinkos, barjerai įeiti į Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinką yra absoliutūs, Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinkoje potencialios konkurencijos nėra, Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinkoje pirkėjo derybinės galios taip pat nėra. Šios aplinkybės nesudaro sąlygų nagrinėjamoje rinkoje atsirasti charakteristikoms, kurios spręstų šio skyriaus pirmoje pastraipoje nurodytą su Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių kainomis susijusią konkurencijos problemą. Minėtos problemos neišspręs ir įpareigojimas suteikti prieigą, kuris užtikrins, kad ūkio subjektas „Telia Lietuva“, AB, privalės suteikti Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugas ir su jomis susijusias priemones, tačiau minėtas įpareigojimas neribos „Telia Lietuva“, AB, galimybės nustatyti sau palankią Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų kainą. Tokia kaina gali būti nepagrįstai didelė, o jos taikymas sudarys ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB, galimybes riboti konkurenciją teikiant viešąsias judriojo telefono ryšio paslaugas. Konkurencijos problemą, kad ūkio subjektas „Telia Lietuva“, AB, turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių kainas nustatyti sau palankia linkme, tiesiogiai ir geriausiai sprendžia Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių kainų reguliavimas. Atsižvelgiant į tai, taip pat į tai, kad ketvirto Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu UAB „OMNITEL“ sprendžiant analogiškas konkurencijos problemas, buvo nustatytas kainų kontrolės įpareigojimas, Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinkoje tikslinga reguliuoti Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių kainas.

Įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 5 punkte nustatyta, kad Tarnyba turi teisę ūkio subjektams, turintiems didelę įtaką atitinkamoje rinkoje, nustatyti kainų kontrolės ir sąnaudų apskaitos įpareigojimus pagal Įstatymo 23 straipsnį. Įstatymo 23 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, kad Tarnyba turi teisę nustatyti operatoriui, turinčiam didelę įtaką atitinkamoje rinkoje, įpareigojimą susijusį su kainų kontrole, kai rinkos tyrimo metu nustatyta, kad veiksmingos konkurencijos trūkumas reiškia, kad atitinkamas operatorius galėtų palaikyti pernelyg dideles kainas, tuo darydamas žalą galutiniams paslaugų gavėjams.

Siekiant riboti ūkio subjekto „Telia Lietuva“, AB, galimybes vienašališkai nustatyti Balso skambučių užbaigimo paslaugų „Telia Lietuva“, AB, Tinkle kainas, o tuo pačiu ir palaikyti pernelyg dideles kainas, tikslinga ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB, nustatyti Įstatymo 23 straipsnyje nurodytą kainų kontrolės įpareigojimą.

Kaip nurodyta Ataskaitos 1.3 skyriuje, Tarnyba gali naudotis kitų rinkos tyrimų metu surinkta informacija. Ankstesnių Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimų metu Tarnyba organizavo viešąsias konsultacijas dėl skambučių užbaigimo viešuosiuose fiksuotojo ir judriojo ryšio tinkluose paslaugų aukščiausios kainos nustatymo. Jų metu Lietuvos operatoriai vieningai pasisakė, kad Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainos neturėtų būti mažesnės nei kainos, nustatytos kitose Europos Sąjungos valstybėse. Ketvirto Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu Tarnyba Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainą nustatė, atsižvelgdama į Europos Sąjungos valstybių narių, kurios buvo įgyvendinusios Rekomendacijos dėl kainų reguliavimo reikalavimus¹² ir Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainas nustačiusios pagal įdiegtus BU-LRIC (angl. *Bottom-Up Long Run Incremental Cost*) apskaitos modelius, apskaičiuotų BU-LRIC sąnaudų vidurkį (angl. *Benchmarking*). Skaiciuojant Balso skambučių užbaigimo paslaugos kainą, buvo remtasi tų valstybių, kurios buvo įdiegusios BU-LRIC sąnaudų apskaitos modelį pagal Rekomendaciją dėl kainų reguliavimo, duomenimis. Taikant minėtą metodą, Tarnyba nustatė, kad Balso skambučių užbaigimo paslaugos kaina turi būti ne didesnė nei 0,94 Eur ct/min. (be PVM).

Atsižvelgiant į tai, kad paskutinių dviejų Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimų metu Balso skambučių užbaigimo paslaugų kaina buvo nustatyta, remiantis Bendrojoje pozicijoje dėl priemonių minimu kainų kontrolės metodu, kai yra atsižvelgiama į kitų šalių patirtį (toliau – Benchmarking metodas), ir įvertinus galimus naujo BU-LRIC modelio kūrimo kaštus (reikalingus žmogiškuosius ir finansinius išteklius), bei lyginant kitų šalių pagal BU-LRIC modelį apskaičiuotas Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainas su Benchmarking metodo gaunamu rezultatu (Tiriamuoju laikotarpiu valstybių skaičius, kurios įdiegė BU-LRIC apskaitos modelius, yra išaugęs iki dvidešimt trijų, o kai kurios Europos Sąjungos valstybės narės perskaičiavo Balso skambučių užbaigimo paslaugų sąnaudas ir sumažino siektinas kainas), tikėtina, kad apskaičiuotos Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų kainos bus vienodos arba labai panašios, todėl analizuojant sąnaudų metodų naudą ir kaštus, manytina, kad Benchmarking metodas labiausiai tinkamas. Taigi tikslinga ir toliau taikyti vidutinę Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainą, apskaičiuotą pagal BU-LRIC sąnaudų apskaitos modelį, kurį šio rinkos tyrimo metu taikė dvidešimt trys Europos Sąjungos valstybės narės. Pažymėtina ir tai, kad Bendrojoje pozicijoje dėl priemonių minimas Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainų simetriškumas turėtų būti užtikrinamas ne tik nacionaliniu, bet ir visos Europos Sąjungos mastu, todėl Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainos nustatymas, remiantis kitų šalių patirtimi, yra tinkamas metodas, įgyvendinant Rekomendacijos dėl kainų reguliavimo keliamus tikslus bei reikalavimus.

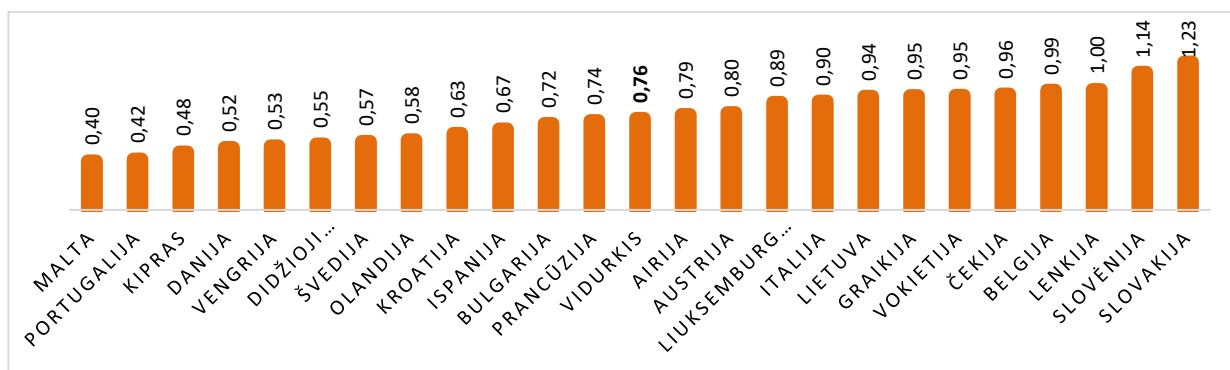
Kaip minėta ankstesnėje pastraipoje, Tiriamuoju laikotarpiu valstybių, įdiegusių BU-LRIC apskaitos modelius, skaičius išaugęs iki dvidešimt trijų, o kai kurios Europos Sąjungos valstybės narės perskaičiavo Balso skambučių užbaigimo paslaugų sąnaudas ir sumažino siektinas kainas. Tai savo ruožtu daro įtaką BU-LRIC sąnaudų vidurkiui, taip pat ir vidutinei Balso skambučių užbaigimo

¹² Įgyvendinant Rekomendacijos dėl kainų reguliavimo keliamus reikalavimus, siekiama efektyvaus ir vieningo Balso skambučių užbaigimo paslaugų reguliavimo Europos Sąjungos mastu, užtikrinant jo tęstinumą ir taikomo kainų kontrolės įpareigojimo suderinamumą.

Europos Sąjungos Tinkluose kainai. Atsižvelgiant į tai, kad kinta Europos Sąjungos valstybių narių, įgyvendinusių Rekomendacijos dėl kainų reguliavimo keliamus reikalavimus, skaičius ir keičiasi Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainos, nustatytos pagal BU-LRIC sąnaudų apskaitos modelį, kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse, būtina peržiūrėti ketvirto Balso skambučių užbaigimo rinkos tyrimo metu nustatytą kainą.

3 paveiksle pateikta informacija vaizduoja Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainas valstybėse, kurios taiko „grynosiomis“ BU-LRIC modelio sąnaudomis grįstas kainas. Didžiausia Balso skambučių užbaigimo paslaugos kaina (1,23 Eur ct/min. (be PVM)), apskaičiuota įgyvendinant Rekomendaciją dėl kainų reguliavimo, yra taikoma Slovakijoje, mažiausia – Maltoje (0,40 Eur ct/min. (be PVM)). Europos Sąjungos valstybių, kurios Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainas nustatė, atsižvelgdamos į „grynąsias“ BU-LRIC sąnaudas, Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainų vidurkis siekia 0,76 Eur ct/min. (be PVM). Ši kaina visiškai atitinka Rekomendacijos dėl kainų reguliavimo 12 punkto nuostatą, kad po 2014 m. liepos 1 d. „alternatyvių metodikų taikymo rezultatai neturėtų viršyti vidutinių skambučių užbaigimo tarifų, kuriuos taikydamos rekomenduojamą sąnaudų metodiką nustatė nacionalinės reguliavimo institucijos“.

3 paveikslas. Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainų palyginimas Rekomendaciją dėl kainų reguliavimo įgyvendinusiame valstybėse, Eur ct/min. (be PVM)



Šaltinis: Tarnybos duomenys

Pastebėtina, kad Respondentai Anketoje siūlė palikti galioti ketvirto Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytą diferencijavimą pagal skambučių kilmę, kuomet kainų kontrolės įpareigojimas taikomas tik skambučiams, inicijuotiems Europos ekonominėje erdvėje. Toks Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainų diferencijavimas pagal skambučių kilmę ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB, sudaro lankstesnes sąlygas nustatyti Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainas ir suteikia didesnę derybinę galią derėtis dėl konkrečių Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainų. Šis įpareigojimas taip pat yra proporcingas, nes konkrečių kainų reguliavimas koncentruojamas nacionalinėje ir Europos ekonominės erdvės šalyse, kur perduodami didžiausi skambučių srutai. Net ir koncentruojant reguliavimą tik Europos ekonominėje erdvėje, lankstesnės kainų nustatymo sąlygos ir siekis galutiniams paslaugų gavėjams viešąsias telefono ryšio paslaugas teikti patraukliomis sąlygomis skatins ir toliau operatorius derėtis dėl Balso skambučių užbaigimo Tinkluose paslaugų kainų.

Siekiant Lietuvos Tinklų operatoriams sudaryti lankstesnes sąlygas derantis dėl Balso skambučių užbaigimo paslaugų, teikiamų ne Europos ekonominėje erdvėje, kainų ir tokiu būdu sudaryti sąlygas mažėti Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainoms, taip pat ir tarptautinių skambučių kainoms, tikslinga nustatyti ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB, kainų kontrolės įpareigojimą, kuomet kainų kontrolės įpareigojimas taikomas tik skambučiams, inicijuotiems Europos ekonominėje erdvėje. Pažymėtina, kad Tarnyba, nustačiusi, jog dėl lankstesnio kainų kontrolės įpareigojimo taikymo kyla problemos, kurios riboja konkurenciją teikiant elektroninių ryšių

paslaugas, gali panaudoti Įstatyme numatytus įrankius (laikinių priemonių taikymą arba ginčo tarp ūkio subjektų sprendimą) ir išspręsti kilusias problemas.

Įpareigojimas yra pateisinamas elektroninių ryšių veiklos reguliavimo tikslais, nurodytais Įstatymo 1 straipsnio 5 dalyje, nes ribojant ūkio subjekto „Telia Lietuva“, AB, galimybes nustatyti Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų kainas sau palankia linkme, bus sudarytos sąlygos formuoti konkurencijai teikiant viešąsias telefono ryšio ir (arba) viešųjų ryšių tinklų paslaugas. Siūloma Balso skambučių užbaigimo paslaugų kaina yra nustatyta atsižvelgiant į Rekomendacijos dėl kainų reguliavimo reikalavimus, todėl tai sukurs sąlygas vidaus rinkos plėtrai. Ūkio subjektas „Telia Lietuva“, AB, turės galimybę nustatyti konkrečias Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainas skambučiams, inicijuotiems už Europos ekonominės erdvės ribų.

Įpareigojimas atitinka elektroninių ryšių veiklos reguliavimo principus ir yra proporcingas. Įpareigojimas ribos ūkio subjekto „Telia Lietuva“, AB, galimybes vienašališkai nustatyti Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų kainas, kai skambučiai yra inicijuoti Europos ekonominėje erdvėje, tačiau užtikrins, kad ūkio subjektas „Telia Lietuva“, AB, padengs šioms paslaugoms teikti patiriamas konkurencinėje rinkoje veikiančio Balso skambučių užbaigimo paslaugų teikėjo sąnaudas. Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainą nustatys Tarnyba, todėl ūkio subjektas nepatirs sąnaudų apskaitos sistemų, reikalingų kainoms apskaičiuoti, diegimo ir palaikymo naštos. Siūlomas kainų kontrolės įpareigojimas sudarys geresnes sąlygas derėtis dėl palankesnių skambučių užbaigimo paslaugų kainų viešuosiuose ryšių tinkluose, veikiančiuose už Europos ekonominės erdvės ribų.

Ataskaitos 3.2.1 skyriuje buvo konstatuota, kad ūkio subjektas „Telia Lietuva“, AB, nesant reguliavimo, turi galimybių ir motyvų nustatyti su Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugomis susijusių priemonių sąlygas (įskaitant kainas) sau palankia linkme. Siekiant riboti ūkio subjekto galimybes nustatyti su Balso skambučių užbaigimo savo Tinkle paslaugomis susijusių priemonių kainas sau palankia linkme ir šio Balso skambučių užbaigimo Tinkle rinkos tyrimo metu nustatytos konkurencijos problemos – vienašališkų užmokesčių už Tinklų sujungimą nustatymo ir taikymo, tikslinga nustatyti tokį kainų kontrolės įpareigojimą su Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugomis susijusioms priemonėms:

1. kiek tai susiję su Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų teikimu susijusiomis priemonėmis, kai ūkio subjektas „Telia Lietuva“, AB, yra sujungęs savo Tinklą su kito operatoriaus viešuoju ryšių tinklu, ūkio subjektas „Telia Lietuva“, AB, privalo nereikalauti kito operatoriaus mokėti už su Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų teikimu susijusias priemones, t. y. ūkio subjektas „Telia Lietuva“, AB, sąnaudas, susijusias su Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų teikimu susijusiomis priemonėmis, išskyrus Ryšių liniją, dengia pats. Operatoriui, sujungusiam viešąjį ryšių tinklą su „Telia Lietuva“, AB, Tinklu, nustačius užmokesčius už su balso skambučių užbaigimo to operatoriaus viešajame ryšių tinkle teikimu susijusias priemones, ūkio subjektas „Telia Lietuva“, AB, gali nustatyti analogiškus užmokesčius;

2. kiek tai susiję su tinklų sujungimui naudojama Ryšių linija, jungiančia „Telia Lietuva“, AB, Tinklą su kito operatoriaus viešuoju ryšių tinklu:

- 2.1. ūkio subjektas „Telia Lietuva“, AB, privalo leisti įrengti bei teikti Ryšių liniją viešąjį ryšių tinklą su „Telia Lietuva“, AB, Tinklu ketinančiam sujungti (ar sujungusiam) operatoriui (arba šio operatoriaus pasirinktam trečiajam asmeniui), jei jo siūloma Ryšių linijos įrengimo bei teikimo kaina yra žemesnė negu kaina, už kurią šią Ryšių liniją įrengti bei teikti siūlo ūkio subjektas „Telia Lietuva“, AB;

- 2.2. padengti 50 procentų Ryšių linijos įrengimo ir teikimo sąnaudų.

Įpareigojimas yra proporcingas, nes ribos ūkio subjekto „Telia Lietuva“, AB, galimybes vienašališkai nustatyti užmokesčius už su Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų teikimu susijusias priemones. Tačiau įpareigojimas leidžia padengti dalį išlaidų, susijusių su Ryšių linijos įrengimu ir teikimu. Įpareigojimas yra pateisinamas elektroninių ryšių veiklos

reguliavimo tikslais ir principais, nurodytais Įstatymo 1 straipsnio 5 dalyje ir 2 straipsnio 1 dalyje, nes skatins konkurenciją elektroninių ryšių rinkoje ir užtikrins mažiausią būtiną reguliavimą.

Papildomai pažymėtina, kad elektroninių ryšių paslaugų teikėjai ankstesnių Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimų metu, taip pat ir kitų rinkų tyrimų metu Tarnybą yra informavę, kad siekiant peržiūrėti veiklos procesus ir veiklos planus yra būtinas 6 mėn. laikotarpis nuo Tarnybos sprendimo priėmimo iki įpareigojimų įsigaliojimo datos. Tarnyba, atsižvelgdama į Rekomendacijos dėl kainų reguliavimo reikalavimus, įvertindama Tinklo operatoriams reikalingus išteklius peržiūrėti einamuosius veiklos procesus ir tinkamai pasiruošti nustatomų įpareigojimų vykdymui, taip pat atsižvelgdama į konsultacijų su Europos Komisija terminus, kainų kontrolės įpareigojimo įsigaliojimo terminą nustato nuo 2020 m. liepos 1 d.

Išvada: Ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB, nustatomas kainų kontrolės įpareigojimas, nurodytas Įstatymo 23 straipsnyje. Ūkio subjektas „Telia Lietuva“, AB, privalo:

1. užtikrinti, kad Balso skambučių, inicijuotų Europos ekonominės erdvės valstybėse narėse, užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų kaina, apskaičiuota atsižvelgiant į Europos Sąjungos valstybių narių pagal Rekomendacijos dėl kainų reguliavimo reikalavimus apskaičiuotą „grynųjų“ BU-LRIC sąnaudų vidurkį, nebūtų didesnė nei:

- 1.1. 0,94 Eur ct/min. (be PVM) iki 2020 m. birželio 30 d.;

- 1.2. 0,76 Eur ct/min. (be PVM) nuo 2020 m. liepos 1 d.;

2. kiek tai susiję su Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų teikimu susijusiomis priemonėmis, kai ūkio subjektas „Telia Lietuva“, AB, yra sujungęs (arba ketina sujungti) savo Tinklą su kito operatoriaus viešuoju ryšių tinklu, nereikalauti kito operatoriaus mokėti už su Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų teikimu susijusias priemones, t. y. ūkio subjektas „Telia Lietuva“, AB, sąnaudas, susijusias su Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų teikimu susijusiomis priemonėmis, išskyrus Ryšių liniją, dengia pats. Operatoriui, sujungusiam viešąjį ryšių tinklą su „Telia Lietuva“, AB, Tinklu, nustatčius užmokesčius už su Balso skambučių užbaigimo to operatoriaus Tinkle teikimu susijusias priemones, ūkio subjektas „Telia Lietuva“, AB, gali nustatyti analogiškus užmokesčius;

3. kiek tai susiję su viešųjų ryšių tinklų sujungimui naudojama Ryšių linija, jungiančia „Telia Lietuva“, AB, Tinklą su kito operatoriaus viešuoju ryšių tinklu:

- 3.1. leisti įrengti bei teikti Ryšių liniją viešąjį ryšių tinklą su „Telia Lietuva“, AB, Tinklu ketinančiam sujungti (ar sujungusiam) operatoriui (arba šio operatoriaus pasirinktam trečiajam asmeniui), jei jo siūloma Ryšių linijos įrengimo bei teikimo kaina yra mažesnė negu kaina, už kurią šią Ryšių liniją įrengti bei teikti siūlo ūkio subjektas „Telia Lietuva“, AB;

- 3.2. padengti 50 procentų Ryšių linijos įrengimo ir teikimo sąnaudų.

4.1.3. Nediskriminavimo įpareigojimas

Kaip jau nustatyta Ataskaitos 3.2.1 skyriuje Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinkoje egzistuoja ši konkurencijos problema – ūkio subjektas „Telia Lietuva“, AB, turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes nustatyti Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių sąlygas (įskaitant kainą) sau palankia linkme.

Siekiant spręsti šio Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytą konkurencijos problemą, tikslinga ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB, nustatyti nediskriminavimo įpareigojimą. Nediskriminavimo įpareigojimo tikslas yra apriboti vertikalčiai integruoto paslaugų teikėjo galimybes skirtingiems paslaugų gavėjams taikyti skirtingas sąlygas elektroninių ryšių paslaugoms, kurias naudoja pats vertikalčiai integruotas operatorius ir kiti elektroninių ryšių paslaugų teikėjai konkuruodami vieni su kitais. Balso skambučių užbaigimo paslaugų teikėjas, taikydamas skirtingas sąlygas savo teikiamoms Balso skambučių užbaigimo paslaugoms, netiesiogiai darys įtaką

kitų viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų ir kitų elektroninių ryšių paslaugų teikėjų galimybėms konkuruoti su Balso skambučių užbaigimo paslaugų teikėjo teikiamomis viešosiomis telefono ryšio paslaugomis. Nediskriminavimo įpareigojimo taikymą pagrindžia ir toliau nurodytos aplinkybės.

Nediskriminavimo įpareigojimas užtikrins, kad skirtingiems Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių gavėjams ūkio subjektas „Telia Lietuva“, AB, taikys analogiškas technines, kokybės, nustatomų terminų ir kitas paslaugų teikimo sąlygas, kokias taiko sau, taip pat paslaugų teikimo sąlygos bus ne blogesnės nei ūkio subjektas „Telia Lietuva“, AB, jas taiko sau. Šis įpareigojimas leis ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB, nustatyti lankstesnes Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainas, tačiau ribos ūkio subjekto „Telia Lietuva“, AB, galimybes taikyti diskriminacines sąlygas, kai skambučio kilmė yra tokia pati. Lankstesnės galimybės nustatyti kainas sudarys sąlygas didesnei ūkio subjekto „Telia Lietuva“, AB, derybinei galiai derantis dėl Balso skambučių užbaigimo paslaugų gavimo sąlygų iš operatorių, veikiančių už Europos ekonominės erdvės ribų. Šis įpareigojimas atitinka Įstatymo 1 straipsnio 5 dalyje nurodytus tikslus, nes, ribojant ūkio subjekto „Telia Lietuva“, AB, galimybes diskriminuoti Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių pirkėjus sau, savo padaliniais ar dukterinėms įmonėms teikiamų paslaugų techninių, kokybinių ir kitų panašių sąlygų atžvilgiu, yra sudaromos sąlygos vystytis konkurencijai teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas. Tai yra kitų viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų galimybės konkuruoti su ūkio subjektu „Telia Lietuva“, AB, nebus ribojamos ūkio subjekto „Telia Lietuva“, AB, galimai diskriminaciniais veiksmais skirtingiems paslaugų gavėjams (įskaitant ir save) nustatytomis skirtingomis Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių sąlygomis. Nediskriminavimo įpareigojimas atitinka Įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje nurodytus elektroninių ryšių veiklos reguliavimo principus, nes, kaip nurodyta anksčiau, užtikrins sąlygas vystytis konkurencijai ir apsaugos Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų gavėjų ir šių gavėjų galutinių paslaugų gavėjų interesus.

Nediskriminavimo įpareigojimas yra proporcingas ir pateisinamas elektroninių ryšių reguliavimo tikslais ir principais, nurodytais Įstatymo 1 straipsnio 5 dalyje ir 2 straipsnio 1 dalyje, nes, užtikrina, kad „Telia Lietuva“, AB, kiek tai susiję su prieiga, nediskriminuos kitų ūkio subjektų, įskaitant kitiems ūkio subjektams, teikiantiems analogiškas paslaugas, analogiškų sąlygų analogiškais aplinkybėmis taikymą ir tos pačios kokybės bei tokiais pačiomis sąlygomis, kokias turi pats arba teikia savo padaliniais, dukterinėms įmonėms ar bet kuriems kitiems ūkio subjektams, paslaugų bei informacijos teikimą.

Dėl anksčiau išdėstytų aplinkybių Tarnyba laiko, kad ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB, tikslinga nustatyti nediskriminavimo įpareigojimą (nurodytą Įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje).

Išvada: Ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB, teikiant Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugas ir su jomis susijusias priemones, yra nustatomas Įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje numatytas nediskriminavimo įpareigojimas:

„Ūkio subjektas „Telia Lietuva“, AB, teikdamas Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugas ir su jomis susijusias priemones, privalo nediskriminuoti kitų ūkio subjektų ir užtikrinti analogiškų sąlygų analogiškais aplinkybėmis taikymą (įskaitant informacijos teikimą ir paslaugų kokybę) ir tos pačios kokybės bei tokių pačių sąlygų taikymą (įskaitant informacijos teikimą), kokias turi pats arba teikia savo padaliniais, dukterinėms įmonėms ar bet kuriems kitiems ūkio subjektams.“

4.1.4. Skaidrumo įpareigojimas

Skaidrumo įpareigojimas užtikrina galimybę stebėti, kaip laikomasi nediskriminavimo įpareigojimo, kainų kontrolės įpareigojimo ir įpareigojimo suteikti prieigą. Kaip jau nustatyta Ataskaitos 3.2.1 skyriuje, Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugų rinkoje

egzistuoja konkurencijos problemos, o nagrinėjamoje rinkoje esančios aplinkybės neužtikrins savaiminio Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle rinkoje nustatytų konkurencijos problemų sprendimo. Skaidrumo įpareigojimas palengvina antikonkurencinio elgesio stebėjimą bei kitiems ūkio subjektams padidina tikrumą, kad Balso skambučių užbaigimo paslauga teikiama jų nediskriminuojant. Tokiu būdu yra užtikrinamos geresnės galimybės paslaugų teikėjams prognozuoti savo veiklą. Ūkio subjektas „Telia Lietuva“, AB, Prieigos, įskaitant tinklų sujungimą, suteikimo ir teikimo taisyklėse, patvirtintose Tarnybos direktoriaus 2011 m. spalio 10 d. įsakymu Nr. 1V-960 „Dėl Prieigos, įskaitant tinklų sujungimą, suteikimo ir teikimo taisyklių patvirtinimo“, (toliau – Prieigos taisyklės) nustatyta tvarka ir sąlygomis viešai skelbdamas standartinį pasiūlymą, informaciją apie Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugas, bei būtiną informaciją šioms paslaugoms gauti, padės įsitikinti, kad nėra konkurenciją ribojančių veiksnių.

Įpareigojimas yra atitinkantis konkurencijos problemų, nurodytų Ataskaitos 3.2.1 skyriuje, prigimtį yra proporcingas ir pateisinamas elektroninių ryšių veiklos reguliavimo tikslais ir principais, nurodytais Įstatymo 1 straipsnio 5 dalyje ir 2 straipsnio 1 dalyje, nes apima tik būtinos įsitikinti, kad nėra konkurenciją ribojančių veiksnių, informacijos pateikimą bei skelbimą, taip pat būtinos tinklų sujungimui įvykdyti informacijos pateikimą bei paskelbimą.

Aukščiau nurodytos aplinkybės rodo, kad skaidrumo įpareigojimo taikymas yra būtinas ir jis papildys kitus nustatomus įpareigojimus bei sudarys sąlygas konkurencijai, todėl Tarnyba laiko, kad ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB, tikslinga nustatyti skaidrumo įpareigojimą (nurodytą Įstatymo 18 straipsnyje).

Išvada: Ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB, teikiant Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugas ir su jomis susijusias priemones, nustatomas Įstatymo 18 straipsnyje numatytas skaidrumo įpareigojimas. Ūkio subjektas „Telia Lietuva“, AB, teikdamas Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugas privalo:

1. standartiniame pasiūlyme suteikti Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugas viešai skelbti detalią informaciją Prieigos taisyklėse nustatyta tvarka ir sąlygomis, įskaitant technines specifikacijas, tinklo charakteristikas, atitinkamos prieigos teikimo bei naudojimo sąlygas, prieigos ir susijusių priemonių kainas;
2. teikti ūkio subjektams, siekiantiems gauti Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugas, visą informaciją, būtiną šioms paslaugoms gauti;
3. skelbti informaciją apie Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, Tinkle paslaugas Prieigos taisyklėse nustatyta tvarka ir sąlygomis.

4.2. Įpareigojimų ūkio subjektui UAB „Bitė Lietuva“ nustatymas, pakeitimas ir (ar) panaikinimas

Ataskaitos 3.2.2 skyriuje nustatyta, kad ūkio subjektas UAB „Bitė Lietuva“ turi didelę įtaką Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle rinkoje. Atsižvelgiant į tai, Tarnyba, vadovaudamasi Įstatymo 17 straipsniu, turi teisę ūkio subjektui UAB „Bitė Lietuva“ nustatyti atitinkamus įpareigojimus, sprendžiančius tiriamoje rinkoje nustatytas konkurencijos problemas.

Tarnyba Ataskaitos 3.2.2 skyriuje nustatė šias Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle rinkoje konkurencijos problemas:

1. ūkio subjektas UAB „Bitė Lietuva“ nesant reguliavimo, turi galimybių ir motyvų atsisakyti suteikti prieigą prie Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių arba nutraukti jau suteiktą prieigą prie Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių;
2. ūkio subjektas UAB „Bitė Lietuva“ nesant reguliavimo, turi galimybių ir motyvų nustatyti Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių sąlygas (įskaitant kainas) sau palankia linkme.

Tarnybos šio Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytos konkurencijos problemos iš esmės sutampa su ketvirto Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle rinkoje nustatytomis šiomis konkurencijos problemomis:

1. Ūkio subjektas UAB „Bitė Lietuva“ turi motyvą ir, nesant reguliavimo, galimybių vienašališkai nustatyti ir taikyti per aukštas Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugų kainas.

2. Ūkio subjektas UAB „Bitė Lietuva“ turi motyvą ir, nesant reguliavimo, galimybių taikyti nevienodas Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainas, priklausomai nuo balso skambučių inicijavimo kilmės.

3. Ūkio subjektas UAB „Bitė Lietuva“ neturi iniciatyvos suteikti prieigą ir turi motyvą nesuteikti prieigos, kiek tai susiję su Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugos teikimu.

4. Ūkio subjektas UAB „Bitė Lietuva“ turi motyvą ir, nesant reguliavimo, galimybių vienašališkai nustatyti ir taikyti papildomus užmokesčius už su Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugos teikimu susijusias priemones.

Ketvirto Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle rinkoje nustatytos konkurencijos problemos buvo sprendžiamos ūkio subjektui UAB „Bitė Lietuva“ nustatant įpareigojimą suteikti prieigą, skaidrumo, nediskriminavimo, taip pat kainų kontrolės įpareigojimus (kainų kontrolės įpareigojimas buvo taikomas tiek Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugoms, tiek su šiomis paslaugomis susijusioms priemonėms).

Atsižvelgiant į tai, kad šio Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle rinkoje nustatytos konkurencijos problemos iš esmės sutampa su ketvirto Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle rinkoje nustatytomis konkurencijos problemomis ir anksčiau nustatytos konkurencijos problemos buvo sprendžiamos ūkio subjektui UAB „Bitė Lietuva“ nustatant atitinkamus įpareigojimus, o nagrinėjamoje rinkoje esančios aplinkybės neužtikrins savaiminio Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle rinkoje nustatytų konkurencijos problemų sprendimo, Tarnyba gali palikti galioti ūkio subjektui UAB „Bitė Lietuva“ nustatytus įpareigojimus arba juos pakeisti, arba panaikinti.

4.2.1. UAB „Bitė Lietuva“ galiojančių įpareigojimų vertinimas

Ataskaitos 3.2.2 skyriuje nustatyta, kad viena iš Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle rinkoje nustatytų konkurencijos problemų yra tai, kad UAB „Bitė Lietuva“ turi motyvą ir, nesant reguliavimo, turi galimybes nustatyti Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių sąlygas (įskaitant kainas) sau palankia linkme. Pastebėtina tai, kad ši konkurencijos problema sutampa su ketvirto Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytomis konkurencijos problemomis, kurios yra nurodytos toliau:

1. Ūkio subjektas UAB „Bitė Lietuva“ nesant reguliavimo, turi galimybių ir motyvą atsisakyti suteikti prieigą prie Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių arba nutraukti jau suteiktą prieigą prie Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių.

2. Ūkio subjektas UAB „Bitė Lietuva“ nesant reguliavimo, turi galimybių ir motyvą nustatyti Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių sąlygas (įskaitant kainas) sau palankia linkme.

Siekiant išspręsti ketvirto Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytas konkurencijos problemas, ūkio subjektui UAB „Bitė Lietuva“ buvo:

- a) 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1584 3 punkte visa apimtimi paliktas galioti 2005 m. rugsėjo 28 d. įsakymo Nr. 1V-820 3.1 papunktyje nustatytas įpareigojimas suteikti prieigą;
- b) 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1584 4 punkte pakeisti 2005 m. rugsėjo 28 d. įsakymo Nr. 1V-820 3.2., 3.3. bei 3.4 papunkčiuose nustatyti nediskriminavimo, skaidrumo ir kainų kontrolės įpareigojimai.

Ataskaitos 3.2.2 skyriuje konstatuota, kad ūkio subjektas UAB „Bitė Lietuva“ užima 100 proc. Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle rinkos, barjerai įeiti į Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle rinką yra absoliutūs, Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle rinkoje potencialios konkurencijos nėra, Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle rinkoje pirkėjo derybinės galios taip pat nėra. Šios aplinkybės nesudaro sąlygų nagrinėjamoje rinkoje atsirasti charakteristikoms, kurios spręstų šias Ataskaitos 3.2.2 skyriuje nurodytas su Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių teikimo sąlygomis susijusias konkurencijos problemas. Konkurencijos problemą, kad ūkio subjektas UAB „Bitė Lietuva“ turi motyvą ir, nesant reguliavimo, turi galimybes Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių kainas nustatyti sau palankia linkme, tiesiogiai ir geriausiai sprendžia Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių kainų reguliavimas. Nediskriminavimo įpareigojimas sustiprina kainų kontrolės įpareigojimą, taip pat riboja ūkio subjekto galimybes diskriminuoti skirtingus Balso skambučių užbaigimo paslaugų gavėjus kitomis priemonėmis nei kainos. Įpareigojimas suteikti prieigą riboja ūkio subjekto galimybes atsisakyti suteikti Balso skambučių užbaigimo paslaugas, o skaidrumo įpareigojimas sudaro galimybes stebėti, kaip yra laikomasi nediskriminavimo įpareigojimo, kainų kontrolės įpareigojimo, įpareigojimo suteikti prieigą. Atsižvelgiant į anksčiau paminėtus atitinkamų įpareigojimų tikslus, taip pat į tai, kad ketvirto Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu ūkio subjektui UAB „Bitė Lietuva“ sprendžiant analogiškas problemas, buvo pakeisti nediskriminavimo, skaidrumo bei kainų kontrolės įpareigojimai, Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle rinkoje tikslinga toliau reguliuoti Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių kainas, taikyti nediskriminavimo ir skaidrumo įpareigojimus bei įpareigojimą suteikti prieigą.

Tarnyba toliau vertina, ar yra tikslinga pakeisti šiuo metu galiojančius Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle rinkoje nustatytus kainų kontrolės įpareigojimą, įpareigojimą suteikti prieigą, nediskriminavimo ir skaidrumo įpareigojimus.

4.2.1.1. Kainų kontrolės įpareigojimo vertinimas

Šiame poskyryje yra vertinama, ar tikslinga palikti galioti kainų kontrolės įpareigojimą ūkio subjektui UAB „Bitė Lietuva“. Kaip jau nustatyta Ataskaitos 4.2 skyriuje, ketvirto Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu ir šio Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytos konkurencijos problemos sutampa – UAB „Bitė Lietuva“ turi motyvą ir galimybių taikyti pernelyg aukštas Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugų kainas, nes Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle rinkoje kitas operatorius pirkėjo derybinės galios neturi ir negali daryti vienpusės lemiamos įtakos ūkio subjektui UAB „Bitė Lietuva“.

Ataskaitos 3.2.2 skyriuje konstatuota, kad ūkio subjektas UAB „Bitė Lietuva“ užima 100 proc. Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle rinkos, barjerai įeiti į Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle rinką yra absoliutūs, Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle rinkoje potencialios konkurencijos nėra, Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle rinkoje pirkėjo derybinės galios taip pat nėra. Šios aplinkybės nesudaro sąlygų nagrinėjamoje rinkoje atsirasti charakteristikoms, kurios spręstų šio skyriaus pirmoje pastraipoje nurodytą su Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių kainomis susijusią konkurencijos problemą. Minėtos problemos neišspręs ir

įpareigojimas suteikti prieigą, kuris užtikrins, kad ūkio subjektas UAB „Bitė Lietuva“ privalės suteikti Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugas ir su jomis susijusias priemones, tačiau minėtas įpareigojimas neribos ūkio subjekto UAB „Bitė Lietuva“ galimybės nustatyti sau palankią Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugų kainą. Tokia kaina gali būti nepagrįstai didelė, o jos taikymas sudarys ūkio subjektui UAB „Bitė Lietuva“ galimybes riboti konkurenciją teikiant viešąsias judriojo telefono ryšio paslaugas. Konkurencijos problemą, kad ūkio subjektas UAB „Bitė Lietuva“ turi motyvą ir, nesant reguliavimo, turi galimybes Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių kainas nustatyti sau palankia linkme, tiesiogiai ir geriausiai sprendžia Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių kainų reguliavimas. Atsižvelgiant į tai, taip pat į tai, kad atlikus ketvirtą Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimą sprendžiant analogiškas problemas, ūkio subjektui UAB „Bitė Lietuva“ buvo nustatytas kainų kontrolės įpareigojimas, Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle rinkoje tikslinga toliau reguliuoti Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių kainas.

Siekiant išspręsti ketvirto Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytas konkurencijos problemas, ūkio subjektui UAB „Bitė Lietuva“ buvo nustatytas kainų kontrolės įpareigojimas dviem paslaugoms: Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugai ir su Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugomis susijusių priemonių paslaugomis. Atlikusi ketvirtą Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimą Tarnyba 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1584 4.3 papunkčiu ūkio subjektui UAB „Bitė Lietuva“ pakeitė 2005 m. rugsėjo 28 d. įsakymo Nr. 1V-820 3.4 papunktyje nustatytą kainų kontrolės įpareigojimą ir išdėstė jį taip:

Ūkio subjektas UAB „Bitė Lietuva“ privalo:

1. užtikrinti, kad balso skambučių, inicijuotų Europos ekonominės erdvės valstybėse narėse, užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugos kaina nebūtų didesnė nei Tarnybos nustatyta Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugos kaina. Tarnyba balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugos kainą nustatys, atsižvelgdama į Europos Sąjungos valstybių narių, pagal Rekomendacijos dėl kainų reguliavimo reikalavimus, apskaičiuotą „grynųjų“ BU-LRIC sąnaudų vidurkį;

2. užtikrinti, kad iki Tarnyba apskaičiuos ir nustatys šio įsakymo 4.3.1 papunktyje nurodytą Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugos kainą, balso skambučių, inicijuotų Europos ekonominės erdvės valstybėse narėse, užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugos kaina nebūtų didesnė nei:

- 2.1. 1,04 Eur ct/min. (be PVM) iki 2016 m. kovo 31 d.;

- 2.2. 0,94 Eur ct/min. (be PVM) nuo 2016 m. balandžio 1 d.;

3. kiek tai susiję su balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugų teikimu susijusiomis priemonėmis, kai ūkio subjektas UAB „Bitė Lietuva“ yra sujungęs savo Tinklą su kito operatoriaus viešuoju ryšių tinklu, ūkio subjektas UAB „Bitė Lietuva“ privalo nereikalauti kito operatoriaus mokėti už su balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugų teikimu susijusias priemones, t. y. ūkio subjektas UAB „Bitė Lietuva“ sąnaudas, susijusias su Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugų teikimu susijusiomis priemonėmis, išskyrus Ryšių liniją, dengia pats. Operatoriui, sujungusiam savo viešąjį ryšių tinklą su UAB „Bitė Lietuva“ Tinklu, nustatčius užmokesčius už su balso skambučių užbaigimo to operatoriaus viešajame ryšių tinkle teikimu susijusias priemones, ūkio subjektas UAB „Bitė Lietuva“ gali nustatyti analogiškus užmokesčius;

4. kiek tai susiję su viešųjų ryšių tinklų sujungimui naudojama Ryšių linija, jungiančia UAB „Bitė Lietuva“ Tinklą su kito operatoriaus viešuoju ryšių tinklu:

- 4.1. ūkio subjektas UAB „Bitė Lietuva“ privalo leisti įrengti bei teikti Ryšių liniją viešąjį ryšių tinklą su UAB „Bitė Lietuva“ Tinklu ketinančiam sujungti (ar sujungusiam) operatoriui (arba

šio operatoriaus pasirinktam trečiajam asmeniui), jei jo siūloma Ryšių linijos įrengimo bei teikimo kaina yra žemesnė negu kaina, už kurią šią Ryšių liniją įrengti bei teikti siūlo ūkio subjektas UAB „Bitė Lietuva“;

4.2. padengti 50 procentų Ryšių linijos įrengimo ir teikimo sąnaudų.

Atsižvelgiant į tai, kad paskutinių dviejų Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimų metu Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugų kainos buvo apskaičiuotos pagal kainų kontrolės metodą, atsižvelgiant į kitų Europos Sąjungos valstybių patirtį, t. y. Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugų kainos turėjo būti ne didesnės nei valstybių, įdiegusių „grynųjų“ BU-LRIC sąnaudų apskaitos modelį pagal Rekomendacijos dėl kainų reguliavimo reikalavimus, taikomų Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainų vidurkį, ir į Ataskaitos 4.1.1.1 skyriuje pateiktą informaciją, Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugų kainos bus apskaičiuotos pagal kainų kontrolės metodą, atsižvelgiant į kitų Europos Sąjungos valstybių patirtį, t. y. Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugų kainos turi būti ne didesnės nei valstybių, įdiegusių „grynųjų“ BU-LRIC sąnaudų apskaitos modelį pagal Rekomendacijos dėl kainų reguliavimo reikalavimus, taikomų Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainų vidurkį.

Įpareigojimas yra pateisinamas elektroninių ryšių veiklos reguliavimo tikslais, nurodytais Įstatymo 1 straipsnio 5 dalyje, nes ribojant ūkio subjekto UAB „Bitė Lietuva“ galimybes nustatyti Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugų kainas sau palankia linkme, bus sudarytos sąlygos formuoti konkurencijai teikiant viešąsias telefono ryšio ir (arba) viešųjų ryšių tinklų paslaugas. Siūloma Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugų kaina yra nustatyta atsižvelgiant į Rekomendacijos dėl kainų reguliavimo reikalavimus, todėl tai sukurs sąlygas vidaus rinkos plėtrai. Ūkio subjektas UAB „Bitė Lietuva“ turės galimybę nustatyti konkrečias Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainas skambučiams, inicijuotiems už Europos ekonominės erdvės ribų.

Įpareigojimas atitinka elektroninių ryšių veiklos reguliavimo principus ir yra proporcingas. Įpareigojimas ribos ūkio subjekto UAB „Bitė Lietuva“ galimybes vienašališkai nustatyti Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugų kainas, kai skambučiai yra inicijuoti Europos ekonominėje erdvėje, tačiau užtikrins, kad ūkio subjektas UAB „Bitė Lietuva“ padengs šioms paslaugoms teikti patiriamas konkurencinėje rinkoje veikiančio Balso skambučių užbaigimo paslaugų teikėjo sąnaudas. Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainą nustatys Tarnyba, todėl ūkio subjektas nepatirs sąnaudų apskaitos sistemų, reikalingų kainoms apskaičiuoti, diegimo ir palaikymo naštos. Siūlomas kainų kontrolės įpareigojimas sudarys geresnes sąlygas derėtis dėl palankesnių Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainų viešuosiuose ryšių tinkluose, veikiančiuose už Europos ekonominės erdvės ribų.

Ataskaitos 4.2 skyriuje buvo konstatuota, kad ūkio subjektas UAB „Bitė Lietuva“, nesant reguliavimo, turi galimybių ir motyvų nustatyti su Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugomis susijusių priemonių sąlygas (įskaitant kainas) sau palankia linkme. Siekiant riboti ūkio subjekto galimybes nustatyti su Balso skambučių užbaigimo savo Tinkle paslaugomis susijusių priemonių kainas sau palankia linkme ir išvengti ankstesnių Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimų metu nustatytos konkurencijos problemos – vienašališkų užmokesčių už Tinklų sujungimą nustatymo ir taikymo – pasikartojimo, tikslinga nustatyti tokį kainų kontrolės įpareigojimą su Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugomis susijusioms priemonėms, koks buvo nustatytas atlikus ketvirtą Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimą 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1584 4.3 papunktyje. Kainų kontrolės įpareigojimas yra proporcingas, nes ribos ūkio subjekto UAB „Bitė Lietuva“ galimybes vienašališkai nustatyti užmokesčius už su Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugų teikimu susijusias priemones. Tačiau įpareigojimas leis padengti dalį išlaidų, susijusių su Ryšių linijos įrengimu ir teikimu. Įpareigojimas yra pateisinamas elektroninių ryšių veiklos reguliavimo tikslais ir principais,

nurodytais Įstatymo 1 straipsnio 5 dalyje ir 2 straipsnio 1 dalyje, nes skatins konkurenciją elektroninių ryšių rinkoje ir užtikrins mažiausią būtiną reguliavimą.

Papildomai pažymėtina, kad elektroninių ryšių paslaugų teikėjai ankstesnių Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimų metu, taip pat ir kitų rinkų tyrimų metu Tarnybą yra informavę, kad siekiant peržiūrėti veiklos procesus ir veiklos planus yra būtinas 6 mėn. laikotarpis nuo Tarnybos sprendimo priėmimo iki įpareigojimų įsigaliojimo datos. Tarnyba, atsižvelgdama į Rekomendacijos dėl kainų reguliavimo reikalavimus, įvertindama Tinklo operatoriams reikalingus išteklius peržiūrėti einamuosius veiklos procesus ir tinkamai pasiruošti nustatomų įpareigojimų vykdymui, taip pat atsižvelgdama į konsultacijų su Europos Komisija terminus, kainų kontrolės įpareigojimo įsigaliojimo terminą nustato nuo 2020 m. liepos 1 d.

Išvados:

Ūkio subjektui UAB „Bitė Lietuva“, teikiant Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugas ir su jomis susijusias priemones, yra pakeičiamas 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1584 4.3 papunktyje nustatytas kainų kontrolės įpareigojimas ir išdėstomas taip:

Ūkio subjektas UAB „Bitė Lietuva“ privalo:

1. užtikrinti, kad Balso skambučių, inicijuotų Europos ekonominės erdvės valstybėse narėse, užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugos kaina, apskaičiuota atsižvelgiant į Europos Sąjungos valstybių narių pagal Rekomendacijos dėl kainų reguliavimo reikalavimus apskaičiuotų „grynųjų“ BU-LRIC sąnaudų vidurkį, nebūtų didesnė nei:

1.1. 0,94 Eur ct/min. (be PVM) iki 2020 m. birželio 30 d.;

1.2. 0,76 Eur ct/min. (be PVM) nuo 2020 m. liepos 1 d.;

2. kiek tai susiję su Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugų teikimu susijusiomis priemonėmis, kai ūkio subjektas UAB „Bitė Lietuva“ yra sujungęs (arba ketina sujungti) savo Tinklą su kito operatoriaus viešuoju ryšių tinklu, nereikalauti kito operatoriaus mokėti už su Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugų teikimu susijusias priemones, t. y. ūkio subjektas UAB „Bitė Lietuva“ sąnaudas, susijusias su Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugų teikimu susijusiomis priemonėmis, išskyrus Ryšių liniją, dengia pats. Operatoriui, sujungusiam viešąjį ryšių tinklą su UAB „Bitė Lietuva“ Tinklu, nustačius užmokesčius už su balso skambučių užbaigimo to operatoriaus viešajame ryšių tinkle teikimu susijusias priemones, ūkio subjektas UAB „Bitė Lietuva“ gali nustatyti analogiškus užmokesčius;

3. kiek tai susiję su viešųjų ryšių tinklų sujungimui naudojama Ryšių linija, jungiančia UAB „Bitė Lietuva“ Tinklą su kito operatoriaus viešuoju ryšių tinklu:

3.1. leisti įrengti bei teikti Ryšių liniją viešąjį ryšių tinklą su UAB „Bitė Lietuva“ Tinklu ketinančiam sujungti (ar sujungusiam) operatoriui (arba šio operatoriaus pasirinktam trečiajam asmeniui), jei jo siūloma Ryšių linijos įrengimo bei teikimo kaina yra mažesnė negu kaina, už kurią šią Ryšių liniją įrengti bei teikti siūlo ūkio subjektas UAB „Bitė Lietuva“;

3.2. padengti 50 procentų Ryšių linijos įrengimo ir teikimo sąnaudų.

4.2.1.2. Įpareigojimo suteikti prieigą vertinimas

Šiame poskyryje yra vertinama, ar tikslinga ūkio subjektui UAB „Bitė Lietuva“ palikti galioti įpareigojimą suteikti prieigą. Kaip jau nustatyta Ataskaitos 4.2 skyriuje, ketvirto Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu ir šio Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytos konkurencijos problemos sutampa. Tolesnį įpareigojimo suteikti prieigą taikymą pagrindžia ir toliau nurodytos aplinkybės. Ataskaitos 4.2.1.1, 4.2.1.3 ir 4.2.1.4 skyriuose siūlomi nustatyti (palikti galioti) kainų kontrolės, skaidrumo ir nediskriminavimo įpareigojimai tiesiogiai neribos ūkio subjekto UAB „Bitė Lietuva“ galimybes nesuteikti prieigos prie Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių. Taigi,

įpareigojimas suteikti prieigą yra būtinas ir jis papildys kitus siūlomus nustatyti (palikti galioti) įpareigojimus bei sudarys sąlygas konkurencijai.

Dėl anksčiau išdėstytų aplinkybių Tarnyba laiko, kad ūkio subjektui UAB „Bitė Lietuva“ tikslinga palikti galioti 2005 m. rugsėjo 28 d. įsakymo Nr. 1V-820 3.1. papunktyje nustatytą įpareigojimą suteikti prieigą (nurodytą Įstatymo 21 straipsnio 1 dalies 1, 2, 3, 5, 6, 9 punktuose).

Įpareigojimas suteikti prieigą ribos ūkio subjekto UAB „Bitė Lietuva“ galimybes vienašališkai nesuteikti prieigos arba nutraukti prieigą prie Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių. Įpareigojimas suteikti prieigą taip pat sumažins elektroninių ryšių paslaugų teikėjų įėjimo į viešųjų telefono ryšio paslaugų rinką barjerus ir tokiu būdu galutiniams paslaugų gavėjams sukurs didesnes paslaugų pasirinkimo galimybes. Įpareigojimas suteikti prieigą yra proporcingas ir pateisinamas elektroninių ryšių veiklos reguliavimo principais, nurodytais Įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje, nes:

a) viešųjų ryšių tinklų sujungimas (t. y. prieigos prie Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių paslaugų suteikimas) yra abipusiškai naudingas viešuosius ryšių tinklus sujungiantiems operatoriams, tokiu būdu užtikrinantis skirtingų viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų galutinių paslaugų gavėjų tarpusavio bendravimą;

b) prieiga turės būti suteikta esant pagrįstam prašymui suteikti prieigą prie Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių.

Įpareigojimas suteikti prieigą yra pateisinamas Įstatymo 1 straipsnio 5 dalyje nurodytais tikslais, nes, nenustačius įpareigojimo suteikti prieigą, ūkio subjektas UAB „Bitė Lietuva“ turės galimybių ir motyvų nesuteikti prieigos prie Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių arba vienašališkai nustatyti (keisti) Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugų sąlygas, tokiu būdu ribojant konkurenciją teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas. Nenustačius įpareigojimo suteikti prieigą, Tarnybai, kiekvieną kartą kilus ginčui dėl Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugų nesuteikimo, teks nagrinėti nesutarimus tarp operatorių. Ginčų sprendimo procedūra trunka tam tikrą laiką ir tai sukuria sąlygas operatoriams piktnaudžiauti, dėl ko gali būti ribojamos paskatos veikti elektroninių ryšių rinkoje.

Išvada: Ūkio subjektui UAB „Bitė Lietuva“ teikiant Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugas ir su jomis susijusias priemones, yra paliekamas galioti 2005 m. rugsėjo 28 d. įsakymo Nr. 1V-820 3.1. papunktyje nustatytas įpareigojimas suteikti prieigą.

4.2.1.3. Nediskriminavimo įpareigojimo vertinimas

Šiame poskyryje yra vertinama, ar tikslinga ūkio subjektui UAB „Bitė Lietuva“ palikti galioti nediskriminavimo įpareigojimą. Kaip jau nustatyta Ataskaitos 3.2.2 skyriuje, ketvirto Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu ir šio Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytos konkurencijos problemos sutampa, todėl siūloma palikti galioti nediskriminavimo įpareigojimą. Nediskriminavimo įpareigojimo tikslas yra apriboti vertikaliai integruoto paslaugų teikėjo galimybes skirtingiems paslaugų gavėjams taikyti skirtingas sąlygas elektroninių ryšių paslaugoms, kurias naudoja pats vertikaliai integruotas operatorius ir kiti elektroninių ryšių paslaugų teikėjai konkuruodami vieni su kitais. Balso skambučių užbaigimo paslaugų teikėjas, taikydamas skirtingas sąlygas savo teikiamoms Balso skambučių užbaigimo paslaugoms, netiesiogiai darys įtaką kitų viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų ir kitų elektroninių ryšių paslaugų teikėjų galimybėms konkuruoti su Balso skambučių užbaigimo paslaugų teikėjo teikiamomis viešosiomis telefono ryšio paslaugomis. Tolesnį nediskriminavimo įpareigojimo taikymą pagrindžia ir toliau nurodytos aplinkybės.

Atlikusi ketvirtą Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimą Tarnyba 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1584 4.1 papunkčiu ūkio subjektui UAB „Bitė Lietuva“ pakeitė

2005 m. rugsėjo 28 d. įsakymo Nr. 1V-820 3.2. papunktyje nustatytą nediskriminavimo įpareigojimą ir išdėstė jį taip:

„Ūkio subjektas UAB „Bitė Lietuva“, teikdamas balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ viešajame judriojo ryšio tinkle paslaugas ir su jomis susijusias priemones, privalo nediskriminuoti kitų ūkio subjektų ir užtikrinti analogiškų sąlygų analogiškomis aplinkybėmis taikymą (įskaitant informacijos teikimą ir paslaugų kokybę) ir tos pačios kokybės bei tokių pačių sąlygų taikymą (įskaitant informacijos teikimą), kokias turi pats arba teikia savo padaliniais, dukterinėms įmonėms ar bet kuriems kitiems ūkio subjektams.“

Nediskriminavimo įpareigojimas užtikrins, kad skirtingiems Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių gavėjams ūkio subjektas UAB „Bitė Lietuva“ taikys analogiškas technines, kokybės, nustatomų terminų ir kitas paslaugų teikimo sąlygas, kokias taiko sau, taip pat paslaugų teikimo sąlygos bus ne blogesnės nei ūkio subjektas „UAB „Bitė Lietuva“ jas taiko sau. Šis įpareigojimas leis ūkio subjektui UAB „Bitė Lietuva“ nustatyti lankstesnes Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainas, tačiau ribos ūkio subjekto UAB „Bitė Lietuva“ galimybes taikyti diskriminacines sąlygas, kai skambučio kilmė yra tokia pati. Lankstesnės galimybės nustatyti kainas sudarys sąlygas didesnei ūkio subjekto UAB „Bitė Lietuva“ derybinei galiai derantis dėl Balso skambučių užbaigimo paslaugų gavimo sąlygų iš operatorių, veikiančių už Europos ekonominės erdvės ribų. Šis įpareigojimas atitinka Įstatymo 1 straipsnio 5 dalyje nurodytus tikslus, nes, ribojant ūkio subjekto UAB „Bitė Lietuva“ galimybes diskriminuoti Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių pirkėjus sau, savo padaliniais ar dukterinėms įmonėms teikiamų paslaugų techninių, kokybinių ir kitų panašių sąlygų atžvilgiu, yra sudaromos sąlygos vystytis konkurencijai teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas. Tai yra kitų viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų galimybės konkuruoti su ūkio subjektu UAB „Bitė Lietuva“ nebus ribojamos ūkio subjekto UAB „Bitė Lietuva“ galimai diskriminaciniais veiksmais skirtingiems paslaugų gavėjams (įskaitant ir save) nustatytais skirtingomis Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių sąlygomis. Nediskriminavimo įpareigojimas atitinka Įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje nurodytus elektroninių ryšių veiklos reguliavimo principus, nes, kaip nurodyta anksčiau, užtikrins sąlygas vystytis konkurencijai, taip pat dėl tęsiamo reguliavimo užtikrins teisinį tikrumą ir apsaugos Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugų gavėjų ir šių gavėjų galutinių paslaugų gavėjų interesus.

Nediskriminavimo įpareigojimas yra proporcingas ir pateisinamas elektroninių ryšių reguliavimo tikslais ir principais, nurodytais Įstatymo 1 straipsnio 5 dalyje ir 2 straipsnio 1 dalyje, nes, užtikrina, kad UAB „Bitė Lietuva“ kiek tai susiję su prieiga, nediskriminuos kitų ūkio subjektų, įskaitant kitiems ūkio subjektams, teikiantiems analogiškas paslaugas, analogiškų sąlygų analogiškomis aplinkybėmis taikymą ir tos pačios kokybės bei tokiomis pačiomis sąlygomis, kokias turi pats arba teikia savo padaliniais, dukterinėms įmonėms ar bet kuriems kitiems ūkio subjektams, paslaugų bei informacijos teikimą.

Dėl anksčiau išdėstytų aplinkybių Tarnyba laiko, kad ūkio subjektui UAB „Bitė Lietuva“ tikslinga palikti galioti 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1584 4.1. papunktyje nustatytą nediskriminavimo įpareigojimą (nurodytą Įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje).

Išvada: Ūkio subjektui UAB „Bitė Lietuva“ teikiant Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugas ir su jomis susijusias priemones, yra paliekamas galioti 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1584 4.1. papunktyje nustatytas ir Įstatymo 19 straipsnio dalyje numatytas nediskriminavimo įpareigojimas.

4.2.1.4. Skaidrumo įpareigojimo vertinimas

Šiame poskyryje yra vertinama, ar tikslinga ūkio subjektui UAB „Bitė Lietuva“ palikti galioti skaidrumo įpareigojimą. Kaip jau nustatyta Ataskaitos 3.2.2 skyriuje, ketvirto Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu ir šio Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytos konkurencijos problemos sutampa, todėl siūloma ūkio subjektui UAB „Bitė Lietuva“ palikti galioti skaidrumo įpareigojimą. Skaidrumo įpareigojimas užtikrina galimybę stebėti, kaip laikomasi nediskriminavimo įpareigojimo, kainų kontrolės įpareigojimo ir įpareigojimo suteikti prieigą. Taip pat skaidrumo įpareigojimas palengvina antikonkurencinio elgesio stebėjimą bei kitiems ūkio subjektams padidins tikrumą, kad Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugos teikiamos jų nediskriminuojant. Tokiu būdu yra užtikrinamos geresnės galimybės elektroninių ryšių paslaugų teikėjams prognozuoti savo veiklą. Aukščiau nurodytos aplinkybės rodo, kad tolesnis skaidrumo įpareigojimo taikymas yra tikslingas.

Atlikusi ketvirtą Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimą Tarnyba 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1584 4.2 papunktyje ūkio subjektui UAB „Bitė Lietuva“ pakeitė 2005 m. rugšėjo 28 d. įsakymo Nr. 1V-820 3.3 papunktyje nustatytą skaidrumo įpareigojimą ir išdėstė jį taip:

Ūkio subjektas UAB „Bitė Lietuva“ teikdamas Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugas privalo:

1. standartiniame pasiūlyme suteikti Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugas viešai skelbti detalią informaciją Prieigos taisyklėse nustatyta tvarka ir sąlygomis, įskaitant technines specifikacijas, tinklo charakteristikas, atitinkamos prieigos teikimo bei naudojimo sąlygas, prieigos ir susijusių priemonių kainas;
2. teikti ūkio subjektams, siekiantiems gauti Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugas, visą informaciją, būtiną šioms paslaugoms gauti;
3. skelbti informaciją apie Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugas Prieigos taisyklėse nustatyta tvarka ir sąlygomis.

Įpareigojimas yra atitinkantis konkurencijos problemų, nurodytų Ataskaitos 3.2.2 skyriuje, prigimtį yra proporcingas ir pateisinamas elektroninių ryšių veiklos reguliavimo tikslais ir principais, nurodytais Įstatymo 1 straipsnio 5 dalyje ir 2 straipsnio 1 dalyje, nes apima tik būtinos įsitikinti, kad nėra konkurenciją ribojančių veiksmų, informacijos pateikimą bei skelbimą, taip pat būtinos viešųjų ryšių tinklų sujungimui įvykdyti informacijos pateikimą bei paskelbimą.

Dėl anksčiau išdėstytų aplinkybių Tarnyba laiko, kad ūkio subjektui UAB „Bitė Lietuva“ tikslinga palikti galioti 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1584 4.2 papunktyje nustatytą skaidrumo įpareigojimą (nurodytą Įstatymo 18 straipsnyje).

Išvada: Ūkio subjektui UAB „Bitė Lietuva“ teikiant Balso skambučių užbaigimo UAB „Bitė Lietuva“ Tinkle paslaugas ir su jomis susijusias priemones, yra paliekamas galioti 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1584 4.2. papunktyje nustatytas ir Įstatymo 18 straipsnyje numatytas skaidrumo įpareigojimas.

4.3. Įpareigojimų ūkio subjektui UAB „TELE2“ nustatymas, pakeitimas ir (ar) panaikinimas

Ataskaitos 3.2.3 skyriuje nustatyta, kad ūkio subjektas UAB „TELE2“ turi didelę įtaką Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle rinkoje. Atsižvelgiant į tai, Tarnyba, vadovaudamasi Įstatymo 17 straipsniu, turi teisę ūkio subjektui UAB „TELE2“ nustatyti atitinkamus įpareigojimus, sprendžiančius tiriamoje rinkoje nustatytas konkurencijos problemas.

Tarnyba Ataskaitos 3.2.3 skyriuje nustatė šias Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle rinkoje konkurencijos problemas:

1. Ūkio subjektas UAB „TELE2“ nesant reguliavimo, turi galimybių ir motyvų atsisakyti suteikti prieigą prie Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių arba nutraukti jau suteiktą prieigą prie Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių.

2. Ūkio subjektas UAB „TELE2“ nesant reguliavimo, turi galimybių ir motyvų nustatyti Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių sąlygas (įskaitant kainas) sau palankia linkme.

Tarnybos šio Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytos konkurencijos problemos iš esmės sutampa su ketvirto Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle rinkoje nustatytomis šiomis konkurencijos problemomis:

1. Ūkio subjektas UAB „TELE2“ turi motyvų ir, nesant reguliavimo, galimybių vienašališkai nustatyti ir taikyti per aukštas Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle paslaugų kainas.

2. Ūkio subjektas UAB „TELE2“ turi motyvų ir, nesant reguliavimo, galimybių taikyti nevienodas Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainas, priklausomai nuo balso skambučių inicijavimo kilmės.

3. Ūkio subjektas UAB „TELE2“ neturi iniciatyvos suteikti prieigą ir turi motyvų nesuteikti prieigos, kiek tai susiję su Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle paslaugos teikimu.

4. Ūkio subjektas UAB „TELE2“ turi motyvų ir, nesant reguliavimo, galimybių vienašališkai nustatyti ir taikyti papildomus užmokesčius už su Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle paslaugos teikimu susijusias priemones.

Ketvirto Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle rinkoje nustatytos konkurencijos problemos buvo sprendžiamos ūkio subjektui UAB „TELE2“ nustatant įpareigojimą suteikti prieigą, skaidrumo, nediskriminavimo, taip pat kainų kontrolės įpareigojimus (kainų kontrolės įpareigojimas buvo taikomas tiek Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle paslaugoms, tiek su šiomis paslaugomis susijusioms priemonėms).

Atsižvelgiant į tai, kad šio Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle rinkoje nustatytos konkurencijos problemos iš esmės sutampa su ketvirto Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle rinkoje nustatytomis konkurencijos problemomis ir anksčiau nustatytos konkurencijos problemos buvo sprendžiamos ūkio subjektui UAB „TELE2“ nustatant atitinkamus įpareigojimus, o nagrinėjamoje rinkoje esančios aplinkybės neužtikrins savaiminio Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle rinkoje nustatytų konkurencijos problemų sprendimo, Tarnyba gali palikti galioti ūkio subjektui UAB „TELE2“ nustatytus įpareigojimus arba juos pakeisti, arba panaikinti.

4.3.1. Ūkio subjektui UAB „TELE2“ galiojančių įpareigojimų vertinimas

Ataskaitos 3.2.3 skyriuje nustatyta, kad viena iš Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle rinkoje nustatytų konkurencijos problemų yra tai, kad UAB „TELE2“ turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes nustatyti Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių sąlygas (įskaitant kainas) sau palankia linkme. Pastebėtina tai, kad ši konkurencijos problema sutampa su ketvirto Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytomis konkurencijos problemomis, kurios yra nurodytos toliau:

1. Ūkio subjektas UAB „TELE2“ nesant reguliavimo, turi galimybių ir motyvų atsisakyti suteikti prieigą prie Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių arba nutraukti jau suteiktą prieigą prie Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių.

2. Ūkio subjektas UAB „TELE2“ nesant reguliavimo, turi galimybių ir motyvų nustatyti Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių sąlygas (įskaitant kainas) sau palankia linkme.

Siekiant išspręsti ketvirto Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytas problemas, UAB „TELE2“ buvo:

a) 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1584 3 punkte visa apimtimi paliktas galioti 2005 m. rugsėjo 28 d. įsakymo Nr. 1V-819 3.1 papunktyje nustatytas įpareigojimas suteikti prieigą;

b) 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1584 4 punkte pakeisti 2005 m. rugsėjo 28 d. įsakymo Nr. 1V-819 3.2., 3.3. bei 3.4. papunkčiuose nustatyti nediskriminavimo, skaidrumo ir kainų kontrolės įpareigojimai.

Ataskaitos 3.2.3 skyriuje konstatuota, kad ūkio subjektas UAB „TELE2“ užima 100 proc. Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle rinkos, barjerai įeiti į Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle rinką yra absoliutūs, Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle rinkoje potencialios konkurencijos nėra, Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle rinkoje pirkėjo derybinės galios taip pat nėra. Šios aplinkybės nesudaro sąlygų nagrinėjamoje rinkoje atsirasti charakteristikoms, kurios spręstų šias Ataskaitos 3.2.3 skyriuje nurodytas su Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių teikimo sąlygomis susijusias konkurencijos problemas. Konkurencijos problemą, kad ūkio subjektas UAB „TELE2“ turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių kainas nustatyti sau palankia linkme, tiesiogiai ir geriausiai sprendžia Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių kainų reguliavimas. Nediskriminavimo įpareigojimas sustiprina kainų kontrolės įpareigojimą, taip pat riboja ūkio subjekto galimybes diskriminuoti skirtingus Balso skambučių užbaigimo paslaugų gavėjus kitomis priemonėmis nei kainos. Įpareigojimas suteikti prieigą riboja ūkio subjekto galimybes atsisakyti suteikti Balso skambučių užbaigimo paslaugas, o skaidrumo įpareigojimas sudaro galimybes stebėti, kaip yra laikomasi nediskriminavimo įpareigojimo, kainų kontrolės įpareigojimo, įpareigojimo suteikti prieigą. Atsižvelgiant į anksčiau paminėtus atitinkamų įpareigojimų tikslus, taip pat į tai, kad ketvirto Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu ūkio subjektui UAB „TELE2“ sprendžiant analogiškas problemas, buvo pakeisti nediskriminavimo, skaidrumo bei kainų kontrolės įpareigojimai, Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle rinkoje tikslinga toliau reguliuoti Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle ir su jomis susijusių priemonių kainas, taikyti nediskriminavimo ir skaidrumo įpareigojimus bei įpareigojimą suteikti prieigą.

Tarnyba toliau vertina, ar yra tikslinga pakeisti šiuo metu galiojančius Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ paslaugų rinkoje nustatytus kainų kontrolės įpareigojimą, įpareigojimą suteikti prieigą, nediskriminavimo ir skaidrumo įpareigojimus.

4.3.1.1. Kainų kontrolės įpareigojimo vertinimas

Šiame skyriuje yra vertinama, ar tikslinga ūkio subjektui UAB „TELE2“ palikti galioti kainų kontrolės įpareigojimą. Kaip jau nustatyta Ataskaitos 4.3 skyriuje, ketvirto Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu ir šio Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytos konkurencijos problemos sutampa – ūkio subjektas UAB „TELE2“ turi motyvų ir galimybių taikyti pernelyg aukštas Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle paslaugos kainas, nes Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle rinkoje kitas operatorius pirkėjo derybinės galios neturi ir negali daryti vienpusės lemiamos įtakos ūkio subjektui UAB „TELE2“.

Ataskaitos 3.2.3 skyriuje konstatuota, kad ūkio subjektas UAB „TELE2“ užima 100 proc. Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle rinkos, barjerai įeiti į Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle rinką yra absoliutūs, Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle rinkoje potencialios konkurencijos nėra, Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle rinkoje

pirkėjo derybinės galios taip pat nėra. Šios aplinkybės nesudaro sąlygų nagrinėjamoje rinkoje atsirasti charakteristikoms, kurios spręstų šio skyriaus pirmoje pastraipoje nurodytą su Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių kainomis susijusių konkurencijos problemą. Minėtos problemos neišspręs ir įpareigojimas suteikti prieigą, kuris tik užtikrins, kad ūkio subjektas UAB „TELE2“ privalės suteikti Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle paslaugas ir su jomis susijusias priemones, tačiau minėtas įpareigojimas neribos UAB „TELE2“ galimybes nustatyti sau palankią Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainą. Tokia kaina gali būti nepagrįstai didelė, o jos taikymas sudarys UAB „TELE2“ galimybes riboti konkurenciją teikiant viešąsias judriojo telefono ryšio paslaugas. Konkurencijos problemą, kad UAB „TELE2“ turi motyvą ir, nesant reguliavimo, turi galimybes Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių kainas nustatyti sau palankia linkme, tiesiogiai ir geriausiai sprendžia Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių kainų reguliavimas. Atsižvelgiant į tai, taip pat į tai, kad atlikus ketvirtą Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimą sprendžiant analogiškas konkurencijos problemas, ūkio subjektui UAB „TELE2“ buvo nustatytas kainų kontrolės įpareigojimas, Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle rinkoje tikslinga toliau reguliuoti Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių kainas.

Siekiant išspręsti ketvirto Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytas konkurencijos problemas, ūkio subjektui UAB „TELE2“ buvo nustatytas kainų kontrolės įpareigojimas dviem paslaugoms: Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle paslaugai ir su Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle paslauga susijusių priemonių paslaugomis. Atlikusi ketvirtą Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimą Tarnyba 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1586 4.3 papunktyje ūkio subjektui UAB „TELE2“ pakeitė 2005 m. rugsėjo 28 d. įsakymo Nr. 1V-819 3.4 papunktyje nustatytą kainų kontrolės įpareigojimą ir išdėstė jį taip:

Ūkio subjektas UAB „TELE2“ privalo:

1. užtikrinti, kad balso skambučių, inicijuotų Europos ekonominės erdvės valstybėse narėse, užbaigimo UAB „TELE2“ viešajame judriojo ryšio tinkle paslaugos kaina nebūtų didesnė nei Tarnybos nustatyta balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ viešajame judriojo ryšio tinkle paslaugos kaina. Tarnyba balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ viešajame judriojo ryšio tinkle paslaugos kainą nustatys, atsižvelgdama į Europos Sąjungos valstybių narių, pagal Rekomendacijos dėl kainų reguliavimo reikalavimus, apskaičiuotų „grynujų“ BU-LRIC sąnaudų vidurkį;

2. užtikrinti, kad iki Tarnyba apskaičiuos ir nustatys šio įsakymo 4.3.1 papunktyje nurodytą balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ viešajame judriojo ryšio tinkle paslaugos kainą, balso skambučių, inicijuotų Europos ekonominės erdvės valstybėse narėse, užbaigimo UAB „TELE2“ viešajame judriojo ryšio tinkle paslaugos kaina nebūtų didesnė nei:

- 2.1. 1,04 Eur ct/min. (be PVM) iki 2016 m. kovo 31 d.;

- 2.2. 0,94 Eur ct/min. (be PVM) nuo 2016 m. balandžio 1 d.;

3. kiek tai susiję su balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ viešajame judriojo ryšio tinkle paslaugų teikimu susijusiomis priemonėmis, kai ūkio subjektas UAB „TELE2“ yra sujungęs savo viešąjį judriojo ryšio tinklą su kito operatoriaus viešuoju ryšių tinklu, ūkio subjektas UAB „TELE2“ privalo nereikalauti kito operatoriaus mokėti už su balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ viešajame judriojo ryšio tinkle paslaugų teikimu susijusias priemones, t. y. ūkio subjektas UAB „TELE2“ sąnaudas, susijusias su balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ viešajame judriojo ryšio tinkle paslaugų teikimu susijusiomis priemonėmis, išskyrus Ryšių liniją, dengia pats. Operatoriui, sujungusiam savo viešąjį ryšių tinklą su UAB „TELE2“ viešuoju judriojo ryšio tinklu, nustačius užmokesčius už su balso skambučių užbaigimo to operatoriaus viešajame ryšių tinkle teikimu susijusias priemones, ūkio subjektas UAB „TELE2“ gali nustatyti analogiškus užmokesčius;

4. kiek tai susiję su viešųjų ryšių tinklų sujungimui naudojama Ryšių linija, jungiančia UAB „TELE2“ viešąjį judriojo ryšio tinklą su kito operatoriaus viešuoju ryšių tinklu:

4.1. ūkio subjektas UAB „TELE2“ privalo leisti įrengti bei teikti Ryšių liniją viešąjį ryšių tinklą su UAB „TELE2“ viešuoju judriojo ryšio tinklu ketinančiam sujungti (ar sujungusiam) operatoriui (arba šio operatoriaus pasirinktam trečiajam asmeniui), jei jo siūloma Ryšių linijos įrengimo bei teikimo kaina yra žemesnė negu kaina, už kurią šią Ryšių liniją įrengti bei teikti siūlo ūkio subjektas UAB „TELE2“;

4.2. padengti 50 procentų Ryšių linijos įrengimo ir teikimo sąnaudų.

Atsižvelgiant į tai, kad paskutinių dviejų Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimų metu Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle paslaugų kainos buvo apskaičiuotos pagal kainų kontrolės metodą, atsižvelgiant į kitų Europos Sąjungos valstybių patirtį, t. y. Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle paslaugų kainos turėjo būti ne didesnės nei valstybių, įdiegusių „grynujų“ BU-LRIC sąnaudų apskaitos modelį pagal Rekomendacijos dėl kainų reguliavimo reikalavimus, taikomų Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainų vidurkį, ir į Ataskaitos 4.1.1.1 skyriuje pateiktą informaciją, Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle paslaugų kainos bus apskaičiuotos pagal kainų kontrolės metodą, atsižvelgiant į kitų Europos Sąjungos valstybių patirtį, t. y. Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle paslaugų kainos turi būti ne didesnės nei valstybių, įdiegusių „grynujų“ BU-LRIC sąnaudų apskaitos modelį pagal Rekomendacijos dėl kainų reguliavimo reikalavimus, taikomų Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainų vidurkį.

Įpareigojimas yra pateisinamas elektroninių ryšių veiklos reguliavimo tikslais, nurodytais Įstatymo 1 straipsnio 5 dalyje, nes ribojant ūkio subjekto UAB „TELE2“ galimybes nustatyti Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle paslaugų kainas sau palankia linkme, bus sudarytos sąlygos formuoti konkurencijai teikiant viešąsias telefono ryšio ir (arba) viešųjų ryšių tinklų paslaugas. Siūloma Balso skambučių užbaigimo paslaugų kaina yra nustatyta atsižvelgiant į Rekomendacijos dėl kainų reguliavimo reikalavimus, todėl tai sukurs sąlygas vidaus rinkos plėtrai. Ūkio subjektas UAB „TELE2“ turės galimybę nustatyti konkrečias Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainas skambučiams, inicijuotiems už Europos ekonominės erdvės ribų.

Įpareigojimas atitinka elektroninių ryšių veiklos reguliavimo principus ir yra proporcingas. Įpareigojimas ribos ūkio subjekto UAB „TELE2“ galimybes vienašališkai nustatyti Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle paslaugų kainas, kai skambučiai yra inicijuoti Europos ekonominėje erdvėje, tačiau užtikrins, kad ūkio subjektas UAB „TELE2“ padengs šioms paslaugoms teikti patiriamas konkurencinėje rinkoje veikiančio Balso skambučių užbaigimo paslaugų teikėjo sąnaudas. Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainą nustatys Tarnyba, todėl ūkio subjektas nepatirs sąnaudų apskaitos sistemų, reikalingų kainoms apskaičiuoti, diegimo ir palaikymo naštos. Siūlomas kainų kontrolės įpareigojimas sudarys geresnes sąlygas derėtis dėl palankesnių skambučių užbaigimo paslaugų kainų viešuosiuose ryšių tinkluose, veikiančiuose už Europos ekonominės erdvės ribų.

Ataskaitos 4.3 skyriuje buvo konstatuota, kad ūkio subjektas UAB „TELE2“, nesant reguliavimo, turi galimybių ir motyvų nustatyti su Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle paslaugomis susijusių priemonių sąlygas (įskaitant kainas) sau palankia linkme. Siekiant riboti ūkio subjekto galimybes nustatyti su Balso skambučių užbaigimo savo Tinkle paslaugomis susijusių priemonių kainas sau palankia linkme ir išvengti ankstesnių Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimų metu nustatytos konkurencijos problemos – vienašališkų užmokesčių už Tinklų sujungimą nustatymo ir taikymo – pasikartojimo, tikslinga nustatyti tokį kainų kontrolės įpareigojimą su Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle paslaugomis susijusioms priemonėms, koks buvo nustatytas atlikus ketvirtą Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimą. Kainų kontrolės įpareigojimas yra proporcingas, nes ribos ūkio subjekto UAB „TELE2“ galimybes vienašališkai nustatyti užmokesčius už su Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle paslaugų teikimu susijusias priemones. Tačiau įpareigojimas leis padengti dalį išlaidų, susijusių su Ryšių linijos įrengimu ir teikimu. Įpareigojimas yra pateisinamas elektroninių ryšių veiklos reguliavimo tikslais ir principais, nurodytais Įstatymo 1 straipsnio 5 dalyje ir 2 straipsnio 1 dalyje, nes skatins konkurenciją elektroninių ryšių rinkoje ir užtikrins mažiausią būtiną reguliavimą.

Papildomai pažymėtina, kad elektroninių ryšių paslaugų teikėjai ankstesnių Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimų metu, taip pat ir kitų rinkų tyrimų metu Tarnybą yra informavę, kad siekiant peržiūrėti veiklos procesus ir veiklos planus yra būtinas 6 mėn. laikotarpis nuo Tarnybos sprendimo priėmimo iki įpareigojimų įsigaliojimo datos. Tarnyba, atsižvelgdama į Rekomendacijos dėl kainų reguliavimo reikalavimus, įvertindama Tinklo operatoriams reikalingus išteklius peržiūrėti einamuosius veiklos procesus ir tinkamai pasiruošti nustatomų įpareigojimų vykdymui, taip pat atsižvelgdama į konsultacijų su Europos Komisija terminus, kainų kontrolės įpareigojimo įsigaliojimo terminą nustato nuo 2020 m. liepos 1 d.

Išvados:

Ūkio subjektui UAB „TELE2“, teikiant Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle paslaugas ir su jomis susijusias priemones, yra pakeičiamas 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1586 4.3 papunkčiu nustatytas kainų kontrolės įpareigojimas išdėstant jį taip:

Ūkio subjektas UAB „TELE2“ privalo:

1. užtikrinti, kad Balso skambučių, inicijuotų Europos ekonominės erdvės valstybėse narėse, užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle paslaugos kaina, apskaičiuota atsižvelgiant į Europos Sąjungos valstybių narių pagal Rekomendacijos dėl kainų reguliavimo reikalavimus apskaičiuotą „grynųjų“ BU-LRIC sąnaudų vidurkį, nebūtų didesnė nei:

1.1. 0,94 Eur ct/min. (be PVM) iki 2020 m. birželio 30 d.;

1.2. 0,76 Eur ct/min. (be PVM) nuo 2020 m. liepos 1 d.;

2. kiek tai susiję su Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle paslaugų teikimu susijusiomis priemonėmis, kai ūkio subjektas UAB „TELE2“ yra sujungęs (arba ketina sujungti) savo Tinklą su kito operatoriaus viešuoju ryšių tinklu, nereikalauti kito operatoriaus mokėti už su Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle paslaugų teikimu susijusias priemones, t. y. ūkio subjektas UAB „TELE2“ sąnaudas, susijusias su Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle paslaugų teikimu susijusiomis priemonėmis, išskyrus Ryšių liniją, dengia pats. Operatoriui, sujungusiam viešąjį ryšių tinklą su UAB „TELE2“ Tinklu, nustačius užmokesčius už su balso skambučių užbaigimo to operatoriaus viešajame ryšių tinkle teikimu susijusias priemones, ūkio subjektas UAB „TELE2“ gali nustatyti analogiškus užmokesčius;

3. kiek tai susiję su viešųjų ryšių tinklų sujungimui naudojama Ryšių linija, jungiančia UAB „TELE2“ Tinklą su kito operatoriaus viešuoju ryšių tinklu:

3.1. leisti įrengti bei teikti Ryšių liniją viešąjį ryšių tinklą su UAB „TELE2“ Tinklu ketinančiam sujungti (ar sujungusiam) operatoriui (arba šio operatoriaus pasirinktam trečiajam asmeniui), jei jo siūloma Ryšių linijos įrengimo bei teikimo kaina yra mažesnė negu kaina, už kurią šią Ryšių liniją įrengti bei teikti siūlo ūkio subjektas UAB „TELE2“;

3.2. padengti 50 procentų Ryšių linijos įrengimo ir teikimo sąnaudų.

4.3.1.2. Įpareigojimo suteikti prieigą vertinimas

Šiame skyriuje yra vertinama, ar tikslinga ūkio subjektui UAB „TELE2“ palikti galioti įpareigojimą suteikti prieigą. Kaip jau nustatyta Ataskaitos 4.3 skyriuje, ketvirto Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu ir šio Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytos konkurencijos problemos sutampa. Tolesnį įpareigojimo suteikti prieigą taikymą pagrindžia ir toliau nurodytos aplinkybės. Ataskaitos 4.3.1.1, 4.3.1.3 ir 4.3.1.4 skyriuose siūlomi nustatyti kainų kontrolės, skaidrumo ir nediskriminavimo įpareigojimai tiesiogiai neribos ūkio subjekto UAB „TELE2“ galimybės nesuteikti prieigos prie Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių. Taigi, įpareigojimas suteikti prieigą yra būtinas ir jis papildys kitus siūlomus įpareigojimus bei sudarys sąlygas konkurencijai.

Dėl anksčiau išdėstytų aplinkybių Tarnyba laiko, kad ūkio subjektui UAB „TELE2“ tikslinga palikti galioti 2005 m. rugsėjo 28 d. įsakymo Nr. 1V-819 3.1 papunktyje nustatytą įpareigojimą suteikti prieigą (nurodytą Įstatymo 21 straipsnio 1 dalies 1, 2, 3, 5, 6, 9 punktuose).

Įpareigojimas suteikti prieigą ribos ūkio subjekto UAB „TELE2“ galimybes vienašališkai nesuteikti prieigos arba nutraukti prieigą prie Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių. Įpareigojimas suteikti prieigą taip pat sumažins elektroninių ryšių paslaugų teikėjų įėjimo į viešųjų telefono ryšio paslaugų rinką barjerus ir tokiu būdu galutiniams paslaugų gavėjams sukurs didesnes paslaugų pasirinkimo galimybes. Įpareigojimas suteikti prieigą yra proporcingas ir pateisinamas elektroninių ryšių veiklos reguliavimo principais, nurodytais Įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje, nes:

a) viešųjų ryšių tinklų sujungimas (t. y. prieigos prie Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių paslaugų suteikimas) yra abipusiškai naudingas viešuosius ryšių tinklus sujungiantiems operatoriams, tokiu būdu užtikrinantis skirtingų viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų galutinių paslaugų gavėjų tarpusavio bendravimą;

b) prieiga turės būti suteikta esant pagrįstam prašymui suteikti prieigą prie Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių.

Įpareigojimas suteikti prieigą yra pateisinamas Įstatymo 1 straipsnio 5 dalyje nurodytais tikslais, nes, nenustačius įpareigojimo suteikti prieigą, ūkio subjektas UAB „TELE2“ turės galimybių ir motyvų nesuteikti prieigos prie Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių arba vienašališkai nustatyti (keisti) Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle paslaugų sąlygas, tokiu būdu ribojant konkurenciją teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas. Nenustačius įpareigojimo suteikti prieigą, Tarnybai, kiekvieną kartą kilus ginčui dėl Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle paslaugų nesuteikimo, teks nagrinėti nesutarimus tarp operatorių. Ginčų sprendimo procedūra trunka tam tikrą laiką ir tai sukuria sąlygas operatoriams piktnaudžiauti, dėl ko gali būti ribojamos paskatos veikti elektroninių ryšių rinkoje.

Išvada: Ūkio subjektui UAB „TELE2“, teikiant Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle paslaugas ir su jomis susijusias priemones, yra paliekamas galioti 2005 m. rugsėjo 28 d. įsakymo Nr. 1V-819 3.1 papunktyje nustatytas įpareigojimas suteikti prieigą.

4.3.1.3. Nediskriminavimo įpareigojimo vertinimas

Šiame poskyryje yra vertinama, ar tikslinga ūkio subjektui UAB „TELE2“ palikti galioti nediskriminavimo įpareigojimą. Kaip jau nustatyta Ataskaitos 3.2.3 skyriuje, ketvirto Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu ir šio Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytos konkurencijos problemos sutampa, todėl siūloma palikti galioti nediskriminavimo įpareigojimą. Nediskriminavimo įpareigojimo tikslas yra apriboti vertikaliai integruoto paslaugų teikėjo galimybes skirtingiems paslaugų gavėjams taikyti skirtingas sąlygas elektroninių ryšių paslaugoms, kurias naudoja pats vertikaliai integruotas operatorius ir kiti elektroninių ryšių paslaugų teikėjai konkuruodami vieni su kitais. Balso skambučių užbaigimo paslaugų teikėjas, taikydamas skirtingas sąlygas savo teikiamoms Balso skambučių užbaigimo paslaugų paslaugoms, netiesiogiai darys įtaką kitų viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų ir kitų elektroninių ryšių paslaugų teikėjų galimybėms konkuruoti su Balso skambučių užbaigimo paslaugų teikėjo teikiamomis viešosiomis telefono ryšio paslaugomis. Tolesnį nediskriminavimo įpareigojimo taikymą pagrindžia ir toliau nurodytos aplinkybės.

Atlikusi ketvirtą Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimą Tarnyba 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1584 4.1 papunktyje ūkio subjektui UAB „TELE2“ pakeitė 2005 m. rugsėjo 28 d. įsakymo Nr. 1V-819 3.2 papunktyje nustatytą nediskriminavimo įpareigojimą ir išdėstė jį taip:

„Ūkio subjektas UAB „TELE2“, teikdamas balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ viešajame judriojo ryšio tinkle paslaugas ir su jomis susijusias priemones, privalo nediskriminuoti kitų ūkio subjektų ir užtikrinti analogiškų sąlygų analogiškėmis aplinkybėmis taikymą (įskaitant informacijos teikimą ir paslaugų kokybę) ir tos pačios kokybės bei tokių pačių sąlygų taikymą (įskaitant informacijos teikimą), kokias turi pats arba teikia savo padaliniais, dukterinėms įmonėms ar bet kuriems kitiems ūkio subjektams.“

Nediskriminavimo įpareigojimas užtikrins, kad skirtingiems Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių gavėjams ūkio subjektas UAB „TELE2“ taikys analogiškas technines, kokybės, nustatomų terminų ir kitas paslaugų teikimo sąlygas, kokias taiko sau, taip pat paslaugų teikimo sąlygos bus ne blogesnės nei ūkio subjektas „UAB „TELE2“ jas taiko sau. Šis įpareigojimas leis ūkio subjektui UAB „TELE2“ nustatyti lankstesnes Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainas, tačiau ribos ūkio subjekto UAB „TELE2“ galimybes taikyti diskriminacines sąlygas, kai skambučio kilmė yra tokia pati. Lankstesnės galimybės nustatyti kainas sudarys sąlygas didesnei ūkio subjekto UAB „TELE2“ derybinei galiai derantis dėl Balso skambučių užbaigimo paslaugų gavimo sąlygų iš operatorių, veikiančių už Europos ekonominės erdvės ribų. Šis įpareigojimas atitinka Įstatymo 1 straipsnio 5 dalyje nurodytus tikslus, nes, ribojant ūkio subjekto UAB „TELE2“ galimybes diskriminuoti Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių pirkėjus sau, savo padaliniais ar dukterinėms įmonėms teikiamų paslaugų techninių, kokybinių ir kitų panašių sąlygų atžvilgiu, yra sudaromos sąlygos vystytis konkurencijai teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas. Tai yra kitų viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų galimybės konkuruoti su ūkio subjektu UAB „TELE2“ nebus ribojamos ūkio subjekto UAB „TELE2“ galimai diskriminaciniais veiksmais skirtingiems paslaugų gavėjams (įskaitant ir save) nustatytomis skirtingomis Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių sąlygomis. Nediskriminavimo įpareigojimas atitinka Įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje nurodytus elektroninių ryšių veiklos reguliavimo principus, nes, kaip nurodyta anksčiau, užtikrins sąlygas vystytis konkurencijai, taip pat dėl tęsiamos reguliavimo užtikrins teisinį tikrumą ir apsaugos Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle paslaugų gavėjų ir šių gavėjų galutinių paslaugų gavėjų interesus.

Nediskriminavimo įpareigojimas yra proporcingas ir pateisinamas elektroninių ryšių reguliavimo tikslais ir principais, nurodytais Įstatymo 1 straipsnio 5 dalyje ir 2 straipsnio 1 dalyje, nes, užtikrina, kad ūkio subjektas UAB „TELE2“ kiek tai susiję su prieiga, nediskriminuos kitų ūkio subjektų, įskaitant kitiems ūkio subjektams, teikiantiems analogiškas paslaugas, analogiškų sąlygų analogiškėmis aplinkybėmis taikymą ir tos pačios kokybės bei tokiomis pačiomis sąlygomis, kokias turi pats arba teikia savo padaliniais, dukterinėms įmonėms ar bet kuriems kitiems ūkio subjektams, paslaugų bei informacijos teikimą.

Dėl anksčiau išdėstytų aplinkybių Tarnyba laiko, kad ūkio subjektui UAB „TELE2“ tikslinga palikti galioti 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1586 4.1 papunktyje nustatytą nediskriminavimo įpareigojimą (nurodytą Įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje).

Išvada: Ūkio subjektui UAB „TELE2“ teikiant Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle paslaugas ir su jomis susijusias priemones, yra paliekamas galioti 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1586 4.1 papunktyje nustatytas ir Įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje numatytas nediskriminavimo įpareigojimas.

4.3.1.4. Skaidrumo įpareigojimo vertinimas

Šiame poskyryje yra vertinama, ar tikslinga ūkio subjektui UAB „TELE2“ palikti galioti skaidrumo įpareigojimą. Kaip jau nustatyta Ataskaitos 3.2.3 skyriuje, ketvirto Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu ir šio Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytos konkurencijos problemos sutampa, todėl ūkio subjektui UAB „TELE2“ siūloma

palikti galioti skaidrumo įpareigojimą. Skaidrumo įpareigojimas užtikrina galimybę stebėti, kaip laikomasi nediskriminavimo įpareigojimo, kainų kontrolės įpareigojimo ir įpareigojimo suteikti prieigą. Taip pat skaidrumo įpareigojimas palengvina antikonkurencinio elgesio stebėjimą bei kitiems ūkio subjektams padidins tikrumą, kad Balso skambučių užbaigimo paslauga teikiama jų nediskriminuojant. Tokiu būdu yra užtikrinamos geresnės galimybės paslaugų teikėjams prognozuoti savo veiklą. Aukščiau nurodytos aplinkybės rodo, kad tolesnis skaidrumo įpareigojimo taikymas yra tikslingas.

Atlikusi ketvirtą Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimą Tarnyba 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1584 4.2 papunktyje ūkio subjektui UAB „TELE2“ pakeitė 2005 m. rugsėjo 28 d. įsakymo Nr. 1V-819 3.3 papunktyje nustatytą skaidrumo įpareigojimą ir išdėstė jį taip:

Ūkio subjektas UAB „TELE2“ teikdamas Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle paslaugas privalo:

1. standartiniame pasiūlyme suteikti balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle paslaugas viešai skelbti detalią informaciją Prieigos taisyklių nustatyta tvarka ir sąlygomis, įskaitant technines specifikacijas, tinklo charakteristikas, atitinkamos prieigos teikimo bei naudojimo sąlygas, prieigos ir susijusių priemonių kainas;
2. teikti ūkio subjektams, siekiantiems gauti Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle paslaugas, visą informaciją, būtiną šioms paslaugoms gauti;
3. skelbti informaciją apie Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle paslaugas Prieigos taisyklėse nustatyta tvarka ir sąlygomis.

Įpareigojimas yra atitinkantis konkurencijos problemų, nurodytų Ataskaitos 3.2.3 skyriuje, prigimtį yra proporcingas ir pateisinamas elektroninių ryšių veiklos reguliavimo tikslais ir principais, nurodytais Įstatymo 1 straipsnio 5 dalyje ir 2 straipsnio 1 dalyje, nes apima tik būtinos įsitikinti, kad nėra konkurenciją ribojančių veiksmų, informacijos pateikimą bei skelbimą, taip pat būtinos viešųjų ryšių tinklų sujungimui įvykdyti informacijos pateikimą bei paskelbimą.

Dėl anksčiau išdėstytų aplinkybių Tarnyba laiko, kad ūkio subjektui UAB „TELE2“ tikslinga palikti galioti 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1586 4.2 papunktyje nustatytą nediskriminavimo įpareigojimą (nurodytą Įstatymo 18 straipsnyje).

Išvada: Ūkio subjektui UAB „TELE2“, teikiant Balso skambučių užbaigimo UAB „TELE2“ Tinkle paslaugas ir su jomis susijusias priemones, yra paliekamas galioti 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1586 4.2 papunktyje nustatytas ir Įstatymo 18 straipsnyje numatytas skaidrumo įpareigojimas.

4.4. Įpareigojimų ūkio subjektui UAB „CSC TELECOM“ nustatymas, pakeitimas ir (ar) panaikinimas

Ataskaitos 3.2.4 skyriuje konstatuota, kad ūkio subjektas UAB „CSC TELECOM“ turi didelę įtaką Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle rinkoje. Atsižvelgiant į tai, Tarnyba, vadovaudamasi Įstatymo 17 straipsniu, turi teisę ūkio subjektui UAB „CSC TELECOM“ nustatyti atitinkamus įpareigojimus, sprendžiančius tiriamoje rinkoje nustatytas konkurencijos problemas.

Tarnyba Ataskaitos 3.2.4 skyriuje nustatė šias Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle rinkoje konkurencijos problemas:

1. Ūkio subjektas UAB „CSC TELECOM“, nesant reguliavimo, turi galimybių ir motyvų atsisakyti suteikti prieigą prie Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių arba nutraukti jau suteiktą prieigą prie Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių.

2. Ūkio subjektas UAB „CSC TELECOM“, nesant reguliavimo, turi galimybių ir motyvų nustatyti Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių sąlygas (įskaitant kainas) sau palankia linkme.

Tarnybos šio Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytos konkurencijos problemos iš esmės sutampa su ketvirto Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytais šiomis konkurencijos problemomis:

1. Ūkio subjektas UAB „CSC TELECOM“ turi motyvų ir, nesant reguliavimo, galimybių vienašališkai nustatyti ir taikyti per aukštas Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle paslaugų kainas.

2. Ūkio subjektas UAB „CSC TELECOM“ turi motyvų ir, nesant reguliavimo, galimybių taikyti nevienodas Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle paslaugų kainas, priklausomai nuo skambučių inicijavimo kilmės.

3. Ūkio subjektas UAB „CSC TELECOM“ neturi iniciatyvos suteikti prieigą ir turi motyvų nesuteikti prieigos, kiek tai susiję su Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle paslaugos teikimu.

4. Ūkio subjektas UAB „CSC TELECOM“ turi motyvų ir, nesant reguliavimo, galimybių vienašališkai nustatyti ir taikyti papildomus užmokesčius už su Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle paslaugos teikimu susijusias priemones.

Tarnybos šio Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytas konkurencijos problemas geriausiai spęs įpareigojimas suteikti prieigą ir kainų kontrolės įpareigojimas. Atsižvelgiant į tai, kad šiame Ataskaitos skyriuje nurodytas konkurencijos problemas geriausiai sprendžia įpareigojimas suteikti prieigą ir kainų kontrolės įpareigojimas, taip pat į tai, kad ketvirto Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle rinkoje nustatytos konkurencijos problemos buvo sprendžiamos ūkio subjektui UAB „CSC TELECOM“ nustatant įpareigojimą suteikti prieigą ir kainų kontrolės įpareigojimą (kainų kontrolės įpareigojimas buvo taikomas tiek Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle paslaugoms, tiek su šiomis paslaugomis susijusioms priemonėms), darytina išvada, kad ūkio subjektui UAB „CSC TELECOM“ nustatyti skaidrumo įpareigojimą ir nediskriminavimo įpareigojimą nėra tikslinga. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad ūkio subjektams UAB „LINKOTELUS“, UAB „MEDIAFON“ ir UAB „ECOFON“ atlikus ketvirtą Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimą buvo nustatyti tik įpareigojimas suteikti prieigą ir kainų kontrolės įpareigojimas. Šių įpareigojimų pakako apriboti minėtų ūkio subjektų galimybes riboti konkurenciją teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas. Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo Tiriamuoju laikotarpiu ir tyrimo metu taip pat nebuvo nustatytos aplinkybės ir konkurencijos problemos, kurios pagrįstų skaidrumo, nediskriminavimo ir apskaitos atskyrimo įpareigojimų taikymą ūkio subjektams UAB „CSC TELECOM“ ir UAB „ECOFON“. Įpareigojimo suteikti prieigą ir kainų kontrolės įpareigojimo pakaks apriboti ūkio subjekto UAB „CSC TELECOM“ galimybes riboti konkurenciją, teikiant Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle paslaugas.

Atsižvelgiant į tai, kad šio Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle rinkoje nustatytos konkurencijos problemos iš esmės sutampa su ketvirto Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle rinkoje nustatytais konkurencijos problemomis ir anksčiau nustatytos konkurencijos problemos buvo sprendžiamos ūkio subjektui nustatant atitinkamus įpareigojimus, o nagrinėjamoje rinkoje egzistuojančios aplinkybės neužtikrins savaiminio Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle rinkoje nustatytų konkurencijos problemų sprendimo, Tarnyba gali palikti galioti ūkio subjektui UAB „CSC TELECOM“ nustatytus įpareigojimus arba juos pakeisti.

4.4.1. Ūkio subjektui UAB „CSC TELECOM“ galiojančių įpareigojimų vertinimas

4.4.1.1. Įpareigojimo suteikti prieigą vertinimas

Ataskaitos 3.2.4 skyriuje buvo nustatyta, kad Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle rinkoje egzistuoja ši konkurencijos problema – ūkio subjektas UAB „CSC TELECOM“, nesant reguliavimo, turi galimybių ir motyvų atsisakyti suteikti prieigą prie Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių arba nutraukti jau suteiktą prieigą prie Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių. Ši konkurencijos problema sutampa su ketvirto Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatyta konkurencijos problema – UAB „CSC TELECOM“ turi galimybių ir motyvų atsisakyti suteikti prieigą prie Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle paslaugų, nes kiti ūkio subjektai, sujungę (arba ketinantys sujungti) savo viešuosius ryšių tinklus su UAB „CSC TELECOM“ Tinklu įgyja galimybių konkuruoti su ūkio subjektu UAB „CSC TELECOM“ teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas. Siekiant spręsti ketvirto Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytą konkurencijos problemą, ūkio subjektui UAB „CSC TELECOM“ nustatytas įpareigojimas suteikti prieigą. Ankstesniame Ataskaitos skyriuje konstatuota, kad nagrinėjamoje rinkoje egzistuojančios aplinkybės neužtikrins savaiminio Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle rinkoje nustatytų konkurencijos problemų sprendimo, todėl tikslinga ūkio subjektui UAB „CSC TELECOM“ palikti galioti 2014 m. liepos 15 d. įsakymo Nr. 1V-960 3.1 papunktyje nustatytą įpareigojimą suteikti prieigą.

Įpareigojimas suteikti prieigą ribos ūkio subjekto UAB „CSC TELECOM“ galimybes vienašališkai nesuteikti prieigos arba nutraukti prieigą prie Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių. Įpareigojimas suteikti prieigą taip pat sumažins elektroninių ryšių paslaugų teikėjų įėjimo į viešųjų telefono ryšio paslaugų rinką barjerus ir tokiu būdu galutiniams paslaugų gavėjams sukurs didesnes paslaugų pasirinkimo galimybes.

Įpareigojimas suteikti prieigą yra pateisinamas Įstatymo 1 straipsnio 5 dalyje nurodytais tikslais, nes, nenustačius įpareigojimo suteikti prieigą, ūkio subjektas UAB „CSC TELECOM“ turės galimybių ir motyvų nesuteikti prieigos prie Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių arba vienašališkai nustatyti (keisti) Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle paslaugų sąlygas. Tokiu būdu bus ribojama konkurencija teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas.

Įpareigojimas suteikti prieigą yra proporcingas ir pateisinamas elektroninių ryšių veiklos reguliavimo principais, nurodytais Įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje, nes:

a) šiuo įpareigojimu bus apribotos ūkio subjekto UAB „CSC TELECOM“ galimybės riboti viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų (konkurentų) skaičių arba jų veiklą, nesuteikiant prieigos arba nutraukiant prieigą prie Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle paslaugų;

b) šiuo įpareigojimu bus apribotos ūkio subjekto UAB „CSC TELECOM“ galimybės riboti savo teikiamų viešųjų telefono ryšio paslaugų gavėjams galimybes paskambinti kitų viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų galutiniams paslaugų gavėjams arba atvirkščiai;

c) viešųjų ryšių tinklų sujungimas (t. y. prieigos prie Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių suteikimas) yra abipusiškai naudingas viešuosius ryšių tinklus sujungiantiems operatoriams, tokiu būdu užtikrinantis skirtingų viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų galutinių paslaugų gavėjų tarpusavio bendravimą;

d) prieiga turės būti suteikta esant pagrįstam prašymui suteikti prieigą prie Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių.

Išvada: Ūkio subjektui UAB „CSC TELECOM“, teikiant Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle paslaugas ir su jomis susijusias priemones, yra paliekamas galioti 2014 m. liepos 15 d. įsakymo Nr. 1V-960 3.1 papunktyje nustatytas įpareigojimas suteikti prieigą.

4.4.1.2. Kainų kontrolės įpareigojimo vertinimas

Ataskaitos 3.2.4 skyriuje nustatyta, kad viena iš Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle rinkoje nustatytų konkurencijos problemų yra tai, kad ūkio subjektas UAB „CSC TELECOM“, nesant reguliavimo, turi galimybių ir motyvų Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių kainas nustatyti sau palankia linkme. Pastebėtina tai, kad ši konkurencijos problema sutampa su ketvirto Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatyta konkurencijos problema – ūkio subjektas UAB „CSC TELECOM“ turi motyvų ir galimybių taikyti pernelyg aukštas Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle paslaugos kainas, nes Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle rinkoje kitas operatorius pirkėjo derybinės galios neturi ir negali daryti vienpusės lemiamos įtakos ūkio subjektui UAB „CSC TELECOM“.

Siekiant išspręsti ketvirto Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytas konkurencijos problemas, ūkio subjektui UAB „CSC TELECOM“ buvo nustatytas kainų kontrolės įpareigojimas dviem paslaugoms: Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle paslaugai ir su Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle paslauga susijusių priemonių paslaugomis.

Ataskaitos 3.2.4 skyriuje konstatuota, kad ūkio subjektas UAB „CSC TELECOM“ užima 100 proc. Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle rinkos, barjerai įeiti į Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle rinką yra absoliutūs, Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle rinkoje potencialios konkurencijos nėra, Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle rinkoje pirkėjo derybinės galios taip pat nėra. Šios aplinkybės nesudaro sąlygų nagrinėjamoje rinkoje atsirasti charakteristikoms, kurios spręstų šio Ataskaitos skyriaus pirmoje pastraipoje nurodytą su Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių kainomis susijusią konkurencijos problemą. Minėtos problemos taip pat objektyviai neišspręs įpareigojimas suteikti prieigą. Įpareigojimas suteikti prieigą užtikrins, kad ūkio subjektas UAB „CSC TELECOM“ privalės suteikti Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle paslaugas ir su jomis susijusias priemones. Tačiau minėtas įpareigojimas neribos ūkio subjekto UAB „CSC TELECOM“ galimybes nustatyti sau palankią Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle paslaugų kainą. Tokia kaina gali būti nepagrįstai didelė, o jos taikymas sudarys ūkio subjektui UAB „CSC TELECOM“ galimybes riboti konkurenciją teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas. Konkurencijos problemą, kad ūkio subjektas UAB „CSC TELECOM“, nesant reguliavimo, turi galimybių ir motyvų Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių kainas nustatyti sau palankia linkme, tiesiogiai ir geriausiai sprendžia Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių kainų reguliavimas. Taip pat atsižvelgiant į tai, kad ketvirto Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu ūkio subjektui UAB „CSC TELECOM“, sprendžiant analogiškas konkurencijos problemas, buvo nustatytas kainų kontrolės įpareigojimas, Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle rinkoje tikslinga toliau reguliuoti Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių kainas.

Atlikus ketvirtą Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimą ūkio subjektas UAB „CSC TELECOM“ buvo įpareigotas taikyti ne didesnę Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle paslaugos kainą nei Tarnybos ūkio subjektams UAB „Omnitel“, UAB „Bitė Lietuva“ ir UAB „TELE2“ nustatyta Balso skambučių užbaigimo UAB „Omnitel“, UAB „Bitė Lietuva“ ir UAB „TELE2“ Tinkluose paslaugų kaina. Tokiu įpareigojimu buvo

įgyvendintas Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainų simetriškumas, kaip to reikalauja Rekomendacija dėl kainų reguliavimo. Ataskaitos 4.1.1.1, 4.2.1.1 ir 4.3.1.1 skyriuose nurodyta, kad Tarnyba ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB, nustato, o ūkio subjektams UAB „Bitė Lietuva“ ir UAB „TELE2“ keičia nustatytą kainų kontrolės įpareigojimą. Atsižvelgiant į tai, kad ūkio subjekto UAB „CSC TELECOM“ teikiamų Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle paslaugų kainų reguliavimas buvo siejamas su trijų didžiųjų operatorių Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainomis, toliau yra vertinama, ar būtina keisti ūkio subjektui UAB „CSC TELECOM“ ketvirto Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytą kainų kontrolės įpareigojimą.

Rekomendacijos dėl kainų reguliavimo preambulės 3 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad prieiga prie skambučių užbaigimo paslaugų yra dvišalė – abu viešuosius ryšių tinklus sujungiantys operatoriai turėtų gauti naudos iš tinklų sujungimo. Tačiau ten pat nurodyta, kad viešuosius ryšių tinklus sujungusiems operatoriams konkuruojant dėl galutinių paslaugų gavėjų, skambučių užbaigimo tarifai gali būti svarbūs strateginiai ir konkurenciniai veiksniai. Šis faktas sutampa ir su Tarnybos Ataskaitos 3.2.4 skyriuje nustatyta aplinkybe, kad, nesant reguliavimo, Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle rinkoje ūkio subjekto UAB „CSC TELECOM“ noras maksimizuoti pajamas ir (arba) pelną ir (arba) siekis apsaugoti savo teikiamas viešąsias telefono ryšio paslaugas nuo konkurencijos sukuria motyvus nustatyti Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių sąlygas sau palankia linkme.

Rekomendacijos dėl kainų reguliavimo preambulės 3 konstatuojamojoje dalyje taip pat nurodyta, kad dideli skambučių užbaigimo tarifai paprastai lemia didesnes mažmenines skambučių inicijavimo kainas ir atitinkamai mažesnius vartojimo rodiklius, todėl mažėja vartotojų gerovė. Europos Komisija, siekdama spręsti Rekomendacijoje dėl kainų reguliavimo nurodytas problemas, Rekomendacijoje dėl kainų reguliavimo rekomendavo taikyti simetrines Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainas.

Atsižvelgiant į tai, kad reguliuojamos Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainos Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo Tiriamuoju laikotarpiu ir tyrimo metu jau buvo simetriškos (t. y. vienodos), toks kainų simetriškumas sudarė vienodas sąlygas konkurencijai teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas. Vienodos Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainos taip pat sudaro sąlygas didinti galutinių paslaugų gavėjų gerovę, todėl tikslinga ir toliau užtikrinti Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle paslaugų ir kitų Balso skambučių užbaigimo paslaugų teikėjų teikiamų Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainų simetriškumą. Šiam tikslui pasiekti pakanka nustatyti vieną Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainą, kuria remiantis būtų reguliuojamos didelę įtaką atitinkamose Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkose turinčių ūkio subjektų teikiamų Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainos. Ataskaitos 4.1.1.1, 4.2.1.1 ir 4.3.1.1 skyriuose yra aprašyta, kad nustatoma viena Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, UAB „Bitė Lietuva“ ir UAB „TELE2“ Tinkluose paslaugos kaina. Atsižvelgiant į tai, kad Tarnyba nustato Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainą trims didiesiems operatoriams, Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle paslaugų kainos nustatymo procedūros nėra tikslinga aprašyti iš naujo.

Įpareigojimas yra pateisinamas elektroninių ryšių veiklos reguliavimo tikslais, nurodytais Įstatymo 1 straipsnio 5 dalyje. Ribojant ūkio subjekto UAB „CSC TELECOM“ galimybes nustatyti Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle paslaugų kainas sau palankia linkme, skatinama konkurencija teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas, nes kitų viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų konkurencinės galimybės nepriklausys nuo galimų per didelių Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle paslaugų kainų. Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle paslaugų kainų dydis nesukurs nevienodų veiklos sąlygų Europos Sąjungoje veikiantiems viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjams, o tai prisidės prie vidaus rinkos plėtros.

Tarnybos 2010 m. pradėtas su Balso skambučių užbaigimo paslaugomis susijusių priemonių kainų reguliavimas sumažino užmokesčius už tinklų sujungimą ir tokiu būdu sudarė palankesnes sąlygas operatoriams tiesiogiai sujungti savo viešuosius ryšių tinklus, taip pat sudarė geresnes sąlygas konkurencijai teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas. Atlikusi ketvirtą Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimą, siekdama apriboti ūkio subjekto UAB „CSC TELECOM“ galimybes vienašališkai reikalauti užmokesčių už su Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle paslaugomis susijusias priemones, Tarnyba 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1587 4 punkte ūkio subjektui UAB „CSC TELECOM“ nustatė kainų kontrolės įpareigojimą, susijusį su Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle paslaugų teikimu susijusiomis priemonėmis:

1. kiek tai susiję su balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle paslaugų teikimu susijusiomis priemonėmis, kai ūkio subjektas UAB „CSC TELECOM“ yra sujungęs savo Tinklą su kito operatoriaus viešuoju ryšių tinklu, ūkio subjektas UAB „CSC TELECOM“ privalo nereikalauti kito operatoriaus mokėti už su Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle paslaugų teikimu susijusias priemones, t. y. ūkio subjektas UAB „CSC TELECOM“ sąnaudas, susijusias su Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle paslaugų teikimu susijusiomis priemonėmis, išskyrus Ryšių liniją, dengia pats. Operatoriui, sujungusiam viešąjį ryšių tinklą su UAB „CSC TELECOM“ Tinklu, nustatčius užmokesčius už su balso skambučių užbaigimo to operatoriaus viešajame ryšių tinkle teikimu susijusias priemones, ūkio subjektas UAB „CSC TELECOM“ gali nustatyti analogiškus užmokesčius;

2. kiek tai susiję su tinklų sujungimui naudojama Ryšių linija, jungiančia UAB „CSC TELECOM“ Tinklą su kito operatoriaus viešuoju ryšių tinklu:

- 2.1. ūkio subjektas UAB „CSC TELECOM“ privalo leisti įrengti bei teikti Ryšių liniją viešąjį ryšių tinklą su UAB „CSC TELECOM“ Tinklu ketinančiam sujungti (ar sujungusiam) operatoriui (arba šio operatoriaus pasirinktam trečiajam asmeniui), jei jo siūloma Ryšių linijos įrengimo bei teikimo kaina yra žemesnė negu kaina, už kurią šią Ryšių liniją įrengti bei teikti siūlo ūkio subjektas UAB „CSC TELECOM“;

- 2.2. padengti 50 procentų Ryšių linijos įrengimo ir teikimo sąnaudas.

Siekiant riboti ūkio subjekto UAB „CSC TELECOM“ galimybes nustatyti užmokesčius už su Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle paslaugų teikimu susijusias priemones, tikslinga palikti tokį kainų kontrolės įpareigojimą su Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle paslaugomis susijusioms priemonėms, koks buvo nustatytas atlikus ketvirtą Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimą.

Siekiant teisinio tikrumo, tikslinga pakeisti 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1587 4 punkte nustatytą kainų kontrolės įpareigojimą ir jį išdėstyti taip:

Ūkio subjektas UAB „CSC TELECOM“ privalo:

1. užtikrinti, kad Balso skambučių, inicijuotų Europos ekonominės erdvės valstybėse narėse, užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle paslaugų kaina neviršytų Tarnybos ūkio subjektams „Telia Lietuva“, AB, UAB „Bitė Lietuva“ ir UAB „TELE2“ nustatytos Balso skambučių, inicijuotų Europos ekonominės erdvės valstybėse narėse, užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, UAB „Bitė Lietuva“ ir UAB „TELE2“ Tinkluose paslaugų kainos.

2. kiek tai susiję su Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle paslaugų teikimu susijusiomis priemonėmis, kai ūkio subjektas UAB „CSC TELECOM“ yra sujungęs savo Tinklą su kito operatoriaus viešuoju ryšių tinklu, ūkio subjektas UAB „CSC TELECOM“ privalo nereikalauti kito operatoriaus mokėti už su Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle paslaugų teikimu susijusias priemones, t. y. ūkio subjektas UAB „CSC TELECOM“ sąnaudas, susijusias su Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle paslaugų teikimu susijusiomis priemonėmis, išskyrus Ryšių liniją, dengia pats. Operatoriui, sujungusiam viešąjį ryšių tinklą su UAB „CSC TELECOM“ Tinklu, nustatčius užmokesčius už su balso skambučių užbaigimo

to operatoriaus viešajame ryšių tinkle teikimu susijusias priemones, ūkio subjektas UAB „CSC TELECOM“ gali nustatyti analogiškus užmokesčius;

3. kiek tai susiję su tinklų sujungimui naudojama Ryšių linija, jungiančia UAB „CSC TELECOM“ Tinklą su kito operatoriaus viešuoju ryšių tinklu:

3.1. ūkio subjektas UAB „CSC TELECOM“ privalo leisti įrengti bei teikti Ryšių liniją viešąjį ryšių tinklą su UAB „CSC TELECOM“ Tinklu ketinančiam sujungti (ar sujungusiam) operatoriui (arba šio operatoriaus pasirinktam trečiajam asmeniui), jei jo siūloma Ryšių linijos įrengimo bei teikimo kaina yra žemesnė negu kaina, už kurią šią Ryšių liniją įrengti bei teikti siūlo ūkio subjektas UAB „CSC TELECOM“;

3.2. padengti 50 procentų Ryšių linijos įrengimo ir teikimo sąnaudų.

Kainų kontrolės įpareigojimas yra pateisinamas elektroninių ryšių veiklos reguliavimo tikslais ir principais, nurodytais Įstatymo 1 straipsnio 5 dalyje ir 2 straipsnio 1 dalyje, nes skatins konkurenciją elektroninių ryšių rinkoje ir užtikrins mažiausią būtiną reguliavimą. Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainas nustatys Tarnyba, todėl ūkio subjektas nepatirs sąnaudų apskaitos sistemų, reikalingų kainoms apskaičiuoti, diegimo ir palaikymo naštos. Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle paslaugų kainų dydis nesukurs nevienodų veiklos sąlygų Europos Sąjungoje veikiantiems viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjams, o tai prisidės prie vidaus rinkos plėtos. Įpareigojimas yra proporcingas, nes ribos ūkio subjekto UAB „CSC TELECOM“ galimybes vienašališkai nustatyti: a) Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle paslaugų kainas, tačiau užtikrins, kad ūkio subjektas UAB „CSC TELECOM“ padengs šioms paslaugoms teikti patiriamas sąnaudas; b) užmokesčius už su Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle paslaugų teikimu susijusias priemones, tačiau leis padengti dalį išlaidų, susijusių su Ryšių linijos įrengimu ir teikimu.

Išvada: Ūkio subjektui UAB „CSC TELECOM“, teikiant Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle paslaugas ir su jomis susijusias priemones, yra pakeičiamas 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1587 4 punkte nustatytas kainų kontrolės įpareigojimas ir išdėstomas taip:

Ūkio subjektas UAB „CSC TELECOM“ privalo:

3. užtikrinti, kad Balso skambučių, inicijuotų Europos ekonominės erdvės valstybėse narėse, užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle paslaugų kaina neviršytų Tarnybos ūkio subjektams „Telia Lietuva“, AB, UAB „Bitė Lietuva“ ir UAB „TELE2“ nustatytos Balso skambučių, inicijuotų Europos ekonominės erdvės valstybėse narėse, užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, UAB „Bitė Lietuva“ ir UAB „TELE2“ Tinkluose paslaugų kainos.

4. kiek tai susiję su Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle paslaugų teikimu susijusiomis priemonėmis, kai ūkio subjektas UAB „CSC TELECOM“ yra sujungęs savo Tinklą su kito operatoriaus viešuoju ryšių tinklu, ūkio subjektas UAB „CSC TELECOM“ privalo nereikalauti kito operatoriaus mokėti už su Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle paslaugų teikimu susijusias priemones, t. y. ūkio subjektas UAB „CSC TELECOM“ sąnaudas, susijusias su Balso skambučių užbaigimo UAB „CSC TELECOM“ Tinkle paslaugų teikimu susijusiomis priemonėmis, išskyrus Ryšių liniją, dengia pats. Operatoriui, sujungusiam viešąjį ryšių tinklą su UAB „CSC TELECOM“ Tinklu, nustačius užmokesčius už su balso skambučių užbaigimo to operatoriaus viešajame ryšių tinkle teikimu susijusias priemones, ūkio subjektas UAB „CSC TELECOM“ gali nustatyti analogiškus užmokesčius;

3. kiek tai susiję su tinklų sujungimui naudojama Ryšių linija, jungiančia UAB „CSC TELECOM“ Tinklą su kito operatoriaus viešuoju ryšių tinklu:

3.1. ūkio subjektas UAB „CSC TELECOM“ privalo leisti įrengti bei teikti Ryšių liniją viešąjį ryšių tinklą su UAB „CSC TELECOM“ Tinklu ketinančiam sujungti (ar sujungusiam) operatoriui (arba šio operatoriaus pasirinktam trečiajam asmeniui), jei jo siūloma Ryšių linijos įrengimo bei teikimo kaina yra žemesnė negu kaina, už kurią šią Ryšių liniją įrengti bei teikti siūlo ūkio subjektas UAB „CSC TELECOM“;

3.2. padengti 50 procentų Ryšių linijos įrengimo ir teikimo sąnaudų.

4.5. Įpareigojimų ūkio subjektui UAB „Mediafon Carrier Services“ nustatymas

Ataskaitos 3.2.5 skyriuje konstatuota, kad ūkio subjektas UAB „Mediafon Carrier Services“ turi didelę įtaką Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinkoje. Atsižvelgiant į tai, Tarnyba, vadovaudamasi Įstatymo 17 straipsniu, turi teisę ūkio subjektui UAB „Mediafon Carrier Services“ nustatyti atitinkamus įpareigojimus, sprendžiančius tiriamoje rinkoje nustatytas konkurencijos problemas.

Tarnyba Ataskaitos 3.2.5 skyriuje nustatė šias Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinkoje konkurencijos problemas:

1. Ūkio subjektas UAB „Mediafon Carrier Services“, nesant reguliavimo, turi galimybių ir motyvų atsisakyti suteikti prieigą prie Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių arba nutraukti jau suteiktą prieigą prie Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių.

2. Ūkio subjektas UAB „Mediafon Carrier Services“, nesant reguliavimo, turi galimybių ir motyvų nustatyti Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių sąlygas (įskaitant kainas) sau palankia linkme.

Tarnybos šio Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytas konkurencijos problemas UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinkoje geriausiai spęs įpareigojimas suteikti prieigą ir kainų kontrolės įpareigojimas. Atsižvelgiant į tai, kad Ataskaitos 4.5 skyriuje nustatytas konkurencijos problemas geriausiai sprendžia įpareigojimas suteikti prieigą ir kainų kontrolės įpareigojimas, taip pat į tai, kad Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu Respondentų pateikti duomenys rodo, jog ūkio subjektas UAB „Mediafon Carrier Services“, teikdamas Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugas, paslaugų gavėjams taikė vienodas sąlygas, darytina išvada, kad ūkio subjektui UAB „Mediafon Carrier Services“ nustatyti skaidrumo įpareigojimą ir nediskriminavimo įpareigojimą nėra tikslinga. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad ūkio subjektams UAB „CSC TELECOM“, UAB „LINKOTELUS“, UAB „MEDIAFON“ ir UAB „ECOFON“ atlikus ketvirtą Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimą buvo nustatyti tik įpareigojimas suteikti prieigą ir kainų kontrolės įpareigojimas. Šių įpareigojimų pakako apriboti minėtų ūkio subjektų galimybes riboti konkurenciją teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas. Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo Tiriamuoju laikotarpiu ir tyrimo metu taip pat nebuvo nustatytos aplinkybės ir problemos, kurios pagrįstų skaidrumo įpareigojimo, nediskriminavimo įpareigojimo ir apskaitos atskyrimo įpareigojimo taikymą ūkio subjektams UAB „CSC TELECOM“ ir UAB „ECOFON“. Įpareigojimo suteikti prieigą ir kainų kontrolės įpareigojimo pakaks apriboti ūkio subjekto UAB „Mediafon Carrier Services“ galimybes riboti konkurenciją, teikiant Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugas.

4.5.1. Įpareigojimas suteikti prieigą

Ataskaitos 3.2.5 skyriuje buvo nustatyta, kad Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinkoje egzistuoja ši konkurencijos problema – ūkio subjektas UAB „Mediafon Carrier Services“, nesant reguliavimo, turi galimybių ir motyvų atsisakyti suteikti prieigą prie Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių arba nutraukti jau suteiktą prieigą prie Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių. Nagrinėjamoje rinkoje egzistuojančios aplinkybės neužtikrins savaiminio Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinkoje nustatytų konkurencijos

problemų sprendimo. Siekiant spręsti šio Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytą konkurencijos problemą, tikslinga ūkio subjektui UAB „Mediafon Carrier Services“ nustatyti įpareigojimą suteikti prieigą, nurodytą Įstatymo 21 straipsnio 1 dalies 1, 2, 3, 5, 6 ir 9 punktuose. Ūkio subjektas UAB „Mediafon Carrier Services“, teikdamas Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugas ir su jomis susijusias priemones:

1. privalo tenkinti pagrįstus kitų ūkio subjektų prašymus suteikti prieigą prie su Balso skambučių užbaigimo paslaugų teikimu susijusių Tinklo elementų ir (ar) priemonių kitiems ūkio subjektams;
2. privalo sąžiningai derėtis su ūkio subjektais, prašančiais suteikti prieigą prie Balso skambučių užbaigimo paslaugų;
3. privalo nenutraukti prieigos prie jau suteiktų priemonių;
4. privalo suteikti atvirą prieigą prie techninių sąsajų, protokolų ar kitų technologijų, kurios yra būtinos paslaugų suderinamumui ar virtualiojo tinklo paslaugoms teikti;
5. privalo suteikti prieigą prie patalpų ar kitus elektroninių ryšių infrastruktūros bendro naudojimo būdus;
6. privalo sujungti tinklus ar suteikti tinklų priemones, įskaitant galimybę sujungti tinklus bet kuriame techniškai galimame tinklo taške;
7. gali atsisakyti suteikti prieigą prie Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų, vienašališkai sustabdyti ar nutraukti jų teikimą tik tais atvejais, kai tai yra pagrįsta objektyviais kriterijais, įskaitant techninių galimybių nebuvimą arba būtinybę užtikrinti Tinklo vientisumą.

Įpareigojimas suteikti prieigą ribos ūkio subjekto UAB „Mediafon Carrier Services“ galimybes vienašališkai nesuteikti prieigos arba nutraukti prieigą prie Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių. Įpareigojimas suteikti prieigą taip pat sumažins elektroninių ryšių paslaugų teikėjų įėjimo į viešųjų telefono ryšio paslaugų rinką barjerus ir tokiu būdu galutiniams paslaugų gavėjams sukurs didesnes paslaugų pasirinkimo galimybes.

Įpareigojimas suteikti prieigą yra pateisinamas Įstatymo 1 straipsnio 5 dalyje nurodytais tikslais, nes, nenustačius įpareigojimo suteikti prieigą, ūkio subjektas UAB „Mediafon Carrier Services“ turės galimybių ir motyvų nesuteikti prieigos prie Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių arba vienašališkai nustatyti (keisti) Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų sąlygas. Tokiu būdu bus ribojama konkurencija teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas.

Įpareigojimas suteikti prieigą yra proporcingas ir pateisinamas elektroninių ryšių veiklos reguliavimo principais, nurodytais Įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje, nes:

- a) šiuo įpareigojimu bus apribotos ūkio subjekto UAB „Mediafon Carrier Services“ galimybės riboti viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų (konkurentų) skaičių arba jų veiklą, nesuteikiant prieigos arba nutraukiant prieigą prie Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų;
- b) šiuo įpareigojimu bus apribotos ūkio subjekto UAB „Mediafon Carrier Services“ galimybės riboti savo teikiamų viešųjų telefono ryšio paslaugų gavėjams galimybes paskambinti kitų viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų galutiniams paslaugų gavėjams arba atvirkščiai;
- c) viešųjų ryšių tinklų sujungimas (t. y. prieigos prie Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių suteikimas) yra abipusiškai naudingas viešuosius ryšių tinklus sujungiantiems operatoriams, tokiu būdu užtikrinantis skirtingų viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų galutinių paslaugų gavėjų tarpusavio bendravimą;
- d) prieiga turės būti suteikta esant pagrįstam prašymui suteikti prieigą prie Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių.

Išvada: Ūkio subjektui UAB „Mediafon Carrier Services“, teikiant Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugas ir su jomis susijusias priemones, yra nustatomas įpareigojimas suteikti prieigą, nurodytas Įstatymo 21 straipsnio 1 dalies 1, 2, 3, 5, 6 ir 9 punktuose.

4.5.2. Kainų kontrolės įpareigojimas

Ataskaitos 3.2.5 skyriuje nustatyta, kad viena iš Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinkoje nustatytų konkurencijos problemų yra tai, kad ūkio subjektas UAB „Mediafon Carrier Services“, nesant reguliavimo, turi galimybių ir motyvų Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių kainas nustatyti sau palankia linkme.

Ataskaitos 3.2.5 skyriuje konstatuota, kad ūkio subjektas UAB „Mediafon Carrier Services“ užima 100 proc. Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinkos, barjerai įeiti į Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinką yra absoliutūs, Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinkoje potencialios konkurencijos nėra, Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinkoje pirkėjo derybinės galios taip pat nėra. Šios aplinkybės nesudaro sąlygų nagrinėjamoje rinkoje atsirasti charakteristikoms, kurios spęstų šio Ataskaitos skyriaus pirmoje pastraipoje nurodytą su Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių kainomis susijusią konkurencijos problemą. Minėtos problemos taip pat objektyviai neišspręs įpareigojimas suteikti prieigą. Įpareigojimas suteikti prieigą tik užtikrins, kad ūkio subjektas UAB „Mediafon Carrier Services“ privalės suteikti Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugas ir su jomis susijusias priemones. Tačiau minėtas įpareigojimas neribos ūkio subjekto UAB „Mediafon Carrier Services“ galimybės nustatyti sau palankią Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainą. Tokia kaina gali būti nepagrįstai didelė, o jos taikymas sudarys ūkio subjektui UAB „Mediafon Carrier Services“ galimybes riboti konkurenciją teikiant viešąsias judriojo telefono ryšio paslaugas. Konkurencijos problemą, kad ūkio subjektas UAB „Mediafon Carrier Services“, nesant reguliavimo, turi galimybių ir motyvų Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių kainas nustatyti sau palankia linkme, tiesiogiai ir geriausiai sprendžia Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių kainų reguliavimas.

Įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 5 punkte nustatyta, kad Tarnyba turi teisę ūkio subjektams, turintiems didelę įtaką atitinkamoje rinkoje, nustatyti kainų kontrolės ir sąnaudų apskaitos įpareigojimus pagal Įstatymo 23 straipsnį. Įstatymo 23 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, kad Tarnyba turi teisę nustatyti operatoriui, turinčiam didelę įtaką atitinkamoje rinkoje, įpareigojimą susijusį su kainų kontrole, kai rinkos tyrimo metu nustatyta, kad veiksmingos konkurencijos trūkumas reiškia, kad atitinkamas operatorius galėtų palaikyti pernelyg dideles kainas, tuo darydamas žalą galutiniams paslaugų gavėjams.

Siekiant riboti ūkio subjekto UAB „Mediafon Carrier Services“ galimybes vienašališkai nustatyti Balso skambučių užbaigimo paslaugų UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle kainas, o tuo pačiu ir palaikyti pernelyg dideles kainas, tikslinga UAB „Mediafon Carrier Services“ nustatyti Įstatymo 23 straipsnyje nurodytą kainų kontrolės įpareigojimą.

Rekomendacijos dėl kainų reguliavimo preambulės 3 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad prieiga prie skambučių užbaigimo paslaugų yra dvišalė – abu viešuosius ryšius tinklus sujungiantys operatoriai turėtų gauti naudos iš tinklų sujungimo. Tačiau ten pat nurodyta, kad tinklus sujungusiems operatoriams konkuruojant dėl galutinių paslaugų gavėjų, skambučių užbaigimo tarifai gali būti svarbūs strateginiai ir konkurenciniai veiksniai. Šis faktas sutampa ir su Tarnybos Ataskaitos 3.2.5 skyriuje nustatyta aplinkybe, kad, nesant reguliavimo, Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle rinkoje, UAB „Mediafon Carrier Services“ turi galimybių, o pajamų ir (arba)

pelno maksimizavimas, ir (arba) siekis apsaugoti savo teikiamas viešąsias telefono ryšio paslaugas nuo konkurencijos, sukuria motyvus nustatyti Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių sąlygas sau palankia linkme.

Rekomendacijos dėl kainų reguliavimo preambulės 3 konstatuojamojoje dalyje taip pat nurodyta, kad dideli skambučių užbaigimo tarifai paprastai lemia didesnes mažmenines skambučių inicijavimo kainas ir atitinkamai mažesnius vartojimo rodiklius, todėl mažėja vartotojų gerovė. Europos Komisija, siekdama spręsti Rekomendacijoje dėl kainų reguliavimo nurodytas problemas, Rekomendacijoje dėl kainų reguliavimo rekomendavo taikyti simetrines Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainas.

Atsižvelgiant į tai, kad reguliuojamos Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainos Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo Tiriamuoju laikotarpiu ir tyrimo metu jau buvo simetriškos (t. y. vienodos), toks kainų simetriškumas sudarė vienodas sąlygas konkurencijai teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas. Vienodos Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainos taip pat sudaro sąlygas didinti galutinių paslaugų gavėjų gerovę, todėl tikslinga užtikrinti Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų ir kitų Balso skambučių užbaigimo paslaugų teikėjų teikiamų Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainų simetriškumą. Šiam tikslui pasiekti pakanka nustatyti vieną Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainą, kuria remiantis būtų reguliuojamos didelę įtaką atitinkamose Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkose turinčių ūkio subjektų teikiamų Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainos. Ataskaitos 4.1.1.1, 4.2.1.1 ir 4.3.1.1 skyriuose yra aprašyta, kokia Balso skambučių užbaigimo paslaugų kaina yra nustatoma ūkio subjektams „Telia Lietuva“, AB, UAB „Bitė Lietuva“ ir UAB „TELE2“. Atsižvelgiant į tai, kad Tarnyba nustato Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainą trims didiesiems operatoriams, Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų kainos nustatymo procedūros nėra tikslinga aprašyti iš naujo. Tokiu atveju pakanka nustatyti, kad Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų kainos nebūtų didesnės nei bus nustatytos ūkio subjektams „Telia Lietuva“, AB, UAB „Bitė Lietuva“ ir UAB „TELE2“ taikomos Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, UAB „Bitė Lietuva“ ir UAB „TELE2“ Tinkluose paslaugų kainos.

Atsižvelgdama į anksčiau išvardintas aplinkybes ir faktus, Tarnyba nustato ūkio subjektui UAB „Mediafon Carrier Services“ kainų kontrolės įpareigojimą, numatytą Įstatymo 23 straipsnyje:

užtikrinti, kad Balso skambučių, inicijuotų Europos ekonominės erdvės valstybėse narėse, užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų kaina neviršytų Tarnybos ūkio subjektams „Telia Lietuva“, AB, UAB „Bitė Lietuva“ ir UAB „TELE2“ nustatytos Balso skambučių, inicijuotų Europos ekonominės erdvės valstybėse narėse, užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, UAB „Bitė Lietuva“ ir UAB „TELE2“ Tinkluose paslaugų kainos.

Ataskaitos 3.2.5 skyriuje buvo konstatuota, kad ūkio subjektas UAB „Mediafon Carrier Services“, nesant reguliavimo, turi galimybių ir motyvų nustatyti su Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugomis susijusių priemonių sąlygas (įskaitant kainas) sau palankia linkme. Siekiant riboti ūkio subjekto galimybes nustatyti su Balso skambučių užbaigimo savo Tinkle paslaugomis susijusių priemonių kainas sau palankia linkme ir šio Balso skambučių užbaigimo Tinkle rinkos tyrimo metu nustatytos konkurencijos problemos – vienašališkų užmokesčių už Tinklų sujungimą nustatymo ir taikymo, tikslinga nustatyti tokį kainų kontrolės įpareigojimą su Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugomis susijusioms priemonėms:

1. kiek tai susiję su Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų teikimu susijusiomis priemonėmis, kai ūkio subjektas UAB „Mediafon Carrier Services“ yra sujungęs savo Tinklą su kito operatoriaus viešuoju ryšių tinklu, ūkio subjektas UAB „Mediafon Carrier Services“ privalo nereikalauti kito operatoriaus mokėti už su Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų teikimu susijusias priemones, t. y. ūkio subjektas UAB „Mediafon Carrier Services“ sąnaudas, susijusias su Balso skambučių užbaigimo

UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų teikimu susijusiomis priemonėmis, išskyrus Ryšių liniją, dengia pats. Operatoriui, sujungusiam viešąjį ryšių tinklą su UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinklu, nustačius užmokesčius už su balso skambučių užbaigimo to operatoriaus viešajame ryšių tinkle teikimu susijusias priemones, ūkio subjektas UAB „Mediafon Carrier Services“ gali nustatyti analogiškus užmokesčius;

2. kiek tai susiję su viešųjų ryšių tinklų sujungimui naudojama Ryšių linija, jungiančia UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinklą su kito operatoriaus viešuoju ryšių tinklu:

2.1. ūkio subjektas UAB „Mediafon Carrier Services“ privalo leisti įrengti bei teikti Ryšių liniją viešąjį ryšių tinklą su UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinklu ketinančiam sujungti (ar sujungusiam) operatoriui (arba šio operatoriaus pasirinktam trečiajam asmeniui), jei jo siūloma Ryšių linijos įrengimo bei teikimo kaina yra žemesnė negu kaina, už kurią šią Ryšių liniją įrengti bei teikti siūlo ūkio subjektas UAB „Mediafon Carrier Services“;

2.2. padengti 50 procentų Ryšių linijos įrengimo ir teikimo sąnaudų.

Įpareigojimas yra pateisinamas elektroninių ryšių veiklos reguliavimo tikslais ir principais, nurodytais Įstatymo 1 straipsnio 5 dalyje ir 2 straipsnio 1 dalyje, nes skatins konkurenciją elektroninių ryšių rinkoje ir užtikrins mažiausią būtiną reguliavimą. Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainas nustatys Tarnyba, todėl ūkio subjektas nepatirs sąnaudų apskaitos sistemų, reikalingų kainoms apskaičiuoti, diegimo ir palaikymo naštos. Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų kainų dydis nesukurs nevienodų veiklos sąlygų Europos Sąjungoje veikiantiems viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjams, o tai prisidės prie vidaus rinkos plėtros. Įpareigojimas yra proporcingas, nes ribos ūkio subjekto UAB „Mediafon Carrier Services“ galimybes vienašališkai nustatyti: a) Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų kainas, tačiau užtikrins, kad ūkio subjektas UAB „Mediafon Carrier Services“ padengs šioms paslaugoms teikti patiriamas sąnaudas; b) užmokesčius už su Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų teikimu susijusias priemones, tačiau leis padengti dalį išlaidų, susijusių su Ryšių linijos įrengimu ir teikimu.

Išvada: Ūkio subjektui UAB „Mediafon Carrier Services“ nustatomas kainų kontrolės įpareigojimas, nurodytas Įstatymo 23 straipsnyje. Ūkio subjektas UAB „Mediafon Carrier Services“ privalo:

1. užtikrinti, kad Balso skambučių, inicijuotų Europos ekonominės erdvės valstybėse narėse, užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų kaina neviršytų Tarnybos ūkio subjektams „Telia Lietuva“, AB, UAB „Bitė Lietuva“ ir UAB „TELE2“ nustatytos Balso skambučių, inicijuotų Europos ekonominės erdvės valstybėse narėse, užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, UAB „Bitė Lietuva“ ir UAB „TELE2“ Tinkluose paslaugų kainos;

2. kiek tai susiję su Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų teikimu susijusiomis priemonėmis, kai ūkio subjektas UAB „Mediafon Carrier Services“ yra sujungęs savo Tinklą su kito operatoriaus viešuoju ryšių tinklu, ūkio subjektas UAB „Mediafon Carrier Services“ privalo nereikalauti kito operatoriaus mokėti už su Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų teikimu susijusias priemones, t. y. ūkio subjektas UAB „Mediafon Carrier Services“ sąnaudas, susijusias su Balso skambučių užbaigimo UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinkle paslaugų teikimu susijusiomis priemonėmis, išskyrus Ryšių liniją, dengia pats. Operatoriui, sujungusiam viešąjį ryšių tinklą su UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinklu, nustačius užmokesčius už su balso skambučių užbaigimo to operatoriaus viešajame ryšių tinkle teikimu susijusias priemones, ūkio subjektas UAB „Mediafon Carrier Services“ gali nustatyti analogiškus užmokesčius;

3. kiek tai susiję su tinklų sujungimui naudojama Ryšių linija, jungiančia UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinklą su kito operatoriaus viešuoju ryšių tinklu:

3.1. ūkio subjektas UAB „Mediafon Carrier Services“ privalo leisti įrengti bei teikti Ryšių liniją viešąjį ryšių tinklą su UAB „Mediafon Carrier Services“ Tinklu ketinančiam sujungti (ar sujungusiam) operatoriui (arba šio operatoriaus pasirinktam trečiajam asmeniui), jei jo siūloma Ryšių

linijos įrengimo bei teikimo kaina yra žemesnė negu kaina, už kurią šią Ryšių liniją įrengti bei teikti siūlo ūkio subjektas UAB „Mediafon Carrier Services“;

3.2. padengti 50 procentų Ryšių linijos įrengimo ir teikimo sąnaudų.

4.6. Įpareigojimų ūkio subjektui UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ nustatymas

Ataskaitos 3.2.6 skyriuje konstatuota, kad ūkio subjektas UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ turi didelę įtaką Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinkoje. Atsižvelgiant į tai, Tarnyba, vadovaudamasi Įstatymo 17 straipsniu, turi teisę ūkio subjektui UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ nustatyti atitinkamus įpareigojimus, sprendžiančius tiriamoje rinkoje nustatytas konkurencijos problemas.

Tarnyba Ataskaitos 3.2.6 skyriuje nustatė šias Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinkoje konkurencijos problemas:

1. Ūkio subjektas UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“, nesant reguliavimo, turi galimybių ir motyvų atsisakyti suteikti prieigą prie Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių arba nutraukti jau suteiktą prieigą prie Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių.

2. Ūkio subjektas UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“, nesant reguliavimo, turi galimybių ir motyvų nustatyti Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių sąlygas (įskaitant kainas) sau palankia linkme.

Tarnybos šio Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytas konkurencijos problemas geriausiai spręs įpareigojimas suteikti prieigą ir kainų kontrolės įpareigojimas. Atsižvelgiant į tai, kad Ataskaitos 4.6 skyriuje nustatytas konkurencijos problemas geriausiai sprendžia įpareigojimas suteikti prieigą ir kainų kontrolės įpareigojimas, taip pat į tai, kad Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu Respondentų pateikti duomenys rodo, jog ūkio subjektas UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“, teikdamas Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugas, paslaugų gavėjams taikė vienodas sąlygas, darytina išvada, kad ūkio subjektui UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ nustatyti skaidrumo įpareigojimą, nediskriminavimo įpareigojimą ir apskaitos atskyrimo įpareigojimą nėra tikslinga. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad ūkio subjektams UAB „CSC TELECOM“, UAB „LINKOTELUS“, UAB „MEDIAFON“ ir UAB „ECOFON“ atlikus ketvirtą Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimą buvo nustatyti tik įpareigojimas suteikti prieigą ir kainų kontrolės įpareigojimas. Šių įpareigojimų pakako apriboti minėtų ūkio subjektų galimybes riboti konkurenciją teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas. Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo Tiriamuoju laikotarpiu ir tyrimo metu taip pat nebuvo nustatytos aplinkybės ir problemos, kurios pagrįstų skaidrumo ir nediskriminavimo įpareigojimų taikymą ūkio subjektams UAB „CSC TELECOM“ ir UAB „ECOFON“. Įpareigojimo suteikti prieigą ir kainų kontrolės įpareigojimo pakaks apriboti ūkio subjekto UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ galimybes riboti konkurenciją, teikiant Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugas.

4.6.1. Įpareigojimas suteikti prieigą

Ataskaitos 3.2.6 skyriuje buvo nustatyta, kad Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinkoje egzistuoja ši konkurencijos problema – ūkio subjektas UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“, nesant reguliavimo, turi galimybių ir motyvų atsisakyti suteikti prieigą prie Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų

tinklas“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių arba nutraukti jau suteiktą prieigą prie Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių. Nagrinėjamoje rinkoje egzistuojančios aplinkybės neužtikrins savaiminio Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinkoje nustatytų konkurencijos problemų sprendimo. Siekiant spręsti Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinkos tyrimo metu nustatytas konkurencijos problemas ir atsižvelgiant į tai, kad nagrinėjamoje rinkoje egzistuojančios aplinkybės neužtikrins savaiminio Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinkoje nustatytų konkurencijos problemų sprendimo, ūkio subjektui UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ tikslinga nustatyti įpareigojimą suteikti prieigą, nurodytą Įstatymo 21 straipsnio 1 dalies 1, 2, 3, 5, 6 ir 9 punktuose. Ūkio subjektas UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“, teikdamas Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugas ir su jomis susijusias priemones:

1. privalo tenkinti pagrįstus kitų ūkio subjektų prašymus suteikti prieigą prie su Balso skambučių užbaigimo paslaugų teikimu susijusių Tinklo elementų ir (ar) priemonių kitiems ūkio subjektams;
2. privalo sąžiningai derėtis su ūkio subjektais, prašančiais suteikti prieigą prie Balso skambučių užbaigimo paslaugų;
3. privalo nenutraukti prieigos prie jau suteiktų priemonių;
4. privalo suteikti atvirą prieigą prie techninių sąsajų, protokolų ar kitų technologijų, kurios yra būtinos paslaugų suderinamumui ar virtualiojo tinklo paslaugoms teikti;
5. privalo suteikti prieigą prie patalpų ar kitus elektroninių ryšių infrastruktūros bendro naudojimo būdus;
6. privalo sujungti tinklus ar suteikti tinklų priemones, įskaitant galimybę sujungti tinklus bet kuriame techniškai galimame tinklo taške;
7. gali atsisakyti suteikti prieigą prie Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų, vienašališkai sustabdyti ar nutraukti jų teikimą tik tais atvejais, kai tai yra pagrįsta objektyviais kriterijais, įskaitant techninių galimybių nebuvimą arba būtinybę užtikrinti Tinklo vientisumą.

Įpareigojimas suteikti prieigą ribos ūkio subjekto UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ galimybes vienašališkai nesuteikti prieigos arba nutraukti prieigą prie Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių. Įpareigojimas suteikti prieigą taip pat sumažins elektroninių ryšių paslaugų teikėjų įėjimo į viešųjų telefono ryšio paslaugų rinką barjerus ir tokiu būdu galutiniams paslaugų gavėjams sukurs didesnes paslaugų pasirinkimo galimybes.

Įpareigojimas suteikti prieigą yra pateisinamas Įstatymo 1 straipsnio 5 dalyje nurodytais tikslais, nes, nenustačius įpareigojimo suteikti prieigą, ūkio subjektas UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ turės galimybių ir motyvų nesuteikti prieigos prie Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių arba vienašališkai nustatyti (keisti) Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų sąlygas. Tokiu būdu bus ribojama konkurencija teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas.

Įpareigojimas suteikti prieigą yra proporcingas ir pateisinamas elektroninių ryšių veiklos reguliavimo principais, nurodytais Įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje, nes:

- a) šiuo įpareigojimu bus apribotos ūkio subjekto UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ galimybės riboti viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų (konkurentų) skaičių arba jų veiklą, nesuteikiant prieigos arba nutraukiant prieigą prie Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų;
- b) šiuo įpareigojimu bus apribotos ūkio subjekto UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ galimybės riboti savo teikiamų viešųjų telefono ryšio paslaugų gavėjams galimybes

paskambinti kitų viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų galutiniams paslaugų gavėjams arba atvirksčiai;

c) viešųjų ryšių tinklų sujungimas (t. y. prieigos prie Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių suteikimas) yra abipusiškai naudingas viešuosius ryšių tinklus sujungiantiems operatoriams, tokiu būdu užtikrinantis skirtingų viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų galutinių paslaugų gavėjų tarpusavio bendravimą;

d) prieiga turės būti suteikta esant pagrįstam prašymui suteikti prieigą prie Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių.

Išvada: Ūkio subjektui UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“, teikiant Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugas ir su jomis susijusias priemones, yra nustatomas įpareigojimas suteikti prieigą, nurodytas Įstatymo 21 straipsnio 1 dalies 1, 2, 3, 5, 6 ir 9 punktuose.

4.6.2. Kainų kontrolės įpareigojimas

Ataskaitos 3.2.6 skyriuje nustatyta, kad viena iš Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinkoje nustatytų konkurencijos problemų yra tai, kad ūkio subjektas UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“, nesant reguliavimo, turi galimybių ir motyvų Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių kainas nustatyti sau palankia linkme.

Ataskaitos 3.2.6 skyriuje konstatuota, kad ūkio subjektas UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ užima 100 proc. Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinkos, barjerai įeiti į Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinką yra absoliutūs, Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinkoje potencialios konkurencijos nėra, Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinkoje pirkėjo derybinės galios taip pat nėra. Šios aplinkybės nesudaro sąlygų nagrinėjamoje rinkoje atsirasti charakteristikoms, kurios spręstų šio Ataskaitos skyriaus pirmoje pastraipoje nurodytą su Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių kainomis susijusią konkurencijos problemą. Minėtos problemos taip pat objektyviai neišspręs įpareigojimas suteikti prieigą. Įpareigojimas suteikti prieigą tik užtikrins, kad ūkio subjektas UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ privalės suteikti Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugas ir su jomis susijusias priemones. Tačiau minėtas įpareigojimas neribos ūkio subjekto UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ galimybės nustatyti sau palankią Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainą. Tokia kaina gali būti nepagrįstai didelė, o jos taikymas sudarys ūkio subjektui UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ galimybes riboti konkurenciją teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas. Konkurencijos problemą, kad ūkio subjektas UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“, nesant reguliavimo, turi galimybių ir motyvų Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių kainas nustatyti sau palankia linkme, tiesiogiai ir geriausiai sprendžia Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių kainų reguliavimas.

Įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 5 punkte nustatyta, kad Tarnyba turi teisę ūkio subjektams, turintiems didelę įtaką atitinkamoje rinkoje, nustatyti kainų kontrolės įpareigojimą pagal Įstatymo 23 straipsnį. Įstatymo 23 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, kad Tarnyba turi teisę nustatyti operatoriui, turinčiam didelę įtaką atitinkamoje rinkoje, įpareigojimą susijusį su kainų kontrole, kai rinkos tyrimo

metu nustatyta, kad veiksmingos konkurencijos trūkumas reiškia, kad atitinkamas operatorius galėtų palaikyti pernelyg dideles kainas, tuo darydamas žalą galutiniams paslaugų gavėjams.

Siekiant riboti ūkio subjekto UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ galimybes vienašališkai nustatyti Balso skambučių užbaigimo paslaugų UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle kainas, o tuo pačiu ir palaikyti pernelyg dideles kainas, tikslinga UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ nustatyti Įstatymo 23 straipsnyje nurodytą kainų kontrolės įpareigojimą.

Rekomendacijos dėl kainų reguliavimo preambulės 3 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad prieiga prie skambučių užbaigimo paslaugų yra dvišalė – abu viešuosius ryšių tinklus sujungiantys operatoriai turėtų gauti naudos iš tinklų sujungimo. Tačiau ten pat nurodyta, kad viešuosius ryšių tinklus sujungusiems operatoriams konkuruojant dėl galutinių paslaugų gavėjų, skambučių užbaigimo tarifai gali būti svarbūs strateginiai ir konkurenciniai veiksniai. Šis faktas sutampa ir su Tarnybos Ataskaitos 3.2.6 skyriuje nustatyta aplinkybe, kad, nesant reguliavimo, Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle rinkoje, UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ turi galimybių, o pajamų ir (arba) pelno maksimizavimas, ir (arba) siekis apsaugoti savo teikiamas viešąsias telefono ryšio paslaugas nuo konkurencijos, sukuria motyvus nustatyti Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių sąlygas sau palankia linkme.

Rekomendacijos dėl kainų reguliavimo preambulės 3 konstatuojamojoje dalyje taip pat nurodyta, kad dideli skambučių užbaigimo tarifai paprastai lemia didesnes mažmenines skambučių inicijavimo kainas ir atitinkamai mažesnius vartojimo rodiklius, todėl mažėja vartotojų gerovė. Europos Komisija, siekdama spręsti Rekomendacijoje dėl kainų reguliavimo nurodytas problemas, Rekomendacijoje dėl kainų reguliavimo rekomendavo taikyti simetrines Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainas.

Atsižvelgiant į tai, kad reguliuojamos Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainos Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo Tiriamuoju laikotarpiu ir tyrimo metu jau buvo simetriškos (t. y. vienodos), toks kainų simetriškumas sudarė vienodas sąlygas konkurencijai teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas. Vienodos Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainos taip pat sudaro sąlygas didinti galutinių paslaugų gavėjų gerovę, todėl tikslinga ir toliau užtikrinti Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų ir kitų Balso skambučių užbaigimo paslaugų teikėjų teikiamų Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainų simetriškumą. Šiam tikslui pasiekti pakanka nustatyti vieną Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainą, kuria remiantis būtų reguliuojamos didelę įtaką atitinkamose Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkose turinčių ūkio subjektų teikiamų Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainos. Ataskaitos 4.1.1.1, 4.2.1.1 ir 4.3.1.1 skyriuose yra aprašyta, kokia Balso skambučių užbaigimo paslaugų kaina yra nustatoma ūkio subjektams „Telia Lietuva“, AB, UAB „Bitė Lietuva“ ir UAB „TELE2“. Atsižvelgiant į tai, kad Tarnyba nustato Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainą trims didiesiems operatoriams, Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų kainos nustatymo procedūros nėra tikslinga aprašyti iš naujo. Tokiu atveju pakanka nustatyti, kad Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų kainos nebūtų didesnės nei nustatytos ūkio subjektams „Telia Lietuva“, AB, UAB „Bitė Lietuva“ ir UAB „TELE2“ taikomos Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, UAB „Bitė Lietuva“ ir UAB „TELE2“ Tinkluose paslaugų kainos.

Atsižvelgdama į anksčiau išvardintas aplinkybes ir faktus, Tarnyba nustato ūkio subjektui UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ kainų kontrolės įpareigojimą, numatytą Įstatymo 23 straipsnyje:

užtikrinti, kad Balso skambučių, inicijuotų Europos ekonominės erdvės valstybėse narėse, užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų kaina neviršytų Tarnybos ūkio subjektams „Telia Lietuva“, AB, UAB „Bitė Lietuva“ ir UAB „TELE2“ nustatytos Balso skambučių, inicijuotų Europos ekonominės erdvės valstybėse narėse, užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, UAB „Bitė Lietuva“ ir UAB „TELE2“ Tinkluose paslaugų kainos.

Ataskaitos 3.2.6 skyriuje buvo konstatuota, kad ūkio subjektas UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“, nesant reguliavimo, turi galimybių ir motyvų nustatyti su Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugomis susijusių priemonių sąlygas (įskaitant kainas) sau palankia linkme. Siekiant riboti ūkio subjekto galimybes nustatyti su Balso skambučių užbaigimo savo Tinkle paslaugomis susijusių priemonių kainas sau palankia linkme ir šio Balso skambučių užbaigimo Tinkle rinkos tyrimo metu nustatytos konkurencijos problemos – vienašališkų užmokesčių už Tinklų sujungimą nustatymo ir taikymo, tikslinga nustatyti tokį kainų kontrolės įpareigojimą su Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugomis susijusioms priemonėms:

1. kiek tai susiję su Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų teikimu susijusiomis priemonėmis, kai ūkio subjektas UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ yra sujungęs savo Tinklą su kito operatoriaus viešuoju ryšių tinklu, ūkio subjektas UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ privalo nereikalauti kito operatoriaus mokėti už su Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų teikimu susijusias priemones, t. y. ūkio subjektas UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ sąnaudas, susijusias su Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų teikimu susijusiomis priemonėmis, išskyrus Ryšių liniją, dengia pats. Operatoriui, sujungusiam viešąjį ryšių tinklą su UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinklu, nustačius užmokesčius už su balso skambučių užbaigimo to operatoriaus viešajame ryšių tinkle teikimu susijusias priemones, ūkio subjektas UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ gali nustatyti analogiškus užmokesčius;

2. kiek tai susiję su tinklų sujungimui naudojama Ryšių linija, jungiančia UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinklą su kito operatoriaus viešuoju ryšių tinklu:

- 2.1. ūkio subjektas UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ privalo leisti įrengti bei teikti Ryšių liniją viešąjį ryšių tinklą su UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinklu ketinančiam sujungti (ar sujungusiam) operatoriui (arba šio operatoriaus pasirinktam trečiajam asmeniui), jei jo siūloma Ryšių linijos įrengimo bei teikimo kaina yra žemesnė negu kaina, už kurią šią Ryšių liniją įrengti bei teikti siūlo ūkio subjektas UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“;

- 2.2. padengti 50 procentų Ryšių linijos įrengimo ir teikimo sąnaudų.

Įpareigojimas yra pateisinamas elektroninių ryšių veiklos reguliavimo tikslais ir principais, nurodytais Įstatymo 1 straipsnio 5 dalyje ir 2 straipsnio 1 dalyje, nes skatins konkurenciją elektroninių ryšių rinkoje ir užtikrins mažiausią būtiną reguliavimą. Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainas nustatys Tarnyba, todėl ūkio subjektas nepatirs sąnaudų apskaitos sistemų, reikalingų kainoms apskaičiuoti, diegimo ir palaikymo naštos. Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų kainų dydis nesukurs nevienodų veiklos sąlygų Europos Sąjungoje veikiantiems viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjams, o tai prisidės prie vidaus rinkos plėtos. Įpareigojimas yra proporcingas, nes ribos ūkio subjekto UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ galimybes vienašališkai nustatyti: a) Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų kainas, tačiau užtikrins, kad ūkio subjektas UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ padengs šioms paslaugoms teikti patiriamas sąnaudas; b) užmokesčius už su Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų teikimu susijusias priemones, tačiau leis padengti dalį išlaidų, susijusių su Ryšių linijos įrengimu ir teikimu.

Išvada: Ūkio subjektui UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ nustatomas kainų kontrolės įpareigojimas, nurodytas Įstatymo 23 straipsnyje. Ūkio subjektas UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ privalo:

1. užtikrinti, kad Balso skambučių, inicijuotų Europos ekonominės erdvės valstybėse narėse, užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų kaina neviršytų Tarnybos ūkio subjektams „Telia Lietuva“, AB, UAB „Bitė Lietuva“ ir UAB „TELE2“ nustatytos Balso

skambučių, inicijuotų Europos ekonominės erdvės valstybėse narėse, užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, UAB „Bitė Lietuva“ ir UAB „TELE2“ Tinkluose paslaugų kainos;

2. kiek tai susiję su Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų teikimu susijusiomis priemonėmis, kai ūkio subjektas UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ yra sujungęs savo Tinklą su kito operatoriaus viešuoju ryšių tinklu, ūkio subjektas UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ privalo nereikalauti kito operatoriaus mokėti už su Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų teikimu susijusias priemones, t. y. ūkio subjektas UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ sąnaudas, susijusias su Balso skambučių užbaigimo UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinkle paslaugų teikimu susijusiomis priemonėmis, išskyrus Ryšių liniją, dengia pats. Operatoriui, sujungusiam viešąjį ryšių tinklą su UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinklu, nustatytus užmokesčius už su balso skambučių užbaigimo to operatoriaus viešajame ryšių tinkle teikimu susijusias priemones, ūkio subjektas UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ gali nustatyti analogiškus užmokesčius;

3. kiek tai susiję su tinklų sujungimui naudojama Ryšių linija, jungiančia UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinklą su kito operatoriaus viešuoju ryšių tinklu:

3.1. ūkio subjektas UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ privalo leisti įrengti bei teikti Ryšių liniją viešąjį ryšių tinklą su UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ Tinklu ketinančiam sujungti (ar sujungusiam) operatoriui (arba šio operatoriaus pasirinktam trečiajam asmeniui), jei jo siūloma Ryšių linijos įrengimo bei teikimo kaina yra žemesnė negu kaina, už kurią šią Ryšių liniją įrengti bei teikti siūlo ūkio subjektas UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“;

3.2. padengti 50 procentų Ryšių linijos įrengimo ir teikimo sąnaudų.

4.7. Įpareigojimų ūkio subjektui UAB „ECOFON“ nustatymas, pakeitimas ir (ar) panaikinimas

Ataskaitos 3.2.7 skyriuje konstatuota, kad ūkio subjektas UAB „ECOFON“ turi didelę įtaką Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle rinkoje. Atsižvelgiant į tai, Tarnyba, vadovaudamasi Įstatymo 17 straipsniu, turi teisę ūkio subjektui UAB „ECOFON“ nustatyti atitinkamus įpareigojimus, sprendžiančius tiriamoje rinkoje nustatytas konkurencijos problemas.

Tarnyba Ataskaitos 3.2.7 skyriuje nustatė šias Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle rinkoje konkurencijos problemas:

1. ūkio subjektas UAB „ECOFON“, nesant reguliavimo, turi galimybių ir motyvų atsisakyti suteikti prieigą prie Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių arba nutraukti jau suteiktą prieigą prie Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių.

2. ūkio subjektas UAB „ECOFON“, nesant reguliavimo, turi galimybių ir motyvų nustatyti Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių sąlygas (įskaitant kainas) sau palankia linkme;

Tarnybos šio Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytos konkurencijos problemos iš esmės sutampa su ketvirto Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytomis konkurencijos problemomis:

1. ūkio subjektas UAB „ECOFON“ turi motyvų ir, nesant reguliavimo, galimybių vienašališkai nustatyti ir taikyti per aukštas Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle paslaugų kainas;

2. ūkio subjektas UAB „ECOFON“ turi motyvų ir, nesant reguliavimo, galimybių taikyti nevienodas Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle paslaugų kainas, priklausomai nuo skambučių inicijavimo kilmės;

3. ūkio subjektas UAB „ECOFON“ neturi iniciatyvos suteikti prieigą ir turi motyvų nesuteikti prieigos, kiek tai susiję su Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle paslaugų teikimu;

4. ūkio subjektas UAB „ECOFON“ turi motyvų ir, nesant reguliavimo, galimybių vienašališkai nustatyti ir taikyti papildomus užmokesčius už su Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle paslaugų teikimu susijusias priemones.

Tarnybos šio Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytas konkurencijos problemas geriausiai spręs įpareigojimas suteikti prieigą ir kainų kontrolės įpareigojimas. Atsižvelgiant į tai, kad šiame Ataskaitos skyriuje nurodytas konkurencijos problemas geriausiai sprendžia įpareigojimas suteikti prieigą ir kainų kontrolės įpareigojimas, taip pat į tai, kad atlikus ketvirtą Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimą Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle rinkoje nustatytos konkurencijos problemos buvo sprendžiamos ūkio subjektui UAB „ECOFON“ nustatant įpareigojimą suteikti prieigą ir kainų kontrolės įpareigojimą (kainų kontrolės įpareigojimas buvo taikomas tiek Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle paslaugoms, tiek su šiomis paslaugomis susijusioms priemonėms), darytina išvada, kad ūkio subjektui UAB „ECOFON“ nustatyti skaidrumo ir nediskriminavimo įpareigojimą nėra tikslinga. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad ūkio subjektams UAB „CSC TELECOM“, UAB „LINKOTELUS“ ir UAB „MEDIAFON“ atlikus ketvirtą Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimą buvo nustatyti tik įpareigojimas suteikti prieigą ir kainų kontrolės įpareigojimas. Šių įpareigojimų pakako apriboti minėtų ūkio subjektų galimybes riboti konkurenciją teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas. Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo Tiriamuoju laikotarpiu ir tyrimo metu taip pat nebuvo nustatytos aplinkybės ir konkurencijos problemos, kurios pagrįstų skaidrumo ir nediskriminavimo įpareigojimų taikymą ūkio subjektams UAB „CSC TELECOM“ ir UAB „ECOFON“. Įpareigojimo suteikti prieigą ir kainų kontrolės įpareigojimo pakaks apriboti ūkio subjekto UAB „ECOFON“ galimybes riboti konkurenciją, teikiant Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle paslaugas.

Atsižvelgiant į tai, kad šio Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle rinkoje nustatytos konkurencijos problemos iš esmės sutampa su ketvirto Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle rinkoje nustatytomis konkurencijos problemomis ir anksčiau nustatytos konkurencijos problemos buvo sprendžiamos ūkio subjektui nustatant atitinkamus įpareigojimus, o nagrinėjamoje rinkoje egzistuojančios aplinkybės neužtikrins savaiminio Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle rinkoje nustatytų konkurencijos problemų sprendimo, Tarnyba gali palikti galioti ūkio subjektui UAB „ECOFON“ nustatytus įpareigojimus arba juos pakeisti.

4.7.1. UAB „ECOFON“ galiojančių įpareigojimų vertinimas

4.7.1.1. Įpareigojimo suteikti prieigą vertinimas

Ataskaitos 3.2.7 skyriuje buvo nustatyta, kad Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle rinkoje egzistuoja ši konkurencijos problema – ūkio subjektas UAB „ECOFON“, nesant reguliavimo, turi galimybių ir motyvų atsisakyti suteikti prieigą prie Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių arba nutraukti jau suteiktą prieigą prie Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių. Ši konkurencijos problema sutampa su ketvirto Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatyta konkurencijos problema – UAB „ECOFON“ turi galimybių ir motyvų atsisakyti suteikti prieigą prie Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle paslaugų, nes kiti ūkio subjektai, sujungę (arba ketinantys sujungti) savo viešuosius ryšius tinklus su UAB „ECOFON“ Tinklu įgyja galimybių konkuruoti su ūkio subjektu UAB „ECOFON“

teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas. Siekiant spręsti ketvirto Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytą konkurencijos problemą, ūkio subjektui UAB „ECOFON“ nustatytas įpareigojimas suteikti prieigą. Ankstesniame Ataskaitos skyriuje konstatuota, kad nagrinėjamoje rinkoje egzistuojančios aplinkybės neužtikrins savaiminio Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle rinkoje nustatytų konkurencijos problemų sprendimo, todėl tikslinga ūkio subjektui UAB „ECOFON“ palikti galioti 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1590 3.1 papunktyje nustatytą įpareigojimą suteikti prieigą.

Įpareigojimas suteikti prieigą ribos ūkio subjekto UAB „ECOFON“ galimybes vienašališkai nesuteikti prieigos arba nutraukti prieigą prie Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių. Įpareigojimas suteikti prieigą taip pat sumažins elektroninių ryšių paslaugų teikėjų įėjimo į viešųjų telefono ryšio paslaugų rinką barjerus ir tokiu būdu galutiniams paslaugų gavėjams sukurs didesnes paslaugų pasirinkimo galimybes.

Įpareigojimas suteikti prieigą yra pateisinamas Įstatymo 1 straipsnio 5 dalyje nurodytais tikslais, nes, nenustačius įpareigojimo suteikti prieigą, ūkio subjektas UAB „ECOFON“ turės galimybių ir motyvų nesuteikti prieigos prie Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių arba vienašališkai nustatyti (keisti) Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle paslaugų sąlygas. Tokiu būdu bus ribojama konkurencija teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas.

Įpareigojimas suteikti prieigą yra proporcingas ir pateisinamas elektroninių ryšių veiklos reguliavimo principais, nurodytais Įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje, nes:

a) šiuo įpareigojimu bus apribotos ūkio subjekto UAB „ECOFON“ galimybės riboti viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų (konkurentų) skaičių arba jų veiklą, nesuteikiant prieigos arba nutraukiant prieigą prie Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle paslaugų;

b) šiuo įpareigojimu bus apribotos ūkio subjekto UAB „ECOFON“ galimybės riboti savo teikiamų viešųjų telefono ryšio galutiniams paslaugų gavėjams galimybes paskambinti kitų viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų galutiniams paslaugų gavėjams arba atvirkščiai;

c) viešųjų ryšių tinklų sujungimas (t. y. prieigos prie Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių suteikimas) yra abipusiškai naudingas viešuosius ryšių tinklus sujungiantiems operatoriams, tokiu būdu užtikrinantis skirtingų viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų galutinių paslaugų gavėjų tarpusavio bendravimą;

d) prieiga turės būti suteikta esant pagrįstam prašymui suteikti prieigą prie Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių.

Išvada: Ūkio subjektui UAB „ECOFON“ yra paliekamas galioti 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1590 3.1 papunktyje nustatytas įpareigojimas suteikti prieigą.

4.7.1.2. Kainų kontrolės įpareigojimo vertinimas

Ataskaitos 3.2.7 skyriuje nustatyta, kad viena iš Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle rinkoje nustatytų konkurencijos problemų yra tai, kad ūkio subjektas UAB „ECOFON“, nesant reguliavimo, turi galimybių ir motyvų Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių kainas nustatyti sau palankia linkme. Pastebėtina tai, kad ši konkurencijos problema sutampa su ketvirto Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatyta konkurencijos problema – ūkio subjektas UAB „ECOFON“ turi motyvų ir galimybių taikyti pernelyg aukštas Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle paslaugos kainas, nes Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle rinkoje kitas operatorius pirkėjo derybinės galios neturi ir negali daryti vienpusės lemiamos įtakos ūkio subjektui UAB „ECOFON“.

Siekiant išspręsti ketvirto Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytas konkurencijos problemas, ūkio subjektui UAB „ECOFON“ buvo nustatytas kainų kontrolės

įpareigojimas dviem paslaugoms: Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle paslaugai ir su Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle paslauga susijusių priemonių paslaugai.

Ataskaitos 3.2.7 skyriuje konstatuota, kad ūkio subjektas UAB „ECOFON“ užima 100 proc. Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle rinkos, barjerai įeiti į Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle rinką yra absoliutūs, Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle rinkoje potencialios konkurencijos nėra, Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle rinkoje pirkėjo derybinės galios taip pat nėra. Šios aplinkybės nesudaro sąlygų nagrinėjamoje rinkoje atsirasti charakteristikoms, kurios spręstų šio Ataskaitos skyriaus pirmoje pastraipoje nurodytą su Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių kainomis susijusią konkurencijos problemą. Minėtos problemos taip pat objektyviai neišspręs įpareigojimas suteikti prieigą. Įpareigojimas suteikti prieigą užtikrins, kad ūkio subjektas UAB „ECOFON“ privalės suteikti Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle paslaugas ir su jomis susijusias priemones. Tačiau minėtas įpareigojimas neribos ūkio subjekto UAB „ECOFON“ galimybės nustatyti sau palankią Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle paslaugų kainą. Tokia kaina gali būti nepagrįstai didelė, o jos taikymas sudarys ūkio subjektui UAB „ECOFON“ galimybes riboti konkurenciją teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas. Konkurencijos problemą, kad ūkio subjektas UAB „ECOFON“, nesant reguliavimo, turi galimybių ir motyvų Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių kainas nustatyti sau palankia linkme, tiesiogiai ir geriausiai sprendžia Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių kainų reguliavimas. Taip pat atsižvelgiant į tai, kad atlikus ketvirtą Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimą ūkio subjektui UAB „ECOFON“, sprendžiant analogiškas konkurencijos problemas, buvo nustatytas kainų kontrolės įpareigojimas, Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle rinkoje tikslinga toliau reguliuoti Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle paslaugų ir su jomis susijusių priemonių kainas.

Atlikus ketvirtą Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimą ūkio subjektas UAB „ECOFON“ buvo įpareigotas taikyti ne didesnę Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle paslaugos kainą nei Tarnybos ūkio subjektams UAB „Omnitel“, UAB „Bitė Lietuva“ ir UAB „TELE2“ nustatyta Balso skambučių užbaigimo UAB „Omnitel“, UAB „Bitė Lietuva“ ir UAB „TELE2“ Tinkluose paslaugų kaina. Tokiu įpareigojimu buvo įgyvendintas Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainų simetriškumas, kaip to reikalauja Rekomendacija dėl kainų reguliavimo. Ataskaitos 4.1.1.1, 4.2.1.1 ir 4.3.1.1 skyriuose nurodyta, kad Tarnyba ūkio subjektui „Telia Lietuva“, AB, nustato, o ūkio subjektams UAB „Bitė Lietuva“ ir UAB „TELE2“ keičia nustatytą kainų kontrolės įpareigojimą. Atsižvelgiant į tai, kad ūkio subjekto UAB „ECOFON“ teikiamų Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle paslaugų kainų reguliavimas buvo siejamas su trijų didžiųjų operatorių Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainomis, toliau yra vertinama, ar būtina keisti ūkio subjektui UAB „ECOFON“ ketvirto Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu nustatytą kainų kontrolės įpareigojimą.

Rekomendacijos dėl kainų reguliavimo preambulės 3 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad prieiga prie skambučių užbaigimo paslaugų yra dvišalė – abu viešuosius ryšių tinklus sujungiantys operatoriai turėtų gauti naudos iš viešųjų ryšių tinklų sujungimo. Tačiau ten pat nurodyta, kad viešuosius ryšių tinklus sujungusiems operatoriams konkuruojant dėl galutinių paslaugų gavėjų, skambučių užbaigimo tarifai gali būti svarbūs strateginiai ir konkurenciniai veiksniai. Šis faktas sutampa ir su Tarnybos Ataskaitos 3.2.7 skyriuje nustatyta aplinkybe, kad, nesant reguliavimo, Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle rinkoje ūkio subjekto UAB „ECOFON“ noras maksimizuoti pajamas ir (arba) pelną ir (arba) siekis apsaugoti savo teikiamas viešąsias telefono ryšio paslaugas nuo konkurencijos sukuria motyvus nustatyti Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle paslaugų ir su šiomis paslaugomis susijusių priemonių sąlygas sau palankia linkme.

Rekomendacijos dėl kainų reguliavimo preambulės 3 konstatuojamojoje dalyje taip pat nurodyta, kad dideli skambučių užbaigimo tarifai paprastai lemia didesnes mažmenines skambučių inicijavimo kainas ir atitinkamai mažesnius vartojimo rodiklius, todėl mažėja vartotojų gerovė. Europos Komisija, siekdama spręsti Rekomendacijoje dėl kainų reguliavimo nurodytas problemas, Rekomendacijoje dėl kainų reguliavimo rekomendavo taikyti simetrines Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainas.

Atsižvelgiant į tai, kad reguliuojamos Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainos Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo Tiriamuoju laikotarpiu ir tyrimo metu jau buvo simetriškos (t. y. vienodos), toks kainų simetriškumas sudarė vienodas sąlygas konkurencijai teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas. Vienodos Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainos taip pat sudaro sąlygas didinti galutinių paslaugų gavėjų gerovę, todėl tikslinga ir toliau užtikrinti Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle paslaugų ir kitų Balso skambučių užbaigimo paslaugų teikėjų teikiamų Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainų simetriškumą. Šiam tikslui pasiekti pakanka nustatyti vieną Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainą, kuria remiantis būtų reguliuojamos didelę įtaką atitinkamose Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkose turinčių ūkio subjektų teikiamų Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainos. Ataskaitos 4.1.1.1, 4.2.1.1 ir 4.3.1.1 skyriuose yra aprašyta, kad nustatoma viena Balso skambučių užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, UAB „Bitė Lietuva“ ir UAB „TELE2“ Tinkluose paslaugų kaina. Atsižvelgiant į tai, kad Tarnyba nustato Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainą trims didiesiems operatoriams, Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle paslaugų kainos nustatymo procedūros nėra tikslinga aprašyti iš naujo.

Įpareigojimas yra pateisinamas elektroninių ryšių veiklos reguliavimo tikslais, nurodytais Įstatymo 1 straipsnio 5 dalyje. Ribojant ūkio subjekto UAB „ECOFON“ galimybes nustatyti Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle paslaugų kainas sau palankia linkme, skatinama konkurencija teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas, nes kitų viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjų konkurencinės galimybės nepriklausys nuo galimų per didelių Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle paslaugų kainų. Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle paslaugų kainų dydis nesukurs nevienodų veiklos sąlygų Europos Sąjungoje veikiantiems viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjams, o tai prisidės prie vidaus rinkos plėtos.

Įpareigojimas atitinka elektroninių ryšių veiklos reguliavimo principus, įtvirtintus Įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje. Įpareigojimas yra proporcingas ir ribos ūkio subjekto UAB „ECOFON“ galimybes vienašališkai nustatyti Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle paslaugų kainas, tačiau užtikrins, kad ūkio subjektas UAB „ECOFON“ padengs šioms paslaugoms teikti patiriamas sąnaudas. Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainas nustatys Tarnyba, todėl ūkio subjektas nepatirs sąnaudų apskaitos sistemų, reikalingų kainoms apskaičiuoti, diegimo ir palaikymo naštos.

Tarnybos 2010 m. pradėtas su Balso skambučių užbaigimo paslaugomis susijusių priemonių kainų reguliavimas sumažino užmokesčius už tinklų sujungimą ir tokiu būdu sudarė palankesnes sąlygas operatoriams tiesiogiai sujungti savo viešuosius ryšių tinklus, taip pat sudarė geresnes sąlygas konkurencijai teikiant viešąsias telefono ryšio paslaugas. Atlikus ketvirtą Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimą, siekdama apriboti ūkio subjekto UAB „ECOFON“ galimybes vienašališkai reikalauti užmokesčių už su Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle paslaugomis susijusias priemones, ūkio subjektui UAB „ECOFON“ 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1590 3.2 papunktyje Tarnyba nustatė kainų kontrolės įpareigojimą, susijusį su Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle paslaugų teikimu susijusiomis priemonėmis:

1. kiek tai susiję su balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle paslaugų teikimu susijusiomis priemonėmis, kai ūkio subjektas UAB „ECOFON“ yra sujungęs savo Tinklą su kito operatoriaus viešuoju ryšių tinklu, ūkio subjektas UAB „ECOFON“ privalo nereikalauti kito operatoriaus mokėti už su balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle paslaugų teikimu susijusias priemones, t. y. ūkio subjektas UAB „ECOFON“ sąnaudas, susijusias su balso skambučių

užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle paslaugų teikimu susijusiomis priemonėmis, išskyrus Ryšių liniją, dengia pats. Operatoriui, sujungusiam viešąjį ryšių tinklą su UAB „ECOFON“ Tinklu, nustačius užmokesčius už su skambučių užbaigimo to operatoriaus viešajame ryšių tinkle teikimu susijusias priemones, ūkio subjektas UAB „ECOFON“ gali nustatyti analogiškus užmokesčius;

2. kiek tai susiję su tinklų sujungimui naudojama Ryšių linija, jungiančia UAB „ECOFON“ Tinklą su kito operatoriaus viešuoju ryšių tinklu:

2.1. ūkio subjektas UAB „ECOFON“ privalo leisti įrengti bei teikti Ryšių liniją viešąjį ryšių tinklą su UAB „ECOFON“ Tinklu ketinančiam sujungti (ar sujungusiam) operatoriui (arba šio operatoriaus pasirinktam trečiajam asmeniui), jei jo siūloma Ryšių linijos įrengimo bei teikimo kaina yra žemesnė negu kaina, už kurią šią Ryšių liniją įrengti bei teikti siūlo ūkio subjektas UAB „ECOFON“;

2.2. padengti 50 procentų Ryšių linijos įrengimo ir teikimo sąnaudų.

Siekiant riboti ūkio subjekto UAB „ECOFON“ galimybes nustatyti galimybes nustatyti užmokesčius už su Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle paslaugų teikimu susijusias priemones, tikslinga nustatyti tokį kainų kontrolės įpareigojimą su Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle paslaugomis susijusioms priemonėms, koks buvo nustatytas ketvirtame Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrime.

Kainų kontrolės įpareigojimas yra pateisinamas elektroninių ryšių veiklos reguliavimo tikslais ir principais, nurodytais Įstatymo 1 straipsnio 5 dalyje ir 2 straipsnio 1 dalyje, nes skatins konkurenciją elektroninių ryšių rinkoje ir užtikrins mažiausią būtiną reguliavimą. Balso skambučių užbaigimo paslaugų kainas nustatys Tarnyba, todėl ūkio subjektas nepatirs sąnaudų apskaitos sistemų, reikalingų kainoms apskaičiuoti, diegimo ir palaikymo naštos. Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle paslaugų kainų dydis nesukurs nevienodų veiklos sąlygų Europos Sąjungoje veikiantiems viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjams, o tai prisidės prie vidaus rinkos plėtos. Įpareigojimas yra proporcingas, nes ribos ūkio subjekto UAB „ECOFON“ galimybes vienašališkai nustatyti: a) Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle paslaugų kainas, tačiau užtikrins, kad ūkio subjektas UAB „ECOFON“ padengs šioms paslaugoms teikti patiriamas sąnaudas; b) užmokesčius už su Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle paslaugų teikimu susijusias priemones, tačiau leis padengti dalį išlaidų, susijusių su Ryšių linijos įrengimu ir teikimu.

Siekiant teisinio tikrumo, tikslinga pakeisti 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1590 3.2. papunktyje nustatytą kainų kontrolės įpareigojimą ir jį išdėstyti taip:

Ūkio subjektas UAB „ECOFON“ privalo:

1. užtikrinti, kad Balso skambučių, inicijuotų Europos ekonominės erdvės valstybėse narėse, užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle paslaugų kaina neviršytų Tarnybos ūkio subjektams „Telia Lietuva“, AB, UAB „Bitė Lietuva“ ir UAB „TELE2“ nustatytos Balso skambučių, inicijuotų Europos ekonominės erdvės valstybėse narėse, užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, UAB „Bitė Lietuva“ ir UAB „TELE2“ Tinkluose paslaugų kainos;

2. kiek tai susiję su Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle paslaugų teikimu susijusiomis priemonėmis, kai ūkio subjektas UAB „ECOFON“ yra sujungęs savo Tinklą su kito operatoriaus viešuoju ryšių tinklu, ūkio subjektas UAB „ECOFON“ privalo nereikalauti kito operatoriaus mokėti už su Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle paslaugų teikimu susijusias priemones, t. y. ūkio subjektas UAB „ECOFON“ sąnaudas, susijusias su Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle paslaugų teikimu susijusiomis priemonėmis, išskyrus Ryšių liniją, dengia pats. Operatoriui, sujungusiam viešąjį ryšių tinklą su UAB „ECOFON“ Tinklu, nustačius užmokesčius už su balso skambučių užbaigimo to operatoriaus viešajame ryšių tinkle teikimu susijusias priemones, ūkio subjektas UAB „ECOFON“ gali nustatyti analogiškus užmokesčius;

3. kiek tai susiję su tinklų sujungimui naudojama Ryšių linija, jungiančia UAB „ECOFON“ Tinklą su kito operatoriaus viešuoju ryšių tinklu:

3.1. ūkio subjektas UAB „ECOFON“ privalo leisti įrengti bei teikti Ryšių liniją viešąjį ryšių tinklą su UAB „ECOFON“ Tinklu ketinančiam sujungti (ar sujungusiam) operatoriui (arba šio operatoriaus pasirinktam trečiajam asmeniui), jei jo siūloma Ryšių linijos įrengimo bei teikimo kaina yra žemesnė negu kaina, už kurią šią Ryšių liniją įrengti bei teikti siūlo ūkio subjektas UAB „ECOFON“;

3.2. padengti 50 procentų Ryšių linijos įrengimo ir teikimo sąnaudų.

Išvada: Ūkio subjektui UAB „ECOFON“, teikiant Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle paslaugas ir su jomis susijusias priemones, yra pakeičiamas 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1590 3.2. papunktyje nustatytas kainų kontrolės įpareigojimas ir išdėstomas taip:

Ūkio subjektas UAB „ECOFON“ privalo:

1. užtikrinti, kad Balso skambučių, inicijuotų Europos ekonominės erdvės valstybėse narėse, užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle paslaugų kaina neviršytų Tarnybos ūkio subjektams „Telia Lietuva“, AB, UAB „Bitė Lietuva“ ir UAB „TELE2“ nustatytos Balso skambučių, inicijuotų Europos ekonominės erdvės valstybėse narėse, užbaigimo „Telia Lietuva“, AB, UAB „Bitė Lietuva“ ir UAB „TELE2“ Tinkluose paslaugų kainos;

2. kiek tai susiję su Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle paslaugų teikimu susijusiomis priemonėmis, kai ūkio subjektas UAB „ECOFON“ yra sujungęs savo Tinklą su kito operatoriaus viešuoju ryšių tinklu, ūkio subjektas UAB „ECOFON“ privalo nereikalauti kito operatoriaus mokėti už su Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle paslaugų teikimu susijusias priemones, t. y. ūkio subjektas UAB „ECOFON“ sąnaudas, susijusias su Balso skambučių užbaigimo UAB „ECOFON“ Tinkle paslaugų teikimu susijusiomis priemonėmis, išskyrus Ryšių liniją, dengia pats. Operatoriui, sujungusiam viešąjį ryšių tinklą su UAB „ECOFON“ Tinklu, nustatytus užmokesčius už su balso skambučių užbaigimo to operatoriaus viešajame ryšių tinkle teikimu susijusias priemones, ūkio subjektas UAB „ECOFON“ gali nustatyti analogiškus užmokesčius;

3. kiek tai susiję su tinklų sujungimui naudojama Ryšių linija, jungiančia UAB „ECOFON“ Tinklą su kito operatoriaus viešuoju ryšių tinklu:

3.1. ūkio subjektas UAB „ECOFON“ privalo leisti įrengti bei teikti Ryšių liniją viešąjį ryšių tinklą su UAB „ECOFON“ Tinklu ketinančiam sujungti (ar sujungusiam) operatoriui (arba šio operatoriaus pasirinktam trečiajam asmeniui), jei jo siūloma Ryšių linijos įrengimo bei teikimo kaina yra žemesnė negu kaina, už kurią šią Ryšių liniją įrengti bei teikti siūlo ūkio subjektas UAB „ECOFON“;

3.2. padengti 50 procentų Ryšių linijos įrengimo ir teikimo sąnaudų.

4.8. Įpareigojimų ūkio subjektui UAB „LINKOTELUS“ naikinimas

Tarnyba, atlikusi trečią Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimą, apibrėžė atskirą Balso skambučių užbaigimo UAB „LINKOTELUS“ Tinkle paslaugų rinką, kurios geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija (toliau – Balso skambučių užbaigimo UAB „LINKOTELUS“ Tinkle rinka) ir ūkio subjektą UAB „LINKOTELUS“ pripažino turinčiu didelę įtaką minėtoje rinkoje. Balso skambučių užbaigimo UAB „LINKOTELUS“ Tinkle rinka buvo apibrėžta 2014 m. liepos 15 d. įsakymo Nr. 1V-954 „Dėl Balso skambučių užbaigimo individualiuose viešuosiuose judriojo ryšio tinkluose rinkos apibrėžimo“ (toliau – 2014 m. liepos 15 d. įsakymas Nr. 1V-954) 2.5 papunktyje ir 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1V-1583 „Dėl Balso skambučių užbaigimo individualiuose viešuosiuose judriojo ryšio tinkluose rinkos apibrėžimo“ (toliau – 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymas Nr. 1V-1583) 2.5 papunktyje.

UAB „LINKOTELUS“ 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1583 3 punktu buvo paliktas galioti 2014 m. liepos 15 d. įsakymo Nr. 1V-959 3.1 papunktyje nustatytas įpareigojimas suteikti prieigą, o šio įsakymo 4 punktu buvo pakeistas 2014 m. liepos 15 d. įsakymo Nr. 1V-959 3.2

papunktyje nustatytas kainų kontrolės įpareigojimas. Tačiau, kaip nurodyta Ataskaitos 2.2.3.2 skyriuje, nors UAB „LINKOTELUS“, kaip juridinis asmuo, ir toliau veikia, tačiau, atsižvelgiant į Tarnybos turimus Elektroninių ryšių ataskaitų duomenis, UAB „LINKOTELUS“ šio Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo Tiriamojo laikotarpio pabaigoje ir Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimo metu neteikė Balso skambučių užbaigimo individualiuose viešuosiuose judriojo ryšio tinkluose paslaugų.

Atsižvelgiant į tai, kad šiame Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrime atskira Balso skambučių užbaigimo UAB „LINKOTELUS“ Tinkle rinka nebuvo apibrėžta ir Tiriamojo laikotarpio pabaigoje nebuvo teikiamos Balso skambučių užbaigimo UAB „LINKOTELUS“ Tinkle paslaugos, Tarnyba neatliko konkurencijos veiksmingumo minėtoje rinkoje tyrimo.

Paminėtos aplinkybės rodo, kad šio skyriaus pirmoje pastraipoje nurodytos Balso skambučių užbaigimo UAB „LINKOTELUS“ Tinkle rinkos charakteristikos negali pateisinti įpareigojimų, nurodytų Įstatymo 17 straipsnyje taikymo. Įstatymo 17 straipsnio 7 dalyje nurodyta, kad, jeigu atlikus atitinkamos rinkos tyrimą, nustatoma, kad jos charakteristikos negali pateisinti įpareigojimų, nurodytų 17 straipsnyje, taikymo, Tarnyba, Įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis, nenustato Įstatymo 17 straipsnyje nurodytų įpareigojimų ūkio subjektams ir (ar) panaikina didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turėjusiems ūkio subjektams nustatytus įpareigojimus, jei tokie buvo nustatyti.

Atsižvelgiant į tai, kad nėra Balso skambučių užbaigimo UAB „LINKOTELUS“ Tinkle rinkos ir nėra teikiamos Balso skambučių užbaigimo UAB „LINKOTELUS“ Tinkle paslaugos, taip pat vadovaujantis Įstatymo 17 straipsnio 7 dalimi bei Rinkos tyrimo taisyklių 23 punktu, ūkio subjektui UAB „LINKOTELUS“ 2014 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. 1V-959 ir 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1V-1588 nustatyti įpareigojimai yra naikintini, o patys įsakymai pripažintini netekusiais galios.

Išvada: Balso skambučių užbaigimo UAB „LINKOTELUS“ Tinkle rinkos charakteristikos, negali pateisinti įpareigojimų, nurodytų Įstatymo 17 straipsnyje, taikymo, todėl 2014 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. 1V-959 ir 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1V-1588 ūkio subjektui UAB „LINKOTELUS“ nustatyti įpareigojimai yra naikintini bei 2014 m. liepos 15 d. įsakymas Nr. 1V-959 ir 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymas Nr. 1V-1588 pripažintini netekusiais galios.

4.9. Įpareigojimų ūkio subjektui UAB „MEDIAFON“ naikinimas

Tarnyba, atlikusi trečią Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimą, apibrėžė atskirą Balso skambučių užbaigimo UAB „MEDIAFON“ Tinkle paslaugų rinką, kurios geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija (toliau – Balso skambučių užbaigimo UAB „MEDIAFON“ Tinkle rinka), ir ūkio subjektą UAB „MEDIAFON“ pripažino turinčiu didelę įtaką minėtoje rinkoje. Balso skambučių užbaigimo UAB „MEDIAFON“ Tinkle rinka buvo apibrėžta 2014 m. liepos 15 d. įsakymo Nr. 1V-954 2.4 papunktyje ir 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1583 2.4 papunktyje.

UAB „MEDIAFON“ 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1589 3 punktu buvo paliktas galioti 2014 m. liepos 15 d. įsakymo Nr. 1V-958 3.1 papunktyje nustatytas įpareigojimas suteikti prieigą, o šio įsakymo 4 punktu buvo pakeistas 2014 m. liepos 15 d. įsakymo Nr. 1V-958 3.2 papunktyje nustatytas kainų kontrolės įpareigojimas. Kaip nurodyta Ataskaitos 2.2.3.2 skyriuje, UAB „MEDIAFON“ 2015 m. rugsėjo 28 d. Tarnybai atsiuntė raštą, kuriame nurodė, jog nuo 2015 m. spalio 1 d. UAB „MEDIAFON“ visas teises ir pareigas pagal turimas sutartis su operatoriais dėl didmeninių balso skambučių užbaigimo viešajame judriojo ryšio tinkle paslaugų teikimo perleido UAB „Mediafon Carrier Services“.

Atsižvelgiant į tai, kad šiame Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrime atskira Balso skambučių užbaigimo UAB „MEDIAFON“ Tinkle rinka nebuvo apibrėžta ir Tiriamojo laikotarpio pabaigoje nebuvo teikiamos Balso skambučių užbaigimo UAB „MEDIAFON“ Tinkle paslaugos, Tarnyba neatliko konkurencijos veiksmingumo minėtoje rinkoje tyrimo.

Paminėtos aplinkybės rodo, kad šio skyriaus pirmoje pastraipoje nurodytos Balso skambučių užbaigimo UAB „MEDIAFON“ Tinkle rinkos charakteristikos negali pateisinti įpareigojimų, nurodytų Įstatymo 17 straipsnyje taikymo. Įstatymo 17 straipsnio 7 dalyje nurodyta, kad, jeigu atlikus atitinkamos rinkos tyrimą, nustatoma, kad jos charakteristikos negali pateisinti įpareigojimų, nurodytų 17 straipsnyje, taikymo, Tarnyba, Įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis, nenustato Įstatymo 17 straipsnyje nurodytų įpareigojimų ūkio subjektams ir (ar) panaikina didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turėjusiems ūkio subjektams nustatytus įpareigojimus, jei tokie buvo nustatyti.

Atsižvelgiant į tai, kad nėra Balso skambučių užbaigimo UAB „MEDIAFON“ Tinkle rinkos ir nėra teikiamos Balso skambučių užbaigimo UAB „MEDIAFON“ Tinkle paslaugos, taip pat vadovaujantis Įstatymo 17 straipsnio 7 dalimi bei Rinkos tyrimo taisyklių 23 punktu, ūkio subjektui UAB „MEDIAFON“ 2014 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. 1V-958 ir 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1V-1589 nustatyti įpareigojimai yra naikintini, o patys įsakymai pripažintini netekusiais galios

Išvada: Balso skambučių užbaigimo UAB „MEDIAFON“ Tinkle rinkos charakteristikos, negali pateisinti įpareigojimų, nurodytų Įstatymo 17 straipsnyje, taikymo 2014 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. 1V-958 ir 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1V-1589 ūkio subjektui UAB „MEDIAFON“ nustatyti įpareigojimai naikintini bei 2014 m. liepos 15 d. įsakymas Nr. 1V-958 ir 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymas Nr. 1V-1589 pripažintini netekusiais galios.

4.10. Įpareigojimų ūkio subjektui UAB „OMNITEL“ naikinimas

Tarnyba, atlikusi pirmą Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimą, apibrėžė atskirą Balso skambučių užbaigimo UAB „OMNITEL“ Tinkle paslaugų rinką, kurios geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija (toliau – Balso skambučių užbaigimo UAB „OMNITEL“ Tinkle rinka), ir ūkio subjektą UAB „OMNITEL“ pripažino turinčiu didelę įtaką minėtoje rinkoje. Balso skambučių užbaigimo UAB „OMNITEL“ Tinkle rinka buvo apibrėžta 2005 m. rugsėjo 28 d. įsakymo Nr. 1V-821 1.1 papunktyje, 2009 m. gruodžio 24 d. įsakymo Nr. 1V-1516 1.1 papunktyje, 2014 m. liepos 15 d. įsakymo Nr. 1V-954 2.2 papunktyje ir 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1583 2.2 papunktyje.

UAB „OMNITEL“ 2005 m. rugsėjo 28 d. įsakymo Nr. 1V-821 2 punkte, 2009 m. gruodžio 24 d. įsakymo Nr. 1V-1516 2 punkte, 2014 m. liepos 15 d. įsakymo Nr. 1V-956 2 punkte ir 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymo Nr. 1V-1585 2 punkte buvo pripažintas turinčiu didelę įtaką Balso skambučių užbaigimo UAB „OMNITEL“ Tinkle paslaugų rinkoje.

Kaip nurodyta Ataskaitos 2.2.3.2 skyriuje, 2017 m. vasario 1 d. UAB „OMNITEL“ ir UAB „Baltic Data Center“ buvo prijungti prie „TEO LT“, AB, ir pakeitė pavadinimą į „Telia Lietuva“, AB, o UAB „OMNITEL“, UAB „Baltic Data Center“ ir „TEO LT“, AB prekių ženklai bei įmonių pavadinimai nebenaudojami.

Atsižvelgiant į tai, kad šiame Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrime atskira Balso skambučių užbaigimo UAB „OMNITEL“ Tinkle rinka nebuvo apibrėžta ir Tiriamojo laikotarpio pabaigoje nebuvo teikiamos Balso skambučių užbaigimo UAB „OMNITEL“ Tinkle paslaugos, Tarnyba neatliko konkurencijos veiksmingumo minėtoje rinkoje tyrimo.

Atsižvelgiant į tai, Balso skambučių užbaigimo paslaugas teikė „Telia Lietuva“, AB, Tarnyba šiame Balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrime neapibrėžė Balso skambučių užbaigimo UAB „OMNITEL“ Tinkle rinkos ir neatliko konkurencijos veiksmingumo minėtoje rinkoje tyrimo.

Paminėtos aplinkybės rodo, kad šio skyriaus pirmoje pastraipoje nurodytos Balso skambučių užbaigimo UAB „OMNITEL“ Tinkle rinkos charakteristikos, nurodytų Įstatymo 17 straipsnyje taikymo. Įstatymo 17 straipsnio 7 dalyje nurodyta, kad, jeigu atlikus atitinkamos rinkos tyrimą, nustatoma, kad jos charakteristikos negali pateisinti įpareigojimų, nurodytų 17 straipsnyje, taikymo, Tarnyba, Įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis, nenustato Įstatymo 17 straipsnyje nurodytų

įpareigojimų ūkio subjektams ir (ar) panaikina didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turėjusiems ūkio subjektams nustatytus įpareigojimus, jei tokie buvo nustatyti.

Atsižvelgiant į tai, kad nėra Balso skambučių užbaigimo UAB „OMNITEL“ Tinkle rinkos ir nėra teikiamos Balso skambučių užbaigimo UAB „OMNITEL“ Tinkle paslaugos, taip pat vadovaujantis Įstatymo 17 straipsnio 7 dalimi bei Rinkos tyrimo taisyklių 23 punktu, ūkio subjektui UAB „OMNITEL“ 2005 m. rugsėjo 28 d. įsakymu Nr. 1V-821, 2009 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 1V-1516, 2014 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. 1V-956 ir 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1V-1585 nustatyti įpareigojimai yra naikintini, o patys įsakymai pripažintini netekusiais galios.

Išvada: Balso skambučių užbaigimo UAB „OMNITEL“ Tinkle rinkos charakteristikos, negali pateisinti įpareigojimų, nurodytų Įstatymo 17 straipsnyje, taikymo, todėl 2005 m. rugsėjo 28 d. įsakymu Nr. 1V-821, 2009 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 1V-1516, 2014 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. 1V-956 ir 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1V-1585 nustatyti įpareigojimai yra naikintini, o 2005 m. rugsėjo 28 d. įsakymas Nr. 1V-821, 2009 m. gruodžio 24 d. įsakymas Nr. 1V-1516, 2014 m. liepos 15 d. įsakymas Nr. 1V-956 ir 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymas Nr. 1V-1585 pripažintini netekusiais galios.

1 lentelė. Anketos Respondentų sąrašas.

Eil. nr.	Gavėjo pavadinimas
1.	AB „Lietuvos geležinkeliai“
2.	AB Lietuvos radijo ir televizijos centras
3.	Compatel Limited
4.	Reval Vara OÜ
5.	„Telia Lietuva“, AB
6.	UAB „Bitė Lietuva“
7.	UAB „CSC Telecom“
8.	UAB „Ecofon“
9.	UAB „Mediafon Carrier Services“
10.	UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“
11.	UAB „Sotelus“
12.	UAB „Tele2“
13.	UAB „Vortumo“
14.	UAB „Teledema“
15.	Interactive Digital Media GmbH
16.	Nord connect OU
17.	UAB „Teletel“
18.	UAB „EUROCOM“
19.	DATASIM OU

Ūkio subjekto ir susijusių asmenų nustatymo principai

Įstatymo 3 straipsnio 67 dalyje nurodyta, kad ūkio subjektas – tai „<...> asmuo ar asmenų, susijusių kontrolės ar priklausomybės santykiais, grupė, kurie verčiasi elektroninių ryšių veikla Lietuvos Respublikoje arba kurių veiksmai daro įtaką ar ketinimai, jeigu jie būtų įgyvendinti, galėtų daryti įtaką ūkinei veiklai Lietuvos Respublikoje.“

Atsižvelgiant į Įstatymą, šioje Ataskaitoje susijusiais asmenimis yra laikomi:

1. Asmenys, kuriuose, kaip ir nagrinėjamame juridiniame asmenyje, tas pats fizinis asmuo arba tie patys fiziniai asmenys turi akcijų dalį, kuri sudaro daugiau kaip 1/3 įstatinio kapitalo, arba turi teises į daugiau kaip 1/3 visų balsų;

2. asmenys, kurie su nagrinėjamu juridiniu asmeniu yra bendrai valdomi ar turi bendrą administracinį padalinį, arba kurių stebėtojų taryboje, valdyboje ar kitame valdymo organe yra pusė ar daugiau tų pačių narių, kaip ir nagrinėjamo juridinio asmens valdymo organuose;

3. asmenys, kuriuose nagrinėjamas juridinis asmuo turi akcijų dalį, sudarančią daugiau kaip 1/3 įstatinio kapitalo, arba turi teises į 1/3 ar daugiau visų balsų arba kurie yra įsipareigoję derinti savo ūkinės veiklos sprendimus su nagrinėjamu juridiniu asmeniu, arba už kurių prievolių tretiesiems asmenims įvykdymą yra įsipareigojęs atsakyti nagrinėjamas juridinis asmuo, arba kurie yra įsipareigoję perduoti visą arba dalį pelno ar suteikę teisę naudoti daugiau kaip 1/3 savo turto nagrinėjamam juridiniam asmeniui;

4. asmenys, kurie nagrinėjamame juridiniame asmenyje turi akcijų dalį, sudarančią 1/3 ar daugiau įstatinio kapitalo, arba turi teises į 1/3 ar daugiau visų balsų arba su kuriais nagrinėjamas juridinis asmuo yra įsipareigojęs derinti savo ūkinės veiklos sprendimus, arba kurie yra įsipareigoję atsakyti už nagrinėjamo juridinio asmens prievolių tretiesiems asmenims įvykdymą, arba kuriems nagrinėjamas juridinis asmuo yra įsipareigojęs perduoti visą arba dalį pelno ar suteikęs teisę naudoti 1/3 ar daugiau savo turto;

5. asmenys, kurie veikia Lietuvos Respublikoje ir yra tiesiogiai ar netiesiogiai per kitus juridinius asmenis, įskaitant ir veikiančius kitose valstybėse, susiję su anksčiau išvardintuose 1, 2, 3 ir 4 punktuose nurodytais asmenimis bet kuriuo iš anksčiau išvardintuose 1, 2, 3 ir 4 punktuose nurodytų būdų;

6. nagrinėjamo juridinio asmens Lietuvos Respublikoje veikiančios dukterinės ar patronuojančios bendrovės, susijusios su nagrinėjamu juridiniu asmeniu per kitose valstybėse veikiančias bendroves, arba nagrinėjamo juridinio asmens patronuojančių bendrovių Lietuvos Respublikoje veikiančios dukterinės bendrovės Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo prasme;

7. kiti kontrolės ar priklausomybės santykiais su nagrinėjamu juridiniu asmeniu susiję fiziniai ar juridiniai asmenys, kurie verčiasi elektroninių ryšių veikla Lietuvos Respublikoje ar kurių veiksmai daro įtaką arba ketinimai, jeigu būtų įgyvendinti, galėtų daryti įtaką ūkinei veiklai Lietuvos Respublikoje.

Laikoma, kad ūkio subjektą sudaro visi su nagrinėjamu juridiniu asmeniu pagal anksčiau išvardintus principus susiję juridiniai asmenys.